

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Grupy CIECH za 2016 rok

Grupa CIECH – WYBRANE DANE FINANSOWE

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	12 miesięcy zakończonych 31.12.2016	12 miesięcy zakończonych 31.12.2015	12 miesięcy zakończonych 31.12.2016	12 miesięcy zakończonych 31.12.2015
Przychody netto ze sprzedaży	3 455 335	3 273 014	789 665	782 120
Zysk/(strata) na działalności operacyjnej	660 320	489 816	150 906	117 046
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	624 950	277 382	142 823	66 283
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	594 136	346 005	135 780	82 681
Zysk/(strata) netto właścicieli jednostki dominującej	593 513	342 987	135 638	81 960
Zysk/(strata) netto udziałów niekontrolujących	623	3 018	142	721
Inne całkowite dochody netto	(21 958)	9 433	(5 018)	2 254
Całkowite dochody ogółem	572 178	355 438	130 762	84 935
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	836 871	457 090	191 254	109 226
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(445 582)	(486 100)	(101 831)	(116 158)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	(177 545)	182 887	(40 575)	43 703
Przepływy pieniężne netto razem	213 744	153 877	48 848	36 771
	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Aktywa razem	4 501 892	3 951 251	1 017 607	927 197
Zobowiązania długoterminowe	1 695 514	1 844 005	383 254	432 713
Zobowiązania krótkoterminowe	1 042 886	765 742	235 734	179 688
Kapitał własny razem	1 763 492	1 341 504	398 619	314 796
Kapitał własny właścicieli jednostki dominującej	1 766 827	1 345 576	399 373	315 752
Udziały niekontrolujące	(3 335)	(4 072)	(754)	(956)
Kapitał akcyjny	287 614	287 614	65 012	67 491
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	11,26	6,51	2,57	1,56

Powyższe wybrane dane finansowe zostały przeliczone na PLN według następujących zasad:

- pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej przeliczono stosując średni kurs określony przez Narodowy Bank Polski na dzień kończący okres sprawozdawczy,
- pozycje skonsolidowanego sprawozdania z zysków lub strat, skonsolidowanego sprawozdania z innych całkowitych dochodów oraz skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych przeliczono według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów określonych przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień każdego miesiąca kalendarzowego okresu sprawozdawczego.

na dzień 31.12.2016	na dzień 31.12.2015	okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2016	okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2015
1 EUR = 4,4240 PLN	1 EUR = 4,2615 PLN	1 EUR = 4,3757 PLN	1 EUR = 4,1848 PLN

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT GRUPY CIECH	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW GRUPY CIECH	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ GRUPY CIECH.....	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH GRUPY CIECH.....	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM GRUPY CIECH.....	10
1. INFORMACJE OGÓLNE	11
1.1. INFORMACJE O DZIAŁALNOŚCI	11
1.2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA ORAZ ZASADY RACHUNKOWOŚCI	11
1.2.1. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU	11
1.2.2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA	12
1.3. WALUTA FUNKCJONALNA I PREZENTACYJNA.....	12
1.4. ZASADY POLITYKI RACHUNKOWOŚCI	13
1.5. ZMIANY STOSOWANYCH ZASAD POLITYKI RACHUNKOWOŚCI I ZAKRES UJAWNIENÍ	13
2. SPRAWOZDAWCZOŚĆ WEDŁUG SEGMENTÓW.....	16
3. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z ZYSKÓW LUB STRAT ORAZ INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	22
3.1. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	22
3.2. KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY	22
3.3. UKŁAD RODZAJOWY KOSZTÓW	23
3.4. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE	23
3.5. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE	26
3.6. SKŁADNIKI INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	27
4. PODATEK DOCHODOWY, AKTYWA I REZERWA Z TYTUŁU PODATKU ODROZCZONEGO	28
4.1. PODSTAWOWE SKŁADNIKI OBCIĄŻENIA PODATKOWEGO.....	28
4.2. EFEKTYWNA STOPA PODATKOWA.....	28
4.3. ODROZCZONY PODATEK DOCHODOWY.....	29
5. NOTY OBJAŚNIAJĄCE POZYCJE AKTYWÓW W SKONSOLIDOWANYM SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	32
5.1. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE.....	32
5.2. PRAWO WIECZYSTEGO UŻYTKOWANIA GRUNTÓW	35
5.3. WARTOŚCI NIEMATERIALNE.....	36
5.4. BADANIE UTRATY WARTOŚCI W ODNIESIENIU DO WARTOŚCI FIRMY	40
5.5. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE.....	41
5.6. NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE	42
5.7. DŁUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE	42
5.8. UDZIAŁY WE WSPÓLNYM PRZEDSIĘWZIĘCIU / INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH	42
5.9. ZAPASY	43
5.10. NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE	44
5.11. KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE	46
5.12. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	46

5.13. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA ORAZ AKTYWA TRWAŁE I ZOBOWIĄZANIA ZWIĄZANE Z AKTYWAMI TRWAŁYMI PRZEZNACZONYMI DO SPRZEDAŻY	47
6. KAPITAŁY	48
6.1. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	48
6.2. SKONSOLIDOWANE KAPITAŁY	49
6.3. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY	51
6.4. POŁĄCZENIA PRZEDSIĘWZIĘĆ I NABYCIE UDZIAŁÓW NIEKONTROLUJĄCYCH	51
6.5. ISTOTNE JEDNOSTKI ZALEŻNE, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ UDZIAŁY NIEKONTROLUJĄCE	53
6.6. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ	54
7. ZOBOWIĄZANIA, REZERWY, ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	55
7.1. INFORMACJE DOTYCZĄCE ISTOTNYCH ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH	55
7.2. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE	56
7.3. ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE HANDLOWE I POZOSTAŁE	56
7.4. LEASING FINANSOWY	57
7.5. LEASING OPERACYJNY	58
7.6. REZERWY NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	58
7.7. POZOSTAŁE REZERWY	59
8. INSTRUMENTY FINANSOWE, ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM I UTRATA WARTOŚCI	62
8.1. INSTRUMENTY FINANSOWE	62
8.2. INSTRUMENTY FINANSOWE WYZNACZONE DO RACHUNKOWOŚCI ZABEZPIECZEŃ	65
8.3. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	69
8.4. USTALENIE WARTOŚCI GODZIWEJ	74
9. POZOSTAŁE NOTY	78
9.1. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	78
9.2. INFORMACJA O ZMIANACH ZOBOWIĄZAŃ WARUNKOWYCH LUB AKTYWÓW WARUNKOWYCH ORAZ INNE ZAGADNIENIA	79
9.3. INFORMACJE O TRANSAKcjACH Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	81
9.3.1. ŁĄCZNE KWOTY TRANSAKcjI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	81
9.3.2. INFORMACJE O TRANSAKcjACH ZAWARTYCH PRZEZ SPÓŁKI LUB JEDNOSTKI ZALEŻNE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI NA WARUNKACH INNYCH NIŻ RYNKOWE	82
9.3.3. OPIS ISTOTNYCH NIERUTYNOWYCH TRANSAKcjI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	82
9.3.4. TRANSAKcjE Z UDZIAŁEM KLUCZOWEGO PERSONELU KIEROWNICZEGO	82
9.4. INFORMACJA O ZAWARTYCH UMOWACH Z PODMIOTEM UPRAWNIONYM DO BADANIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GRUPY CIECH	83
9.5. SKŁAD GRUPY	84
9.6. ZDARZENIA NASTĘPUJĄCE PO DNIU BILANSOWYM	86
OŚWIADCZENIE ZARZĄDU	87

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT GRUPY CIECH

	nota	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015*
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA			
Przychody netto ze sprzedaży	3.1	3 455 335	3 273 014
Koszt własny sprzedaży	3.2	(2 415 670)	(2 407 469)
Zysk/(strata) brutto na sprzedaży		1 039 665	865 545
Pozostałe przychody operacyjne	3.4	86 610	52 927
Koszty sprzedaży		(231 462)	(194 866)
Koszty ogólnego zarządu		(157 990)	(145 214)
Pozostałe koszty operacyjne	3.4	(76 503)	(88 576)
Zysk/(strata) na działalności operacyjnej		660 320	489 816
Przychody finansowe	3.5	23 551	6 406
Koszty finansowe	3.5	(59 595)	(219 003)
Przychody / (koszty) finansowe netto		(36 044)	(212 597)
Udział w zyskach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	5.8	674	163
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem		624 950	277 382
Podatek dochodowy	4.1	(30 814)	68 623
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej		594 136	346 005
DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA			
Zysk/(strata) netto z działalności zaniechanej	5.13	-	-
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy		594 136	346 005
w tym:			
Zysk/(strata) netto właścicieli jednostki dominującej		593 513	342 987
Zysk/(strata) netto udziałów niekontrolujących	6.5	623	3 018
Zysk/(strata) na jedną akcję (w złotych):			
Podstawowy	6.6	11,26	6,51
Rozwodniony	6.6	11,26	6,51

* Dane przekształcone, opis wprowadzonych zmian znajduje się w nocie 1.5 do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat Grupy CIECH należy analizować łącznie z dodatkowymi informacjami i objaśnieniami, które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW GRUPY CIECH

	<i>nota</i>	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej		594 136	346 005
Zysk/(strata) netto z działalności zaniechanej		-	-
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy		594 136	346 005
Inne całkowite dochody brutto, które mogą zostać przeniesione do sprawozdania z zysków lub strat	3.6	(33 604)	11 809
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą		4 714	(3 368)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych		(38 242)	15 124
Pozostałe składniki innych całkowitych dochodów		(76)	53
Inne całkowite dochody brutto, które nie mogą zostać przeniesione do sprawozdania z zysków lub strat	3.6	685	676
Wycena rezerw aktuarialnych		685	676
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów		10 961	(3 052)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów, które mogą zostać przeniesione do sprawozdania z zysków lub strat	<i>4.1</i>	11 091	(2 924)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów, które nie mogą zostać przeniesione do sprawozdania z zysków lub strat	<i>4.1</i>	(130)	(128)
Inne całkowite dochody netto		(21 958)	9 433
CAŁKOWITE DOCHODY OGÓŁEM		572 178	355 438
Całkowite dochody, w tym przypadające:		572 178	355 438
Właścicielom jednostki dominującej		571 446	351 693
Udziałom niekontrolującym		732	3 745

Skonsolidowane sprawozdanie z innych całkowitych dochodów Grupy CIECH należy analizować łącznie z dodatkowymi informacjami i objaśnieniami, które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ GRUPY CIECH

	nota	31.12.2016	31.12.2015*
AKTYWA			
Rzeczowe aktywa trwałe	5.1	2 623 660	2 305 005
Prawo wieczystego użytkowania	5.2	30 219	31 409
Wartości niematerialne, w tym:	5.3	129 389	140 875
- wartość firmy	5.4	64 180	62 378
Nieruchomości inwestycyjne	5.5	31 384	34 308
Należności długoterminowe	5.6	99 252	89 612
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i współzależnych wycenianych metodą praw własności	5.8	5 610	4 918
Długoterminowe aktywa finansowe	5.7	90 135	81 449
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	4.3	199 866	213 749
Aktywa trwałe razem		3 209 515	2 901 325
Zapasy	5.9	299 265	293 631
Krótkoterminowe aktywa finansowe	5.11	59 971	50 781
Należności z tytułu podatku dochodowego		13 542	29 544
Należności handlowe i pozostałe	5.10	502 000	469 652
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5.12	414 369	202 935
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	5.13	3 230	3 383
Aktywa obrotowe razem		1 292 377	1 049 926
Aktywa razem		4 501 892	3 951 251
PASYWA			
Kapitał akcyjny	6.2	287 614	287 614
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej		470 846	470 846
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	8.2	(45 306)	(16 004)
Kapitał z wyceny aktuarialnej		989	434
Pozostałe kapitały rezerwowe	6.2	78 521	78 521
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą		(46 336)	(53 092)
Zyski zatrzymane		1 020 499	577 257
Kapitał własny właścicieli jednostki dominującej		1 766 827	1 345 576
Udziały niekontrolujące	6.4	(3 335)	(4 072)
Kapitał własny razem		1 763 492	1 341 504
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych	7.1	1 345 973	1 494 775
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	7.4	18 979	21 884
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	7.2	197 738	155 179
Rezerwy na świadczenia pracownicze	7.6	10 752	12 829
Pozostałe rezerwy	7.7	84 284	74 704
Rezerwa na podatek odroczonego	4.3	37 788	84 634
Zobowiązania długoterminowe razem		1 695 514	1 844 005
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych	7.1	160 845	19 809
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	7.4	4 714	4 999
Zobowiązania handlowe i pozostałe	7.3	743 479	585 219
Zobowiązania z tytułu faktoringu odwrotnego		-	18 998
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		43 868	55 020
Rezerwy na świadczenia pracownicze	7.6	1 194	1 603
Pozostałe rezerwy	7.7	88 786	80 094
Zobowiązania krótkoterminowe razem		1 042 886	765 742
Zobowiązania razem		2 738 400	2 609 747
Pasywa razem		4 501 892	3 951 251

* Dane przekształcone, opis wprowadzonych zmian znajduje się w notcie 1.5 do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy CIECH należy analizować łącznie z dodatkowymi informacjami i objaśnieniami, które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH GRUPY CIECH

	nota	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk / (strata) netto za okres		594 136	346 005
Korekty			
Amortyzacja		223 474	217 722
Utworzenie / (odwrócenie) odpisów aktualizujących		1 540	2 294
(Zyski) / straty z tytułu różnic kursowych		(3 130)	63 838
Zmiana wyceny nieruchomości inwestycyjnych		(14 347)	6 347
(Zyski) / straty z tytułu działalności inwestycyjnej		2 255	1 735
(Zyski) / straty ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych		(2 615)	(3 399)
Dywidendy i odsetki		27 703	127 598
Podatek dochodowy naliczony		30 814	(68 623)
(Zyski) / straty z rozliczenia umów o usługę budowlaną (kawerny)		(3 741)	(7 641)
(Zysk) / strata z udziałów w spółkach wycenianych metodą praw własności		(674)	(163)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu prowizji aranżacyjnej		2 023	22 156
Wycena instrumentów finansowych		(2 087)	-
Nieefektywna część rachunkowości zabezpieczeń		(1 862)	1 862
Pozostałe korekty		(1 485)	(3 596)
Wynik operacyjny przed zmianą kapitału obrotowego oraz rezerw		852 004	706 135
Zmiana stanu należności	9.1	(38 369)	(58 880)
Zmiana stanu zapasów	9.1	(3 873)	(36 000)
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych	9.1	134 471	(21 467)
Zmiana stanu rezerw i świadczeń pracowniczych	9.1	4 965	19 293
Środki pieniężne netto wygenerowane na działalności operacyjnej		949 198	609 081
Odsetki zapłacone		(55 119)	(126 763)
Przepływy z umów o usługę budowlaną (kawerny)		(2 739)	(3 712)
Podatek dochodowy (zapłacony)/zwrócony		(53 970)	(21 516)
Wydatki na prace badawcze		(499)	-
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		836 871	457 090
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Zbycie spółki zależnej		2 930	-
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		2 353	6 552
Zbycie aktywów finansowych		-	1 101
Zbycie nieruchomości inwestycyjnych		17 202	3 937
Dywidendy otrzymane		1 105	626
Odsetki otrzymane		6 015	2 808
Otrzymane dotacje		15 231	6 575
Pozostałe wpływy inwestycyjne		-	60
Wpływ środków pieniężnych w wyniku utraty kontroli nad spółkami zależnymi*		-	(3 443)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(480 370)	(494 039)
Nabycie aktywów finansowych		-	(28)
Nabycie nieruchomości inwestycyjnych		(28)	(706)
Wydatki na rozwój		(9 920)	(9 513)
Pozostałe wydatki inwestycyjne		(100)	(30)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(445 582)	(486 100)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy netto z emisji akcji i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału		-	2 355
Wpływy z zaciągniętych kredytów i pożyczek		-	1 333 059
Pozostałe wpływy finansowe		-	2 848
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli		(150 195)	-
Wydatki na spłatę kredytów i pożyczek		(21 498)	-
Zwrot wkładów "cichych wspólników"		-	(50 218)
Wykup dłużnych papierów wartościowych		-	(1 098 012)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(5 852)	(7 130)
Pozostałe wydatki finansowe		-	(15)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(177 545)	182 887

	<i>nota</i>	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Przepływy pieniężne netto razem		213 744	153 877
Środki pieniężne na początek okresu		202 935	49 162
Wpływ zmian z tytułu różnic kursowych		(2 310)	(104)
Środki pieniężne na koniec okresu	5.12	414 369	202 935

* W pozycji tej wykazano środki pieniężne i ich ekwiwalenty, które zostały wyprowadzone ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego w wyniku likwidacji spółki CIECH Polsin Pte. Ltd. w pierwszym kwartale 2015 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych Grupy CIECH należy analizować łącznie z dodatkowymi informacjami i objaśnieniami, które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM GRUPY CIECH

nota	Kapitał akcyjny	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Przypisane akcjonariuszom jednostki dominującej				Zyski zatrzymane	Kapitał własny właścicieli jednostki dominującej	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny razem
			Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	Kapitał z wyceny aktuarialnej	Pozostałe kapitały rezerwowe	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą				
<i>nota</i>	<i>6.2</i>		<i>8.2</i>		<i>6.2</i>					
01.01.2015	287 614	470 846	(28 254)	(114)	78 521	(47 716)	233 877	994 774	(9 300)	985 474
Transakcje z właścicielami	-	-	-	-	-	(1 231)	340	(891)	1 483	592
Zmiana składu Grupy	-	-	-	-	-	(1 231)	340	(891)	1 483	592
Całkowite dochody ogółem za okres	-	-	12 250	548	-	(4 145)	343 040	351 693	3 745	355 438
Zysk / (strata) netto za okres	-	-	-	-	-	-	342 987	342 987	3 018	346 005
Inne całkowite dochody	-	-	12 250	548	-	(4 145)	53	8 706	727	9 433
31.12.2015	287 614	470 846	(16 004)	434	78 521	(53 092)	577 257	1 345 576	(4 072)	1 341 504
Transakcje z właścicielami	-	-	-	-	-	-	(150 195)	(150 195)	5	(150 190)
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	(150 195)	(150 195)	-	(150 195)
Zmiana składu Grupy	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5
Całkowite dochody ogółem za okres	-	-	(29 302)	555	-	6 756	593 437	571 446	732	572 178
Zysk / (strata) netto za okres	-	-	-	-	-	-	593 513	593 513	623	594 136
Inne całkowite dochody	-	-	(29 302)	555	-	6 756	(76)	(22 067)	109	(21 958)
31.12.2016	287 614	470 846	(45 306)	989	78 521	(46 336)	1 020 499	1 766 827	(3 335)	1 763 492

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Grupy CIECH należy analizować łącznie z dodatkowymi informacjami i objaśnieniami, które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

1

INFORMACJE OGÓLNE

1.1. INFORMACJE O DZIAŁALNOŚCI

Jednostka dominująca	CIECH Spółka Akcyjna
Siedziba	Warszawa
Adres	ul. Wspólna 62, 00-684 Warszawa
KRS	0000011687 (Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego)
Numer klasyfikacji statystycznej (REGON)	011179878
Numer klasyfikacji podatkowej (NIP)	118-00-19-377
Strona www	www.ciechgroup.com
Posiadane oddziały	Oddział CIECH S.A. w Rumunii Oddział CIECH S.A. w Niemczech
Jednostka dominująca wyższego szczebla	KI Chemisty s. à r. I (jednostka zależna od Kulczyk Investments)

Grupa CIECH to międzynarodowa grupa o ugruntowanej pozycji lidera w branży chemicznej w Europie Środkowej i Wschodniej. Wytwarza produkty, z których powstają artykuły niezbędne w codziennym życiu ludzi na całym świecie - nowoczesne wyroby o najwyższej, światowej jakości. Korzystając ze wsparcia wiarygodnego inwestora strategicznego - Kulczyk Investments - realizuje strategię globalnego rozwoju.

Jednostką dominującą Grupy jest CIECH S.A. To spółka holdingowa zarządzająca należącymi do Grupy krajowymi i zagranicznymi spółkami produkcyjnymi, handlowymi i usługowymi. CIECH S.A. świadczy także usługi wsparcia dla kluczowych spółek zależnych. Do głównych produktów Grupy CIECH należy zaliczyć: sodę kalcynowaną i oczyszczoną, sól warzoną, żywice epoksydowe i poliestrowe, produkty agrochemiczne, pianki poliuretanowe, lampiony i słoje, krzemiany sodu i potasu.

Najważniejszym rynkiem zbytu dla produktów Grupy CIECH jest Unia Europejska, w tym głównie Polska i Niemcy oraz kraje Europy Środkowo-Wschodniej. Produkty Grupy CIECH trafiają również na rynki zamorskie, znajdując swoich odbiorców głównie w Indiach, Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie.

Szczegółowy opis podmiotów wchodzących w skład Grupy CIECH został przedstawiony w nocie 9.5 niniejszego sprawozdania.

1.2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA ORAZ ZASADY RACHUNKOWOŚCI

1.2.1. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU

Prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy CIECH za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku, wraz z danymi porównywalnymi, zostało zatwierdzone przez Zarząd CIECH S.A. w dniu 20 marca 2017 roku.

Zarząd CIECH S.A. oświadcza, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za prezentowany okres oraz za okres porównywalny zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej przyjętymi do stosowania w Unii Europejskiej oraz związanymi z nimi Interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej (MSSF).

Zarząd CIECH S.A. oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy, prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównywalne zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy CIECH oraz jej wynik finansowy. Ponadto Zarząd

CIECH S.A. oświadcza, że sprawozdanie z działalności Grupy CIECH zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy, w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyk.

Zarząd CIECH S.A. oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania prezentowanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa i jest nim: PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie posiadająca wpis na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów pod numerem 144 rejestru. Podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego badania spełniają warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii i raportu z badania, zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego.

1.2.2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego, za wyjątkiem wyceny do wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych oraz aktywów i zobowiązań finansowych (instrumentów pochodnych) wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Podstawę sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowiły sprawozdania jednostkowe podmiotu dominującego i jednostek/grup zależnych Grupy CIECH, sporządzone w oparciu o księgi rachunkowe prowadzone zgodnie z obowiązującym w danym kraju prawem bilansowym. Dla potrzeb skonsolidowanego sprawozdania finansowego dane sprawozdań jednostkowych/sprawozdań grup niższego szczebla doprowadzono do zasad rachunkowości według MSSF.

Jednostka dominująca CIECH S.A. od roku 2007 sporządza raporty jednostkowe zgodnie z zasadami MSSF.

Główne zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały wymienione w nocie 1.4. Zasady te były stosowane we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły, za wyjątkiem opisanych w nocie 1.5.

Prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej Grupy CIECH w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuacji działalności przez Grupę.

Wszystkie podmioty z Grupy CIECH mają rok obrotowy zgodny z rokiem kalendarzowym, za wyjątkiem Cerium Sp. z o.o., której rok obrotowy kończy się z dniem 30 września.

Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat Grupy CIECH sporządzane jest w wersji kalkulacyjnej. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych Grupy CIECH sporządzane jest metodą pośrednią.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od Zarządu dokonania własnych ocen oraz użycia pewnych założeń i szacunków księgowych w ramach stosowania przyjętych przez Grupę zasad rachunkowości. Zagadnienia, które wymagają dokonania istotnych ocen, bądź obszary, w przypadku których poczynione założenia i szacunki mają istotny wpływ na prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe opisane zostały w nocie 1.4.

1.3. WALUTA FUNKCJONALNA I PREZENTACYJNA

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej CIECH S.A. oraz walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski. Dane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały zaprezentowane w tysiącach złotych polskich (tys. zł), o ile nie jest to wskazane inaczej.

Dla istotnych zagranicznych podmiotów zależnych walutami funkcjonalnymi są odpowiednio: Grupa SDC oraz Ciech Group Financing AB – EUR, CIECH Soda Romania S.A. – RON. Na potrzeby przeliczenia na PLN dla celów konsolidacji zastosowano następujące kursy walut obcych ustalone na podstawie notowań ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski („NBP”):

	31.12.2016 ¹	31.12.2015 ²
EUR	4,4240	4,2615
RON	0,9749	0,9421
Średni kurs NBP za okres sprawozdawczy	12 miesięcy zakończone 31.12.2016 ³	12 miesięcy zakończone 31.12.2015 ⁴
EUR	4,3757	4,1848
RON	0,9739	0,9421

¹ Tabela kursów średnich NBP obowiązująca na dzień 31 grudnia 2016 roku.

² Tabela kursów średnich NBP obowiązująca na dzień 31 grudnia 2015 roku.

³ Według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca okresu od 1 stycznia 2016 do 31 grudnia 2016 roku.

⁴ Według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca okresu od 1 stycznia 2015 do 31 grudnia 2015 roku.

1.4. ZASADY POLITYKI RACHUNKOWOŚCI

Dla czytelniejszego odbioru i lepszego zrozumienia informacji przedstawionych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym istotne zasady polityki rachunkowości obowiązujące w Grupie CIECH oraz dokonane osądy i oszacowania zostały przedstawione w poszczególnych notach.

Nota	Tytuł	Zasady rachunkowości	Dokonane osądy i oszacowania
3.1	Przychody ze sprzedaży	x	
3.2	Koszt własny sprzedaży	x	
3.4;3.5	Pozostałe przychody i koszty	x	x
4.1	Podatek dochodowy	x	
4.3	Aktywa i rezerwa z podatku odroczonego	x	x
5.1	Rzeczowe aktywa trwałe	x	x
5.2	Prawo wieczystego użytkowania	x	
5.3	Wartości niematerialne	x	x
5.5	Nieruchomości inwestycyjne	x	x
5.6	Należności długoterminowe	x	
5.7	Długoterminowe aktywa finansowe	x	
5.8	Udziały we wspólnym przedsięwzięciu/ Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	x	
5.9	Zapasy	x	x
5.10	Należności krótkoterminowe	x	x
5.11	Krótkoterminowe aktywa finansowe	x	
5.12	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	x	
5.13	Działalność zaniechana oraz aktywa trwałe i zobowiązania związane z aktywami trwałymi przeznaczonymi do sprzedaży	x	
6.2	Kapitały	x	
6.4	Połączenia przedsięwzięć i nabycie udziałów niekontrolujących	x	
6.6	Zysk przypadający na jedną akcję	x	
7.1	Informacja dotycząca zobowiązań finansowych	x	
7.2	Pozostałe zobowiązania długoterminowe	x	
7.3	Zobowiązania krótkoterminowe handlowe i pozostałe	x	x
7.4	Leasing finansowy	x	
7.5	Leasing operacyjny	x	
7.6	Rezerwy na świadczenia pracownicze	x	x
7.7	Pozostałe rezerwy	x	x
8.1	Instrumenty finansowe	x	x
8.2	Rachunkowość zabezpieczeń	x	
9.2	Aktywa i zobowiązania warunkowe	x	x
9.5	Skład Grupy	x	

1.5. ZMIANY STOSOWANYCH ZASAD POLITYKI RACHUNKOWOŚCI I ZAKRES UJAWNIEŃ

Oprócz zmian polityki rachunkowości wynikających z wejścia w życie nowych standardów, zmian do standardów i interpretacji, Grupa CIECH dokonała następujących zmian zasad polityki rachunkowości:

- zmiana prezentacji wyceny instrumentów finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej polegająca na ujęciu wyceny tych pozycji w szyku rozwartym,
- zmiana w prezentacji usług wsparcia świadczonych przez CIECH S.A. dla spółek z Grupy w ramach segmentów – obecnie wszystkie przychody i koszty z tytułu usług wsparcia prezentowane są pod odpowiednimi segmentami, w których świadczone są usługi, dotychczas prezentowane były głównie w segmencie pozostałym.

Zmiany w MSSF, jakie weszły w życie od dnia 1 stycznia 2016 roku nie miały istotnego wpływu na prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy CIECH.

Zastosowane nowe i zmienione standardy i interpretacje:	
Nowe i zmienione standardy i interpretacje, które weszły w życie od dnia 1 stycznia 2016 roku	Wpływ na sprawozdanie finansowe
Roczne zmiany MSSF 2010-2012	Brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Plany określonych świadczeń: Składki pracowników – Zmiany do MSR 19	Brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Roczne zmiany MSSF 2010-2012	Brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Zmiany do MSSF 11 dot. nabycia udziału we wspólnej działalności	Brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Zmiany do MSR 16 i MSR 38 dot. amortyzacji	Brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Zmiany do MSR 16 i MSR 41 dot. upraw roślinnych	Brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Zmiany do MSR 27 dot. metody praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych	Brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Roczne zmiany MSSF 2012-2014	Brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Zmiany do MSR 1	Brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 dot. wyłączenia z konsolidacji jednostek inwestycyjnych	Brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Nowe i zmienione standardy i interpretacje, zatwierdzone przez UE, które nie weszły jeszcze w życie i nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę	Wpływ na sprawozdanie finansowe
MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”	Szacowany brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami	Szacowany brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Zmiany do MSR 12 dotyczące ujęcia aktywa z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat	Szacowany brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Zmiany do MSR 7: Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji	Szacowany brak wpływu na sprawozdanie – uzgodnienie długu netto jest prezentowane
Objaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”	Szacowany brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Zmiany do MSSF 2: Klasyfikacja i wycena transakcji opartych na akcjach	Szacowany brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Zmiany do MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”	Szacowany brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Roczne zmiany MSSF 2014-2016	Szacowany brak istotnego wpływu na sprawozdanie
Zmiany do MSR 40: Reklasyfikacja nieruchomości inwestycyjnych	Szacowany brak istotnego wpływu na sprawozdanie
KIMSF 22: Transakcje w walutach obcych oraz płatności zaliczkowe	Szacowany brak istotnego wpływu na sprawozdanie

MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

MSSF 9 zastępuje MSR 39. Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie. Standard wprowadza jeden model przewidujący tylko dwie kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane w wartości godziwej i wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów. MSSF 9 wprowadza nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących – model oczekiwanych strat kredytowych.

Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmienionym kształcie. Kluczową zmianą jest nałożony na jednostki wymóg prezentowania w innych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy. W zakresie rachunkowości zabezpieczeń zmiany miały na celu ściślej dopasować rachunkowość zabezpieczeń do zarządzania ryzykiem.

Grupa CIECH planuje zastosować standard od 1 stycznia 2018 roku. Obecnie jest w trakcie analizowania wpływu MSSF 9 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe. Prawdopodobny jest wpływ nowego MSSF w obszarze rachunkowości zabezpieczeń oraz tworzenia odpisów na należności na bazie oczekiwanych strat kredytowych, jednak nie oczekuje się, żeby wartość odpisów, jak również obszar rachunkowości zabezpieczeń uległy znaczącej zmianie.

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 28 maja 2014 roku i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie. Zasady przewidziane w MSSF 15 dotyczyć będą wszystkich umów skutkujących przychodami. Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w momencie transferu towarów lub usług na rzecz klienta, w wysokości ceny transakcyjnej. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w ramach pakietu, należy ujmować oddzielnie, ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, zgodnie z nowym standardem kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Ponadto, zgodnie z MSSF 15 koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.

Grupa CIECH planuje zastosować standard MSSF 15 od 1 stycznia 2018 roku. Obecnie jest w trakcie identyfikacji istotnych umów sprzedaży. Na podstawie wstępnej analizy stwierdzono, że zawarte istotne umowy sprzedaży nie zawierają zapisów, które mogłyby skutkować innym ujęciem księgowym przechodów ze sprzedaży, niż stosowanym dotychczas. Spółki Grupy CIECH nie posiadają istotnych umów wieloelementowych, wynagrodzenie jest płatne max. do 90 dni i nie zawiera elementów zmiennych. W ramach zawartych istotnych kontraktów z podmiotami zewnętrznymi nie występują elementy użyczenia, dzierżawy czy leasingu, spółki nie przekazują również praw materialnych, nie dostarczają licencji lub usług mających charakter podobny do licencji, nie przekazują darmowych produktów lub usług. Dokonana przez Grupę wstępna ocena sugeruje, że MSSF 15 nie będzie miał istotnego wpływu zarówno na moment, jak i wielkość rozpoznawanych przychodów.

MSSF 16 „Leasing”

MSSF 16 „Leasing” został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 13 stycznia 2016 roku i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.

Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu. Wszystkie transakcje leasingu skutkują uzyskaniem przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym, MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę. Leasingobiorca będzie zobowiązany ująć: (a) aktywa i zobowiązania dla wszystkich transakcji leasingu zawartych na okres powyżej 12 miesięcy, za wyjątkiem sytuacji, gdy dane aktywo jest niskiej wartości; oraz (b) amortyzację leasingowanego aktywa odrębnie od odsetek od zobowiązania leasingowego w sprawozdaniu z zysków lub strat. MSSF 16 w znaczącej części powtarza regulacje z MSR 17 dotyczące ujęcia księgowego leasingu przez leasingodawcę. W konsekwencji, leasingodawca kontynuuje klasyfikację w podziale na leasing operacyjny i leasing finansowy oraz odpowiednio różnicuje ujęcie księgowo.

Grupa CIECH planuje zastosować standard MSSF 16 od 1 stycznia 2019 roku. Grupa CIECH jest w trakcie analizy obecnie posiadanych umów leasingowych. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania spółki Grupy CIECH wykazywały jako leasing operacyjny głównie umowy najmu nieruchomości oraz rzeczowe aktywa trwałe o niskiej wartości, m.in. samochody. Grupa SDC jako leasing operacyjny wykazuje długoterminową umowę na dzierżawę sieci wodociągowej obowiązującą do 2095 roku. Umowy te są rozpoznane w sprawozdaniu finansowym jako umowy leasingu operacyjnego, czyli wartość użytkowanych środków trwałych była wykazywana pozabilansowo.

Po zastosowaniu MSSF 16, wszystkie te pozycje zostaną wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, co w konsekwencji wpłynie na wzrost sumy bilansowej (poprzez ujęcie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej środków trwałych jako prawa do użytkowania aktywów, a drugostronnie jako zobowiązania z tytułu leasingu) oraz zmieni klasyfikację kosztów w sprawozdaniu z zysków lub strat (gdzie wydatki z tytułu najmu zostaną zastąpione kosztami amortyzacji i kosztem odsetek).

Ponadto spółki z Grupy CIECH wykazują jako leasing operacyjny prawo wieczystego użytkowania gruntów otrzymane nieodpłatnie na podstawie decyzji administracyjnych.

Należy jednak podkreślić, że obecnie brak jest jednoznacznej interpretacji co do potraktowania takich aktywów po wejściu MSSF 16 w życie, dlatego na dzień dzisiejszy Grupa CIECH nie jest w stanie oszacować ostatecznego wpływu wejścia w życie standardu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe. Gdyby prawo wieczystego użytkowania gruntów miało być potraktowane jako leasing finansowy, ujęcie posiadanych przez Grupę aktywów z tego tytułu miało by istotny wpływ przede wszystkim na sumę bilansową.

Wejście w życie standardu MSSF 16 może również wpłynąć na kalkulację wskaźnika obliczanego w związku z umową kredytową. W takim przypadku Grupa CIECH będzie dążyć do aktualizacji definicji w umowie kredytowej, tak aby zmiana prezentacji nie miała negatywnego wpływu na poziom obliczanych wskaźników.

2 SPRAWOZDAWCZOŚĆ WEDŁUG SEGMENTÓW

W Grupie CIECH segmenty operacyjne zostały wyznaczone na podstawie sprawozdań wewnętrznych dotyczących elementów składowych Grupy, podlegających regularnemu przeglądowi przez Zarząd, który jest odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych celem alokacji zasobów na poszczególne segmenty oraz oceny osiągniętych przez nie wyników.

Z produktowego punktu widzenia w Grupie CIECH wyodrębniono następujące segmenty operacyjne:

Segment sodowy - do najważniejszych produktów wytwarzanych w obrębie segmentu sodowego należą: soda kalcynowana lekka i ciężka, sól warzona, soda oczyszczona i chlorek wapnia. Produkty tego segmentu sprzedawane są głównie przez jednostkę dominującą CIECH S.A. Produkcja wyrobów segmentu sodowego wytwarzanych przez Grupę CIECH realizowana jest w spółce CIECH Soda Polska S.A., rumuńskiej spółce CIECH Soda Romania S.A. oraz w niemieckiej spółce CIECH Soda Deutschland GmbH&Co. KG. Wyroby segmentu sodowego znajdują zastosowanie w przemyśle szklarskim, spożywczym, detergentowym i farmaceutycznym.

Segment organiczny - Grupa CIECH jest producentem wielu organicznych związków chemicznych wytwarzanych przez spółki: CIECH Sarzyna S.A. i CIECH Pianki Sp. z o.o. W 2016 roku produkowała m.in. pianki poliuretanowe, żywice epoksydowe oraz żywice poliestrowe. Produkty te używane są w przemysłach: meblarskim, motoryzacyjnym, farbiarskim oraz elektronicznym. Grupa produkuje również środki ochrony roślin stosowane w rolnictwie.

Segment krzemiany i szkło obejmuje przede wszystkim produkty spółki CIECH Vitrosilicon S.A. oraz CIECH Soda Romania S.A. W przypadku produkcji CIECH Soda Romania S.A. sprzedaż odbywa się poprzez CIECH S.A. W ramach segmentu krzemiany i szkło wytwarzane są szkło i szkliwo sodowe oraz opakowania szklane (lampiony i słoje). Wyroby ze szkła wykorzystywane są w budownictwie, przemyśle spożywczym i do produkcji zniczy.

Segment transportowy skupia się w spółce CIECH Cargo Sp. z o.o., świadczącej usługi transportu kolejowego w kraju, w zakresie: wynajmu wagonów kolejowych, kolejowych przewozów towarowych oraz obsługi eksploatacyjnej bocznic. Wyniki segmentu obejmują również wyniki spółki CIECH Transclean Sp. z o.o. CIECH S.A. podjął decyzję o zaprzestaniu przez tę spółkę prowadzenia działalności operacyjnej i wygaszeniu jej działalności w związku ze zmianą modelu zakupu usług transportowych i spedycyjnych. Segment obejmuje również prowadzoną od 2016 roku przez CIECH S.A. działalność spedycyjną na rzecz spółek zależnych tj. CIECH Pianki Sp. z o.o. oraz CIECH Sarzyna S.A.

Segment pozostała działalność obejmuje świadczone poza Grupę usługi oraz towary sprzedawane głównie przez CIECH S.A. i CIECH Trading S.A.

Do poszczególnych segmentów operacyjnych może być także zaliczana sprzedaż produktów i towarów stanowiących kluczowy asortyment innych segmentów. Wartości te nie są jednak istotne z punktu widzenia raportowania kontrolingowego poszczególnych segmentów.

Finansowanie Grupy (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi z wyjątkiem odsetek od należności i zobowiązań handlowych) oraz podatek dochodowy są zarządzane i monitorowane na poziomie Grupy i nie są one alokowane do poszczególnych segmentów.

Z geograficznego punktu widzenia w Grupie CIECH wyodrębniono następujące obszary: Polska, Unia Europejska, Pozostała Europa, Afryka, Azja, Pozostałe regiony. Informacje o obszarach geograficznych Grupy ustalone są w oparciu o lokalizację jej aktywów.

Segmenty sprawozdawcze są tożsame z segmentami operacyjnymi. Przychody i koszty, aktywa i zobowiązania segmentów są ujmowane i wyceniane w sposób spójny ze sposobem zastosowanym w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Wyniki segmentów operacyjnych oceniane są przez Zarząd CIECH S.A. na podstawie poziomu przychodów ze sprzedaży, zysku na działalności operacyjnej, poziomu EBITDA oraz poziomu EBITDA znormalizowana.

EBITDA należy postrzegać jako dodatek, a nie zastępstwo dla wyników działalności przedstawionych zgodnie z MSSF. EBITDA jest użytecznym wskaźnikiem zdolności zaciągania i obsługi zadłużenia. Poziom EBITDA i EBITDA znormalizowana nie są zdefiniowane przez MSSF i mogą być wyliczane inaczej przez inne podmioty. Poniżej przedstawiono uzgodnienie i definicje, jakie stosuje Grupa CIECH przy ustalaniu tych mierników.

	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Zysk/(strata) netto na działalności kontynuowanej	594 136	346 005
Podatek dochodowy	30 814	(68 623)
Udział w zyskach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	(674)	(163)
Koszty finansowe	59 595	219 003
Przychody finansowe	(23 551)	(6 406)
Amortyzacja	223 474	217 722
EBITDA na działalności kontynuowanej	883 794	707 538

	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
EBITDA	883 794	707 538
Zdarzenia jednorazowe, w tym:	(6 962)	40 918
Odpisy z tytułu utraty wartości (a)	1 612	2 119
Pozycje gotówkowe (b)	(3 371)	1 143
Pozycje bezgotówkowe (z wyłączeniem odpisów z tytułu utraty wartości) (c)	(5 203)	37 656
EBITDA znormalizowana na działalności kontynuowanej	876 832	748 456

(a) Odpisy z tytułu utraty wartości związane są z utworzeniem / rozwiązaniem odpisów aktualizujących wartość aktywów.

(b) Pozycje gotówkowe zawierają m.in. zysk/stratę ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz pozycje pozostałe (w tym koszty związane z zaniechaną działalnością, otrzymane lub zapłacone kary i odszkodowania).

(c) Pozycje bezgotówkowe zawierają m. in: wycenę nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej, koszty likwidacji zapasów i rzeczowych aktywów trwałych, koszty wstrzymanych inwestycji, rezerwy środowiskowe, rezerwy na zobowiązania i odszkodowania, koszty niewykorzystania mocy produkcyjnych oraz inne pozycje (włączając w to koszty nadzwyczajne oraz inne rezerwy).

SEGMENTY OPERACYJNE GRUPY CIECH

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane dotyczące przychodów i kosztów oraz aktywów i pasywów poszczególnych segmentów operacyjnych Grupy CIECH za prezentowane w sprawozdaniu okresy:

SEGMENTY OPERACYJNE 01.01.-31.12.2016	Segment sodowy	Segment organiczny	Segment krzemiany i szkło	Segment transportowy	Pozostała działalność	Funkcje Korporacyjne (pozycje nieprzypisane do innych segmentów)	Eliminacje (korekty konsolidacyjne)	RAZEM
Przychody od podmiotów zewnętrznych	2 417 253	761 977	190 164	11 393	74 548	-	-	3 455 335
Przychody z transakcji pomiędzy segmentami	29 315	4 142	4	107 827	33 645	-	(174 933)	-
Przychody ze sprzedaży razem	2 446 568	766 119	190 168	119 220	108 193	-	(174 933)	3 455 335
Koszt własny sprzedaży	(1 567 354)	(629 231)	(139 118)	(104 755)	(75 906)	-	100 694	(2 415 670)
Zysk /(strata) brutto na sprzedaży	879 214	136 888	51 050	14 465	32 287	-	(74 239)	1 039 665
Koszty sprzedaży	(214 801)	(52 139)	(24 325)	(1 068)	(7 935)	(1 428)	70 234	(231 462)
Koszty ogólnego zarządu	(54 403)	(22 082)	(8 183)	(5 133)	(5 462)	(64 822)	2 095	(157 990)
Wynik na zarządzaniu należnościami	(4 850)	(5 125)	(89)	(44)	(1 547)	-	-	(11 655)
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	27 498	(9 379)	772	(5 143)	12 707	(4 092)	(601)	21 762
Zysk /(strata) na działalności operacyjnej	632 658	48 163	19 225	3 077	30 050	(70 342)	(2 511)	660 320
Saldo różnic kursowych i odsetek od rozrachunków handlowych	(7 560)	(16 501)	262	(288)	18	-	-	(24 069)
Koszty finansowania Grupy	-	-	-	-	-	(33 333)	-	(33 333)
Wynik na działalności finansowej (nieprzypisane do segmentów)	-	-	-	-	-	21 358	-	21 358
Udział w zyskach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	674	-	-	-	-	-	-	674
Zysk /(strata) przed opodatkowaniem	625 772	31 662	19 487	2 789	30 068	(82 317)	(2 511)	624 950
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	-	(30 814)
Zysk /(strata) netto z działalności kontynuowanej	-	-	-	-	-	-	-	594 136
Zysk /(strata) netto z działalności zaniechanej	-	-	-	-	-	-	-	-
Zysk /(strata) netto za okres	-	-	-	-	-	-	-	594 136
Amortyzacja	166 779	29 669	15 450	5 777	1 152	4 647	-	223 474
EBITDA	799 437	77 832	34 675	8 854	31 202	(65 695)	(2 511)	883 794
EBITDA znormalizowana*	793 921	79 543	34 676	13 976	19 015	(61 769)	(2 530)	876 832

*EBITDA znormalizowana za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2016 roku liczona jest jako EBITDA skorygowana o nietypowe zdarzenia jednorazowe: wycenę nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej: 14,3 mln zł; koszty niewykorzystanych zdolności produkcyjnych: -4,8 mln zł; koszty spisanych prac rozwojowych: -2,2 mln zł; wynik na zbyciu niefinansowych aktywów trwałych: 2,0 mln zł; zmiana odpisów z tytułu utraty wartości aktywów: -1,5 mln zł, pozostałe: -0,8 mln zł.

SEGMENTY OPERACYJNE 01.01.-31.12.2015	Segment sodowy	Segment organiczny	Segment krzemiany i szkło	Segment transportowy	Pozostała działalność	Funkcje Korporacyjne (pozycje nieprzypisane do innych segmentów)	Eliminacje (korekty konsolidacyjne)	RAZEM*
Przychody od podmiotów zewnętrznych	2 214 900	766 740	174 998	13 205	103 171	-	-	3 273 014
Przychody z transakcji pomiędzy segmentami	27 085	3 137	14	109 423	24 289	-	(163 948)	-
Przychody ze sprzedaży razem	2 241 985	769 877	175 012	122 628	127 460	-	(163 948)	3 273 014
Koszt własny sprzedaży	(1 520 174)	(635 329)	(129 575)	(109 015)	(100 807)	-	87 431	(2 407 469)
Zysk /(strata) brutto na sprzedaży	721 811	134 548	45 437	13 613	26 653	-	(76 517)	865 545
Koszty sprzedaży	(186 330)	(52 535)	(21 038)	(656)	(8 257)	(519)	74 469	(194 866)
Koszty ogólnego zarządu	(50 020)	(21 968)	(7 210)	(6 228)	(5 399)	(55 617)	1 228	(145 214)
Wynik na zarządzaniu należnościami	(590)	2 306	92	14	(137)	-	-	1 685
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	(17 174)	(11 242)	1 332	2 701	(8 080)	(3 024)	(1 847)	(37 334)
Zysk /(strata) na działalności operacyjnej	467 697	51 109	18 613	9 444	4 780	(59 160)	(2 667)	489 816
Saldo różnic kursowych i odsetek od rozrachunków handlowych	(6 771)	(10 129)	93	(358)	(1 075)	-	-	(18 240)
Koszty finansowania Grupy	-	-	-	-	-	(193 529)	-	(193 529)
Wynik na działalności finansowej (nieprzypisane do segmentów)	-	-	-	-	-	(828)	-	(828)
Udział w zyskach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	163	-	-	-	-	-	-	163
Zysk /(strata) przed opodatkowaniem	461 089	40 980	18 706	9 086	3 705	(253 517)	(2 667)	277 382
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	-	68 623
Zysk /(strata) netto z działalności kontynuowanej	-	-	-	-	-	-	-	346 005
Zysk /(strata) netto z działalności zaniechanej	-	-	-	-	-	-	-	-
Zysk /(strata) netto za okres	-	-	-	-	-	-	-	346 005
Amortyzacja	157 401	34 992	15 002	6 091	328	3 908	-	217 722
EBITDA	625 098	86 101	33 615	15 535	5 108	(55 252)	(2 667)	707 538
EBITDA znormalizowana**	651 002	85 751	33 462	12 720	13 449	(46 970)	(958)	748 456

* Dane przekształcone, opis wprowadzonych zmian znajduje się w nocie 1.5 do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

**EBITDA znormalizowana za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2015 roku liczona jest jako EBITDA skorygowana o nietypowe zdarzenia jednorazowe: zmianę stanu rezerw: -23,5 mln zł, wycenę nieruchomości inwestycyjnych: -6,4 mln zł, koszty refinansowania ujęte w kosztach ogólnego zarządu: -5,1 mln zł, wynik na likwidacji spółki CIECH Polsin Pte. Ltd.: -2,8 mln zł, zmiana odpisów z tytułu utraty wartości aktywów: -1,3 mln zł, pozostałe: -1,8 mln zł.

PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY – SEGMENTY BRANŻOWE

	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015	Zmiana 2016/2015	Zmiana %
Segment sodowy, w tym:	2 446 568	2 241 985	204 583	9,1%
Soda kalcynowana ciężka	1 432 439	1 267 148	165 291	13,0%
Soda kalcynowana lekka	448 085	436 637	11 448	2,6%
Sól	181 374	170 203	11 171	6,6%
Soda oczyszczona	162 390	153 580	8 810	5,7%
Energia	90 853	64 237	26 616	41,4%
Gaz*	20 124	37 885	(17 761)	(46,9%)
Chlorek wapnia	23 256	18 282	4 974	27,2%
Pozostałe produkty	58 732	66 928	(8 196)	(12,2%)
Przychody z transakcji pomiędzy segmentami	29 315	27 085	2 230	8,2%
Segment organiczny, w tym:	766 119	769 877	(3 758)	(0,5%)
Żywice	297 891	343 080	(45 189)	(13,2%)
Pianki PUR	245 120	218 881	26 239	12,0%
Środki ochrony roślin	208 903	192 678	16 225	8,4%
Pozostałe produkty	10 063	12 101	(2 038)	(16,8%)
Przychody z transakcji pomiędzy segmentami	4 142	3 137	1 005	32,0%
Segment Krzemiany i Szkło, w tym:	190 168	175 012	15 156	8,7%
Krzemiany sodowe	106 562	81 093	25 469	31,4%
Krzemiany potasowe	5 048	5 431	(383)	(7,1%)
Szkło opakowaniowe	77 279	85 156	(7 877)	(9,3%)
Pozostałe produkty	1 275	3 318	(2 043)	(61,6%)
Przychody z transakcji pomiędzy segmentami	4	14	(10)	(71,4%)
Segment transportowy, w tym:	119 220	122 628	(3 408)	(2,8%)
Usługi transportowe	11 393	13 205	(1 812)	(13,7%)
Przychody z transakcji pomiędzy segmentami	107 827	109 423	(1 596)	(1,5%)
Segment pozostała działalność	108 193	127 460	(19 267)	(15,1%)
Przychody od podmiotów zewnętrznych	74 548	103 171	(28 623)	(27,7%)
Przychody z transakcji pomiędzy segmentami	33 645	24 289	9 356	38,5%
Wyłączenia konsolidacyjne	(174 933)	(163 948)	(10 985)	(6,7%)
RAZEM	3 455 335	3 273 014	182 321	5,6%

* Odsprzedaż nadwyżek zakupionego gazu.

AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA W PODZIALE NA SEGMENTY OPERACYJNE

	AKTYWA		ZOBOWIĄZANIA	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Segment sodowy	2 566 589	2 329 529	217 161	180 843
Segment organiczny	527 848	495 938	123 634	77 103
Segment krzemiany i szkło	172 186	129 063	22 378	14 873
Segment transportowy	66 295	65 431	12 763	11 620
Pozostała działalność	68 349	25 491	32 189	20 685
Funkcje Korporacyjne (pozycje nieprzypisane do innych segmentów)	1 144 574	941 947	2 370 033	2 336 415
Eliminacje (korekty konsolidacyjne)	(43 949)	(36 148)	(39 758)	(31 792)
RAZEM	4 501 892	3 951 251	2 738 400	2 609 747

INFORMACJA O OBSZARACH GEOGRAFICZNYCH

Informacje o obszarach geograficznych Grupy CIECH ustalone są w oparciu o lokalizację aktywów Grupy.

AKTYWA W PODZIALE NA OBSZARY GEOGRAFICZNE	Aktywa trwałe inne niż instrumenty finansowe	Aktywa z tytułu podatku odroczonego	Pozostałe aktywa	Aktywa razem
31.12.2016				
Polska	2 008 662	199 866	915 484	3 124 012
Unia Europejska (poza Polską)	922 211	-	346 472	1 268 683
Pozostała Europa	-	-	52 816	52 816
Afryka	-	-	2 852	2 852
Azja	-	-	50 550	50 550
Pozostałe regiony	-	-	2 979	2 979
RAZEM	2 930 873	199 866	1 371 153	4 501 892
31.12.2015				
Polska	1 695 754	211 404	775 297	2 682 455
Unia Europejska (poza Polską)	921 766	2 345	267 880	1 191 991
Pozostała Europa	-	-	44 621	44 621
Afryka	-	-	8 628	8 628
Azja	-	-	22 596	22 596
Pozostałe regiony	-	-	960	960
RAZEM	2 617 520	213 749	1 119 982	3 951 251

PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY – STRUKTURA GEOGRAFICZNA RYNKÓW ZBYTU

	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015	Dynamika 2015/2016
Polska	1 318 520	1 264 858	4,2%
Unia Europejska (poza Polską)	1 649 109	1 596 556	3,3%
Niemcy	693 675	677 155	2,4%
Rumunia	137 740	191 777	(28,2%)
Czechy	156 427	155 177	0,8%
Włochy	99 963	119 754	(16,5%)
Holandia	109 156	89 434	22,1%
Finlandia	58 177	69 100	(15,8%)
Szwecja	70 560	45 562	54,9%
Belgia	29 700	30 915	(3,9%)
Wielka Brytania	52 582	30 251	73,8%
Dania	35 416	26 701	32,6%
Francja	51 885	27 027	92,0%
Luksemburg	25 277	22 252	13,6%
Litwa	20 332	18 230	11,5%
Pozostałe kraje UE	108 219	93 221	16,1%
Pozostała Europa	246 022	232 557	5,8%
Szwajcaria	131 647	103 640	27,0%
Norwegia	40 356	39 614	1,9%
Rosja	13 221	16 102	(17,9%)
pozostałe kraje pozostałej Europy	60 798	73 201	(16,9%)
Afryka	73 421	55 176	33,1%
Azja	147 890	112 441	31,5%
Chiny	42	-	-
Pozostałe kraje azjatyckie	147 848	112 441	31,5%
Pozostałe regiony	20 373	11 426	78,3%
RAZEM	3 455 335	3 273 014	5,6%

3

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z ZYSKÓW LUB STRAT ORAZ INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

3.1. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

Polityka rachunkowości

Przychody ze sprzedaży produktów oraz towarów rozpoznawane są w sprawozdaniu z zysków lub strat, gdy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z ich własności zostały przeniesione na kupującego.

Przychody z tytułu usług ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat w proporcji do stopnia ich realizacji na dzień sprawozdawczy. Stopień realizacji usługi oceniany jest w oparciu o wyniki przeglądu wykonanych prac. Przychody nie zostają rozpoznane, gdy istnieje istotna niepewność w związku z uzyskaniem należnego wynagrodzenia, zwrotem poniesionych kosztów lub potencjalnym zwrotem produktów i towarów.

Przychody ze sprzedaży produktów oraz towarów w walutach rozpoznawane są w sprawozdaniu z zysków lub strat wg średniego kursu Narodowego Banku Polskiego z dnia poprzedzającego dzień wystawienia faktury, gdy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z ich własności zostały przeniesione na kupującego.

PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	3 348 436	3 080 389
- produktów	3 321 369	3 053 057
- usług	27 067	27 332
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	106 899	192 625
- towarów	104 361	189 761
- materiałów	2 538	2 864
Przychody netto ze sprzedaży	3 455 335	3 273 014

3.2. KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY

Polityka rachunkowości

Koszty stanowią prawdopodobne zmniejszenie korzyści ekonomicznych w wyniku zmniejszenia wartości aktywów lub zwiększenia wartości zobowiązań i rezerw.

Koszt własny sprzedaży obejmuje koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów.

W skład kosztów sprzedaży wchodzi m.in. koszty pośrednictwa sprzedaży, koszty reklamy, promocji, dystrybucji.

Koszty ogólnego zarządu stanowią koszty utrzymania zarządu jednostki gospodarczej oraz komórek ogólnej obsługi.

KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015*
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	(2 329 436)	(2 248 499)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(86 512)	(160 082)
Rozwiązanie odpisów na zapasy	4 601	5 939
Utworzenie odpisów na zapasy	(4 323)	(4 827)
RAZEM	(2 415 670)	(2 407 469)

* Dane przekształcone, opis wprowadzonych zmian znajduje się w nocie 1.5 do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

3.3. UKŁAD RODZAJOWY KOSZTÓW

WYBRANE KOSZTY WEDŁUG RODZAJU	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Amortyzacja	(221 601)	(214 836)
Zużycie materiałów i energii	(1 761 475)	(1 631 600)
Świadczenia pracownicze, w tym:	(332 492)	(283 056)
- wynagrodzenia	(269 188)	(227 530)
- ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	(61 493)	(53 891)
- wydatki na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne (w tym zwiększenie rezerw z tego tytułu)	(491)	(258)
- wydatki na programy emerytalne o określonych świadczeniach	(416)	(435)
- inne	(904)	(942)
Usługi obce	(366 523)	(327 713)

3.4. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE

Polityka rachunkowości

Na wynik okresu sprawozdawczego wpływają również pozostałe przychody i koszty operacyjne pośrednio związane z działalnością podstawową prowadzoną przez Grupę. Najistotniejsze pozycje stanowią:

- ✓ zyski/straty ze zbycia i likwidacji niefinansowych aktywów trwałych,
- ✓ zyski/straty ze sprzedaży praw do emisji gazów cieplarnianych,
- ✓ utworzenia/ rozwiązania odpisów aktualizujących (w tym na należności) i utworzenie/rozwiązanie rezerw,
- ✓ przychody/koszty związane z umową o usługę budowlaną - w przypadku, gdy efekt zawartej umowy na usługi budowlano-konstrukcyjne można wiarygodnie wycenić, wynik z tego tytułu rozpoznany jest w sprawozdaniu z zysków lub strat proporcjonalnie do etapu realizacji usług wynikających z umowy. Stan zaawansowania realizacji umowy ustalany jest przez porównanie fizycznie wykonanych części prac z pracami wynikającymi z umowy, bądź jako proporcja kosztów umowy poniesionych z tytułu prac wykonanych do danego momentu w stosunku do szacunkowych, łącznych kosztów umowy. Przewidywane straty wpływające z umowy ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat na bieżąco,
- ✓ przychody z tytułu najmu - przychody z tytułu najmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat metodą liniową przez okres trwania umowy. Przyznane rabaty stanowią integralną część sumy przychodów z tytułu najmu,
- ✓ przychody/koszty z wyceny nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej,
- ✓ niewykorzystane moce produkcyjne.

Dotacje

Dotacje rządowe są ujmowane, jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki. Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować.

Dotacje rządowe do aktywów łącznie z niepieniężnymi dotacjami wskazywanymi w wartości godziwej prezentuje się w bilansie jako przychody przyszłych okresów. Jest ona ujmowana jako przychód na przestrzeni okresu użytkowania składnika aktywów. Spłaty dotacji do przychodu rozlicza się w pierwszej kolejności z niezamortyzowanymi rozliczeniami międzyokresowymi ujętymi w związku z dotacją. W stopniu, w jakim spłata przewyższa rozliczenia międzyokresowe lub jeżeli rozliczenia międzyokresowe nie występują, spłatę taką bezzwłocznie ujmuje się w zysku lub stracie. Spłatę dotacji do aktywów ujmuje się w formie zmniejszenia salda przychodu przyszłych okresów o kwotę podlegającą spłacie.

Dokonane osądy i oszacowania

Utrata wartości aktywów niefinansowych

Wartość bilansowa aktywów niefinansowych spółki innych niż zapasy oraz aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego poddawana jest analizie na każdy dzień sprawozdawczy w celu stwierdzenia, czy występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. W przypadku wystąpienia takich przesłanek spółka dokonuje szacunku wartości odzyskiwalnej poszczególnych ośrodków generujących przepływy pieniężne.

Wartość odzyskiwalna aktywów o nieokreślonym terminie użyteczności oraz wartości niematerialnych, które nie są jeszcze zdadne do użycia jest szacowana na każdy dzień sprawozdawczy niezależnie od wystąpienia przesłanek.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne od wpływów generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów.

Odpis z tytułu utraty wartości rozpoznawany jest w momencie, kiedy wartość bilansowa składnika aktywów lub ośrodka generującego środki pieniężne przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Utrata wartości ośrodka generującego środki pieniężne jest w pierwszej kolejności ujmowana jako zmniejszenie wartości firmy przypisanej do tego ośrodka (grupy ośrodków), a następnie jako zmniejszenie wartości bilansowej pozostałych aktywów tego ośrodka (grupy ośrodków) na zasadzie proporcjonalnej. Odpisy z tytułu utraty wartości rozpoznawane są w sprawozdaniu z zysków lub strat. Odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości składników majątkowych ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Dotacje	10 747	8 382
Przychody z tytułu najmu/czynszów	2 609	2 106
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	2 049	3 982
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość należności	780	3 625
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	133	142
Rozwiązanie rezerw na świadczenia pracownicze	1 577	552
Rozwiązanie rezerwy na odszkodowania - zmiana bazy	81	708
Rozwiązanie rezerwy na ochronę środowiska- zmiana bazy	1 047	3 352
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązania - zmiana bazy	16 115	2 529
Rozwiązanie innych rezerw	5 115	2 961
Otrzymane kary i odszkodowania	5 064	2 514
Zwrot podatków i opłat	3 935	1 154
Przychody z kawern	3 741	7 641
Wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	14 347	-
Pozostałe usługi	3 120	3 962
Pozostałe	16 150	9 317
RAZEM	86 610	52 927

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa CIECH przeprowadziła ocenę przesłanek, pochodzących zarówno z zewnętrznych, jak i wewnętrznych źródeł informacji, pod kątem ewentualnej utraty wartości aktywów. W wyniku tych analiz nie stwierdzono konieczności dokonywania szacunków wartości odzyskiwanej.

Dotacje

W sprawozdaniu z zysków lub strat rozpoznano wartość dotacji w wysokości 10 747 tys. zł (w okresie porównywalnym 8 382 tys. zł) rozliczaną w czasie proporcjonalnie do amortyzacji zakończonych i przyjętych do eksploatacji prac rozwojowych. Stan dotacji ujętych w zobowiązaniach na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosił 92 335 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2015 roku 90 847 tys. zł). Spółki Grupy CIECH otrzymują dotacje na prowadzenie prac badawczo – rozwojowych, na zakup rzeczowych aktywów trwałych oraz na dostosowanie prowadzonych projektów inwestycyjnych do wymogów środowiskowych. Dotacje otrzymane przez spółki Grupy CIECH pochodzą głównie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Najistotniejsze pozycje dotacji stanowią:

ISTOTNE DOTACJE OTRZYMANE PRZEZ:	CIECH Soda Polska S.A.	CIECH Sarżyna S.A.	CIECH Vitrosilicon S.A
„Budowa instalacji odsiarczania spalin w Elektrociepłowni Janikowo”	15 904		
„Rozbudowa kotłów CKTI w EC Janikowo celem dostosowania do wymogów środowiskowych – kocioł CKTI 2”	13 443		
„Rozbudowa kotła CKTI 3 celem dostosowania EC Janikowo do wymogów ochrony środowiska”	9 591		
„Rozbudowa węzła dekantacji i filtracji szlamów podestylacyjnych w Zakładzie w Inowrocławiu”	10 930		
„Budowa innowacyjnej instalacji produkcyjnej substancji MCPA i MCPP-P”		39 997	
„Szkło opakowaniowe BarvaGlass – Vitrosilicon przekształca wizję w rzeczywistość”			7 537

Inne formy pomocy publicznej

W 2016 roku, w związku z realizacją projektów B+R w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020, spółki z Grupy CIECH zawarły umowy o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania 25,7 mln zł. Prowadzone projekty B+R pozwalają budować wartość Grupy CIECH poprzez wzrost innowacyjności i wprowadzanie na rynek nowych i ulepszonych produktów.

Także inwestycje w obszarze produkcyjnym, realizowane są przy współudziale środków pochodzących z budżetu państwa. W związku z wypełnieniem na koniec sierpnia 2016 roku warunków zapisanych w Zezwoleniu Nr 126/PSSE z dnia 23 maja 2014 roku na prowadzenie działalności gospodarczej na obszarze Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, CIECH Soda Polska S.A. zaczęła korzystać z przysługującego jej zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych. Kwota niezapłaconego podatku CIT w 2016 roku wyniosła 5 072 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2016 roku zostało również rozpoznane aktywo z tytułu podatku odroczonego w kwocie 90 759 tys. zł w spółce CIECH Soda Polska S.A. z tytułu ulgi podatkowej w Pomorskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej.

W grudniu 2016 roku tereny Zakładu CIECH Vitrosilicon S.A. w Żarach zostały objęte statusem Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Umowy o usługę budowlaną

Grupa SDC na podstawie MSR 11 Umowa o usługę budowlaną przypisuje przychody i koszty związane z umowami dotyczącymi odsalania kawern do poszczególnych okresów, w których wykonywano prace.

- **Projekt 1** – projekt został zakończony, pozostałe należności z tytułu realizacji w kwocie 2 044 tys. zł (462 tys. EUR) zostały wykazane w pozycji należności handlowych i pozostałych.
- **Projekt 2** – umowa obejmuje sprzedaż praw górniczych, terenów i przygotowanie czterech kawern gazowych (S113 do S116). Stan zaawansowania realizacji umowy ustalany jest jako proporcja kosztów umowy poniesionych z tytułu prac wykonanych do danego momentu w stosunku do szacunkowych, łącznych kosztów umowy.

Przychody ujęte w sprawozdaniu z zysków lub strat za 2016 rok zostały określone jako wartość planowanych do uzyskania przychodów ze sprzedaży pomnożona przez procent wykonania prac wynikających z umowy w okresie rozrachunkowym.

Wynik z tytułu umowy o usługę budowlaną (Projekt 2) ujęty jako pozostały przychód operacyjny wyniósł za 2016 rok 3 741 tys. zł (855 tys. EUR). W okresie porównywalnym wyniósł 7 641 tys. zł (1 826 tys. EUR). Kwota należności z tytułu umów o usługę budowlaną (Projekt 2) ujęta w aktywach jako należności długoterminowe wyniosła na koniec 2016 roku 99 106 tys. zł (22 402 tys. EUR). Na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiła 89 453 tys. zł (20 991 tys. EUR).

Łączna kwota poniesionych kosztów i ujętych zysków (pomniejszonych o straty) z tytułu realizowanych umów za okres obowiązywania tychże umów wyniosła 148 139 tys. zł (w okresie porównywalnym 144 398 tys. zł).

POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Koszty dotyczące nieruchomości inwestycyjnych	(1 661)	(1 017)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość należności	(12 435)	(1 940)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(1 674)	(1 428)
Utworzenie rezerw na świadczenia pracownicze	(1 475)	(2 466)
Utworzone rezerwy na odszkodowania - zmiana bazy	(973)	(3 125)
Utworzone rezerwy na ochronę środowiska - zmiana bazy	(188)	(506)
Utworzone rezerwy na zobowiązania - zmiana bazy	(8 709)	(15 129)
Utworzenie rezerwy na przewidywane straty - zmiana bazy	(6 964)	(11 325)
Utworzenie innych rezerw - zmiana bazy	(7 433)	(4 139)
Koszty likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	(771)	(807)
Koszty likwidacji materiałów	(879)	(587)
Amortyzacja	(1 873)	(2 886)
Koszty związane z niewykorzystaniem majątku i zdolności produkcyjnych	(15 402)	(13 580)
Koszty usunięcia skutków zdarzeń losowych	(2 584)	(2 777)
Wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	-	(6 347)
Spisane należności	(2 188)	(5 960)
Wynik na utracie kontroli nad spółką zależną	-	(2 834)
Zapłacone kary i odszkodowania	(2 324)	(2 913)
Pozostałe	(8 970)	(8 810)
RAZEM	(76 503)	(88 576)

Łączna kwota nakładów na prace badawcze, ujętych jako koszt w okresie, gdyż nie spełniały kryteriów kapitalizacji, wyniosła 394 tys. zł (w porównywalnym okresie 1 427 tys. zł).

3.5. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE

Polityka rachunkowości

Przychody i koszty finansowe związane są z działalnością finansową prowadzoną w przedsiębiorstwie, m.in. sprzedaż/kupno papierów wartościowych, udziałów i akcji, zaciąganie kredytów i pożyczek, emisja dłużnych papierów wartościowych. Stąd najważniejsze pozycje działalności finansowej stanowią:

- ✓ odsetki płatne z tytułu zadłużenia ustalone w oparciu o efektywną stopę procentową,
- ✓ odsetki należne z tytułu zainwestowanych przez Grupę środków pieniężnych (od lokat i rachunków bankowych, udzielonych pożyczek, należności) - wykazuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat na zasadzie memoriałowej, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej,
- ✓ przychody z dywidend - ujmuje się je w sprawozdaniu z zysków lub strat w momencie, kiedy Grupa nabywa prawa do jej otrzymania,
- ✓ odpisy aktualizujące wartość inwestycji,
- ✓ nadwyżka dodatnich lub ujemnych różnic kursowych,
- ✓ zyski/straty ze sprzedaży aktywów finansowych,
- ✓ nieefektywność rachunkowości zabezpieczeń.

PRZYCHODY FINANSOWE	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Odsetki	4 930	2 955
Dywidendy i udziały w zyskach	930	437
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych	5 301	-
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	207	714
Zmniejszenie rezerw z tytułu zmiany dyskonta	57	298
Przychody z likwidowanych spółek	-	1 102
Nieefektywna część rachunkowości zabezpieczeń	1 862	-
Rozwiązanie rezerwy z tytułu zobowiązań finansowych - zmiana bazy	7 477	487
Pozostałe	2 787	413
RAZEM	23 551	6 406

KOSZTY FINANSOWE	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Odsetki razem	(35 765)	(91 125)
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych	-	(4 355)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość inwestycji długoterminowych oraz inwestycji w jednostki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności	-	(1 011)
Utworzenie pozostałych odpisów aktualizujących	-	(160)
Prowizje z tytułu faktoringu	(3 503)	(4 458)
Prowizje i opłaty bankowe*	(3 279)	(105 204)
Utworzone rezerwy	(8 808)	(2 258)
Zwiększenie rezerw z tytułu zmiany dyskonta	(5 473)	(4 660)
Koszty z tytułu dyskonta zobowiązań	(2 080)	(2 301)
Nieefektywna część rachunkowości zabezpieczeń	-	(1 862)
Pozostałe	(687)	(1 609)
RAZEM	(59 595)	(219 003)

*W tym premia za wcześniejszy wykup obligacji zagranicznych oraz spisanie prowizji aranżacyjnej dotyczącej wykupionych obligacji w 2015 roku.

Spadek w kosztach finansowych z tytułu odsetek to głównie efekt refinansowania przeprowadzonego przez Grupę pod koniec 2015 roku.

3.6. SKŁADNIKI INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Efekt podatkowy każdego ze składników innych całkowitych dochodów Grupy CIECH

Efekt podatkowy każdego ze składników innych całkowitych dochodów	01.01.-31.12.2016			01.01.-31.12.2015		
	Przed podatkiem	Podatek	Po podatku	Przed podatkiem	Podatek	Po podatku
Różnice kursowe z przewalutowania spółek zagranicznych	4 714	2 151	6 865	(3 368)	(50)	(3 418)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	(38 242)	8 940	(29 302)	15 124	(2 874)	12 250
Wycena rezerw aktuarialnych	685	(130)	555	676	(128)	548
Pozostałe składniki innych całkowitych dochodów	(76)	-	(76)	53	-	53
RAZEM	(32 919)	10 961	(21 958)	12 485	(3 052)	9 433

Korekty podatku dochodowego i korekty z przeniesienia w innych całkowitych dochodach

Pozostałe inne całkowite dochody brutto	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Różnice kursowe z przewalutowania spółek zagranicznych	4 714	(3 368)
wycena za okres bieżący	4 714	(3 368)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	(38 242)	15 124
wycena do wartości godziwej w okresie	(23 777)	6 158
korekta reklasifikacyjna do rachunku zysków i strat	(14 465)	8 966
Wycena rezerw aktuarialnych	685	676
wycena za okres bieżący	685	676
Pozostałe składniki innych całkowitych dochodów	(76)	53
wycena za okres bieżący	(76)	53
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	10 961	(3 052)
naliczony za okres bieżący	8 212	(1 348)
korekta reklasifikacyjna do rachunku zysków i strat	2 749	(1 704)
Inne całkowite dochody netto	(21 958)	9 433

4

PODATEK DOCHODOWY, AKTYWA I REZERWA Z TYTUŁU PODATKU ODROZCZONEGO

4.1. PODSTAWOWE SKŁADNIKI OBCIĄŻENIA PODATKOWEGO

Polityka rachunkowości**Podatek bieżący**

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień sprawozdawczy.

Główne składniki obciążenia podatkowego przedstawiają się następująco:

PODSTAWOWE SKŁADNIKI OBCIĄŻENIA PODATKOWEGO (PRZYCHODU PODATKOWEGO)	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Podatek dochodowy bieżący	(53 783)	(33 539)
Podatek dochodowy za okres sprawozdawczy	(52 904)	(30 526)
Korekta podatku za lata poprzednie	(879)	(3 013)
Podatek odroczony	22 969	102 162
Powstanie / odwrócenie różnic przejściowych	20 986	104 793
Nierozpoznane aktywa z tytułu odroczonego podatku	1 983	(2 631)
PODATEK DOCHODOWY WYKAZANY W SPRAWOZDANIU Z ZYSKÓW LUB STRAT	(30 814)	68 623

PODATEK DOCHODOWY ROZPOZNANY W INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODACH	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Różnice kursowe z przewalutowania spółek zagranicznych	2 151	(50)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	8 940	(2 874)
Wycena rezerw aktuarialnych	(130)	(128)
RAZEM	10 961	(3 052)

4.2. EFEKTYWNA STOPA PODATKOWA

Uzgodnienie podatku dochodowego liczonego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy, za prezentowane w sprawozdaniu okresy, przedstawia się następująco:

EFEKTYWNA STOPA PODATKOWA	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	624 950	277 382
Podatek obliczony według obowiązującej stawki podatkowej	118 740	52 703
Różnica wynikająca z zastosowania stóp podatkowych obowiązujących w innych krajach	13 886	(304)
Niezrealizowany podatek u źródła	257	503
Efekt podatkowy przychodów korygujących zysk (stratę) przed opodatkowaniem (różnica trwała)	(17 869)	(21 272)
Efekt udziału w jednostkach wycenianych metodą praw własności	(53)	(50)
Efekt podatkowy kosztów korygujących zysk (stratę) przed opodatkowaniem (różnica trwała)	23 077	(88 417)
Korekta bieżącego podatku dochodowego za lata ubiegłe	(3 343)	3 164
Aktywo z tytułu odroczonego podatku od strat podatkowych z lat ubiegłych	(8 976)	(18 221)
Straty podatkowe za okres sprawozdawczy, od których aktywo na podatek odroczony nie zostało ujęte	-	1 833
Specjalna strefa ekonomiczna	(95 831)	-
Ulgi podatkowe	248	-
Pozostałe	678	1 438
Podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z zysków lub strat	30 814	(68 623)
EFEKTYWNA STOPA PODATKOWA	4,9%	(24,7%)

4.3. ODRO CZONY PODATEK DOCHODOWY

Polityka rachunkowości

Podatek odroczoney

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczoney jest obliczany w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień sprawozdawczy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczoney ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- ✓ z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczoney powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów, bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- ✓ z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu, w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- ✓ z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- ✓ w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień sprawozdawczy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień sprawozdawczy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczoney wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień sprawozdawczy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień sprawozdawczy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza sprawozdanie z zysków lub strat jest ujmowany poza zyskiem lub stratą: w innych całkowitych dochodach, dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczoney podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Dokonane osądy i oszacowania

Podatek odroczoney

Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane jest w oparciu o założenie, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Przy ustalaniu wysokości aktywa z tytułu odroczonego podatku spółki z Grupy CIECH opierają się na szacunkach związanych z terminem osiągnięcia oraz wysokością przyszłych zysków podatkowych.

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

AKTYWA Z TYTUŁU PODATKU ODROZONEGO ORAZ REZERWA NA PODATEK ODROZONY	31.12.2016			31.12.2015		
	Razem aktywo	Razem rezerwa	Wartość netto	Razem aktywo	Razem rezerwa	Wartość netto
Rzeczowe aktywa trwałe	2 081	136 195	(134 114)	1 772	121 325	(119 553)
Wartości niematerialne	32 430	499	31 931	36 611	4 975	31 636
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	-	5 147	(5 147)	-	5 218	(5 218)
Nieruchomości inwestycyjne	2 003	1 673	330	2 365	1 602	763
Aktywa finansowe	1 732	13 454	(11 722)	32 655	3 514	29 141
Zapasy	2 106	557	1 549	1 558	538	1 020
Należności handlowe i pozostałe	4 053	35 599	(31 546)	2 011	30 634	(28 623)
Rezerwy na świadczenia pracownicze	3 181	31	3 150	2 788	11	2 777
Pozostałe rezerwy	22 107	-	22 107	22 431	1	22 430
Straty podatkowe podlegające odliczeniu w przyszłych okresach	139 309	-	139 309	174 232	-	174 232
Różnice kursowe	3 839	376	3 463	2 522	728	1 794
Zobowiązania	61 850	306	61 544	34 023	877	33 146
Specjalna strefa ekonomiczna	90 759	-	90 759	-	-	-
Pozostałe	207	1 777	(1 570)	132	4 594	(4 462)
Aktywa / rezerwa z tytułu podatku odroczonego	365 657	195 614	170 043	313 100	174 017	139 083
Kompensata aktywów/rezerw z tytułu podatku odroczonego	(157 826)	(157 826)	-	(89 383)	(89 383)	-
Nierozpoznana wartość aktywa na podatek odroczonego	(7 965)	-	(7 965)	(9 968)	-	(9 968)
Aktywa / rezerwa z tytułu podatku odroczonego wykazane w bilansie	199 866	37 788	162 078	213 749	84 634	129 115

ZMIANA RÓŻNIC PRZEJŚCIOWYCH W OKRESIE	01.01.2016	Zmiana różnic przejęciowych rozpoznana w sprawozdaniu z zysków lub strat	Zmiana różnic przejęciowych rozpoznana w kapitale własnym	Różnice kursowe	31.12.2016
Rzeczowe aktywa trwałe	(558 775)	(44 705)	-	(6 516)	(609 996)
Wartości niematerialne	142 558	(826)	-	756	142 488
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	(27 460)	371	-	-	(27 089)
Nieruchomości inwestycyjne	13 558	533	-	-	14 091
Aktywa finansowe	78 151	(199 061)	(2 271)	(322)	(123 503)
Zapasy	5 439	2 798	-	-	8 237
Należności handlowe i pozostałe	(100 653)	8 447	-	(3 945)	(96 151)
Rezerwy na świadczenia pracownicze	14 613	2 594	(685)	183	16 705
Pozostałe rezerwy	89 287	(20 001)	-	2 984	72 270
Straty podatkowe podlegające odliczeniu w przyszłych okresach	917 030	(183 320)	-	-	733 710
Różnice kursowe	15 799	(53 187)	61 972	-	24 584
Zobowiązania	123 546	113 559	(715)	2 667	239 057
Pozostałe	(23 978)	15 214	-	-	(8 764)
RAZEM	689 115	(357 584)	58 301	(4 193)	385 639

Powyższa tabela nie zawiera różnic przejściowych od aktywa na podatek odroczonego z tytułu specjalnej strefy ekonomicznej, ponieważ zgodnie z zasadami wyżej wymieniona ulga jest odliczana od podatku, a nie od dochodu.

ZMIANA RÓŻNIC PRZEJŚCIOWYCH W OKRESIE	01.01.2015	Zmiana różnic przejściowych rozpoznana w sprawozdaniu z zysków lub strat	Zmiana różnic przejściowych rozpoznana w kapitale własnym	Różnice kursowe	31.12.2015
Rzeczowe aktywa trwałe	(498 253)	(60 735)	-	213	(558 775)
Wartości niematerialne	174 476	(31 865)	-	(53)	142 558
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	(27 831)	371	-	-	(27 460)
Nieruchomości inwestycyjne	7 596	5 962	-	-	13 558
Aktywa finansowe	162 585	(81 150)	(3 284)	-	78 151
Zapasy	14 812	(9 373)	-	-	5 439
Należności handlowe i pozostałe	(100 124)	(373)	-	(156)	(100 653)
Rezerwy na świadczenia pracownicze	5 149	10 048	(676)	92	14 613
Pozostałe rezerwy	63 244	25 880	-	163	89 287
Straty podatkowe podlegające odliczeniu w przyszłych okresach	319 173	597 857	-	-	917 030
Różnice kursowe	66 180	(39 181)	(11 200)	-	15 799
Zobowiązania	105 032	18 814	(902)	602	123 546
Pozostałe	(18 678)	(5 300)	-	-	(23 978)
RAZEM	273 361	430 955	(16 062)	861	689 115

Wypłata przez Grupę CIECH dywidend na rzecz jej akcjonariuszy nie powoduje żadnych skutków w zakresie odroczonego podatku dochodowego.

Spółki Grupy CIECH, które utworzyły aktywo na podatek odroczony z tytułu straty podatkowej na podstawie budżetów podatkowych przewidują, że w okresie 5 lat od dnia bilansowego wystąpi dochód podatkowy gwarantujący realizację aktywa z tytułu podatku odroczonego w całości.

W związku z wypełnieniem na koniec sierpnia 2016 roku warunków zapisanych w Zezwoleniu Nr 126/PSSE z dnia 23 maja 2014 roku na prowadzenie działalności gospodarczej na obszarze Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, CIECH Soda Polska S.A. zaczęła korzystać z przysługującego jej zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych. Kwota niezapłaconego podatku CIT w 2016 roku wyniosła 5 072 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2016 roku zostało również rozpoznane aktywo z tytułu podatku odroczonego w kwocie 90 759 tys. zł w spółce CIECH Soda Polska S.A. z tytułu ulgi podatkowej w Pomorskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej.

5

NOTY OBJAŚNIAJĄCE POZYCJE AKTYWÓW W SKONSOLIDOWANYM SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ

5.1. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Polityka rachunkowości**Własne składniki rzeczowych aktywów trwałych**

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/ kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania.

Składniki rzeczowych aktywów trwałych użytkowane na podstawie umów leasingu finansowego

Umowy leasingowe, w ramach których Grupa ponosi praktycznie całość ryzyka oraz czerpie praktycznie wszystkie korzyści wynikające z posiadania składników rzeczowych aktywów trwałych sklasyfikowano jako umowy leasingu finansowego. Rzeczowe aktywa trwałe nabyte w drodze leasingu finansowego są wykazane początkowo w wartości godziwej lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa, a następnie pomniejszane o odpisy amortyzacyjne oraz straty z tytułu utraty wartości.

W przypadku rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych na podstawie umów leasingu finansowego, jeżeli nie ma pewności nabycia własności rzeczowego aktywa trwałego przed zakończeniem umowy, to wartość rzeczowych aktywów trwałych jest w pełni amortyzowana w krótszym z dwóch okresów:

- ✓ trwania umowy leasingu,
- ✓ czasu użytkowania.

W przypadku klasyfikacji umowy jako leasingu finansowego przedmiot umowy zalicza się do rzeczowych aktywów trwałych Grupy (leasingobiorcy) i dokonuje się odpisów amortyzacyjnych zgodnie z zasadami określonymi poniżej. Płatności z tytułu zawartych przez podmioty Grupy umów leasingu operacyjnego ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat w okresie trwania leasingu.

Późniejsze wydatki

Aktywowaniu podlegają poniesione w późniejszym okresie koszty mające na celu wymianę ujmowanych odrębnie części składnika rzeczowych aktywów trwałych. Inne koszty są kapitalizowane jedynie, gdy można je wiarygodnie zmierzyć i zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem majątku rzeczowego. Pozostałe wydatki są rozpoznawane na bieżąco w sprawozdaniu z zysków lub strat jako koszty.

Odrębna część rzeczowego aktywa trwałego, która wymaga wymiany w regularnych odstępach czasu, jest amortyzowana zgodnie z jej ekonomicznym okresem użytkowania.

Grupa zwiększa wartość rzeczowych aktywów trwałych o wartość nakładów poniesionych podczas regularnych remontów generalnych, które są niezbędne do dalszego funkcjonowania środka trwałego. Nakłady te traktuje się jako oddzielny składnik rzeczowych aktywów trwałych i amortyzuje przez oczekiwany okres do następnego planowanego remontu generalnego. W momencie kapitalizacji nowych kosztów remontów generalnych nieumorzona wartość poprzednich remontów zostaje spisana w ciężar kosztów operacyjnych.

W momencie nabycia lub wytworzenia składników rzeczowych aktywów trwałych Grupa wyodrębnia z ceny nabycia lub kosztu wytworzenia wartość równą nakładom koniecznym do poniesienia podczas następnego remontu generalnego, który dotyczy danego składnika rzeczowych aktywów trwałych i amortyzuje ją przez oczekiwany okres pozostały do następnego planowanego remontu generalnego.

Amortyzacja

Składniki rzeczowego majątku trwałego, względnie ich istotne i odrębne części składowe amortyzowane są metodą liniową przez okres ekonomicznej użyteczności. Grunty nie są amortyzowane. Grupa zakłada poniższe okresy ekonomicznej użyteczności dla niżej wymienionych kategorii środków trwałych:

Budynki	20-50 lat
Urządzenia techniczne i maszyny	2-20 lat
Środki transportu	2-20 lat
Pozostałe	1-15 lat

Koszty finansowania zewnętrznego

W przypadku dostosowywanych składników aktywów, koszty finansowania zewnętrznego którego można byłoby uniknąć, gdyby jednostka nie ponosiła wydatków związanych z nabyciem, budową lub dostosowaniem danego składnika aktywów aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Kwotę kosztów finansowania zewnętrznego, która może być aktywowana, określa się jako odpowiednią wartość odsetek od kredytów, kosztów aranżacji finansowania oraz różnic kursowych od kredytów walutowych w stopniu, w jakim uznawane są za korektę kosztów odsetek.

Dokonane osądy i oszacowania

Stawki amortyzacyjne. Ustalane są na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego i podlegają corocznej weryfikacji. Wszelkie, wynikające z przeprowadzonej weryfikacji zmiany ujmuje się jako zmianę wielkości szacunkowych, czyli prospektywnie.

Odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych – szczegółowe zasady dotyczące szacowania odpisów zostały opisane w zasadach rachunkowości w nocie 3.4.

01.01.-31.12.2016	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	RAZEM
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	81 567	908 740	2 354 758	102 007	42 748	392 084	3 881 904
Nabycie	-	2 319	27 061	12 740	741	489 771	532 632
Reklasyfikacje	-	168 455	344 608	146	4 827	(561 821)	(43 785)
Aktywowane koszty finansowania zewnętrznego	-	-	-	-	-	20 576	20 576
Różnice kursowe	3 012	8 696	33 639	489	393	1 543	47 772
Sprzedaż	-	(826)	(5 037)	(9 835)	(1 277)	(561)	(17 536)
Likwidacja	-	(3 535)	(37 855)	(3 808)	(1 130)	(1 007)	(47 335)
Pozostałe	-	123	622	(180)	2	-	567
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	84 579	1 083 972	2 717 796	101 559	46 304	340 585	4 374 795
Umorzenie na początek okresu	(8 889)	(396 526)	(1 074 286)	(57 851)	(33 326)	-	(1 570 878)
Roczny odpis amortyzacyjny	(1 609)	(42 783)	(163 123)	(6 465)	(3 072)	-	(217 052)
Sprzedaż	-	825	4 980	9 535	1 253	-	16 593
Likwidacja	-	3 481	37 362	1 156	1 114	-	43 113
Różnice kursowe	(357)	(3 885)	(14 397)	(333)	(333)	-	(19 305)
Reklasyfikacje	-	377	7	-	(7)	-	377
Pozostałe	-	-	1 927	24	(1)	-	1 950
Umorzenie na koniec okresu	(10 855)	(438 511)	(1 207 530)	(53 934)	(34 372)	-	(1 745 202)
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	(945)	(508)	(13)	(11)	(4 544)	(6 021)
Odwrocenie	-	-	109	13	11	-	133
Różnice kursowe	-	(33)	(12)	-	-	-	(45)
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	(978)	(411)	-	-	(4 544)	(5 933)
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	72 678	511 269	1 279 964	44 143	9 411	387 540	2 305 005
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	73 724	644 483	1 509 855	47 625	11 932	336 041	2 623 660

01.01.-31.12.2015	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	RAZEM
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	81 724	820 081	2 151 628	95 334	38 918	247 458	3 435 143
Nabycie	-	9 895	41 530	15 097	1 183	461 410	529 115
Reklasyfikacje	-	81 003	180 107	174	4 372	(339 171)	(73 515)
Aktywowane koszty finansowania zewnętrznego	-	-	-	-	-	24 294	24 294
Różnice kursowe	(157)	(503)	(1 212)	(82)	(3)	(256)	(2 213)
Sprzedaż	-	(578)	(4 945)	(8 151)	(1 127)	(260)	(15 061)
Likwidacja	-	(1 158)	(12 421)	(159)	(179)	(1 249)	(15 166)
Zmiana struktury Grupy	-	-	(92)	(206)	(416)	-	(714)
Przeniesienie z (do) grupy aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	10	-	-	(135)	(125)
Pozostałe	-	-	153	-	-	(7)	146
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	81 567	908 740	2 354 758	102 007	42 748	392 084	3 881 904
Umorzenie na początek okresu	(7 309)	(333 119)	(965 863)	(55 547)	(30 305)	-	(1 392 143)
Roczny odpis amortyzacyjny	(1 553)	(64 452)	(130 135)	(6 886)	(4 370)	-	(207 396)
Sprzedaż	-	578	3 698	4 171	789	-	9 236
Likwidacja	-	776	12 289	157	151	-	13 373
Zmiana struktury Grupy	-	-	92	206	416	-	714
Różnice kursowe	(27)	(367)	397	48	(7)	-	44
Reklasyfikacje	-	58	5 236	-	-	-	5 294
Umorzenie na koniec okresu	(8 889)	(396 526)	(1 074 286)	(57 851)	(33 326)	-	(1 570 878)
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	-	(165)	-	-	(6 097)	(6 262)
Utworzenie	-	(945)	(343)	(13)	(11)	(116)	(1 428)
Odwrócenie	-	-	-	-	-	142	142
Likwidacja	-	-	-	-	-	1 527	1 527
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	(945)	(508)	(13)	(11)	(4 544)	(6 021)
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	74 415	486 962	1 185 600	39 787	8 613	241 361	2 036 738
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	72 678	511 269	1 279 964	44 143	9 411	387 540	2 305 005

W 2016 roku stopa kapitalizacji zastosowana do określenia kwoty kosztów finansowania zewnętrznego podlegających kapitalizacji wyniosła około 11%, a w 2015 roku około 14%.

W 2016 i 2015 roku nie wystąpiły istotne odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych.

Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych została ujęta w poniższych pozycjach skonsolidowanego sprawozdania z zysków lub strat:

ODPISY AMORTYZACYJNE RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Koszt własny sprzedaży	(207 767)	(198 318)
Koszty ogólnego zarządu	(7 367)	(6 564)
Pozostałe koszty operacyjne	(1 918)	(2 514)
RAZEM	(217 052)	(207 396)

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE BILANSOWE (STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA)	31.12.2016	31.12.2015
Własne	2 582 550	2 271 868
Leasing finansowy	41 110	33 137
RAZEM	2 623 660	2 305 005

W prezentowanym okresie Grupa CIECH otrzymała odszkodowania od osób trzecich z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 1 362 tys. zł (w porównywalnym okresie 458 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wszystkie aktywa rzeczowe w spółkach polskich (CIECH S.A., JANIKOSODA S.A., CIECH Nieruchomości S.A., CIECH Soda Polska S.A., CIECH Transclean S.A., CIECH Sarzyna S.A., CIECH Vitrosilicon S.A., CIECH Trading S.A., CIECH Pianki Sp. z o.o., CIECH Cerium Sp. z o.o. SK, Cerium Finance Sp. z o.o.) oraz Spółkach niemieckich (SDC GmbH, Sodawerk Holding Stassfurt GmbH, Sodawerk Stassfurt Verwaltungs-GmbH, CIECH Soda Deutschland GmbH & Co. KG, CIECH Energy Deutschland GmbH) będących gwarantami obligacji krajowych oraz kredytu terminowego stanowią zabezpieczenie zobowiązań finansowych.

Kwota przyszłych zobowiązań wynikających z zawartych umów dotyczących nabycia składników rzeczowych aktywów trwałych wyniosła w 2016 roku 174 220 tys. zł (w okresie porównywalnym 139 877 tys. zł).

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE W EWIDENCJI POZABILANSOWEJ	31.12.2016	31.12.2015
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu, w tym:	103 346	116 804
Wartość gruntów użytkowanych wieczyście	51 836	51 858
Umowa leasingu operacyjnego	6 912	5 182
Umowa najmu	754	598
Umowa dzierżawy	43 844	59 166

CIECH S.A. jest dzierżawcą powierzchni biurowej. Największą pozycję (około 2 tys. m²) stanowi biuro w Warszawie przy ul. Wspólnej, gdzie znajduje się siedziba Spółki. Umowa zawarta jest na okres do 2023 roku. Spółka nie dysponuje wyceną najmowanej nieruchomości i w jej ocenie koszt jej przygotowania byłby wyższy niż wartość informacyjna. Wartość poniesionych opłat związanych z przedmiotem leasingu oraz łączna kwota przyszłych minimalnych opłat leasingu operacyjnego została przedstawiona w notce 7.5 niniejszego raportu.

5.2. PRAWO WIECZYSTEGO UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

Polityka rachunkowości

Nabyte prawo wieczystego użytkowania gruntów jest prezentowane w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej. Prawo wieczystego użytkowania gruntów otrzymane na podstawie decyzji administracyjnej jest prezentowane w ewidencji pozabilansowej (traktowane jako leasing operacyjny). Prawo wieczystego użytkowania gruntów amortyzowane jest metodą liniową przez okres trwania umowy.

Poniższa tabela przedstawia wartość prawa wieczystego użytkowania gruntu uzyskanego przez Grupę CIECH odpłatnie.

PRAWO WIECZYSTEGO UŻYTKOWANIA GRUNTÓW	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Wartość brutto na początek okresu	39 021	38 819
Nabycie	-	202
Sprzedaż	(44)	-
Wartość brutto na koniec okresu	38 977	39 021
Amortyzacja na początek okresu	(7 612)	(6 462)
Amortyzacja za okres	(1 148)	(1 150)
Sprzedaż	2	-
Amortyzacja na koniec okresu	(8 758)	(7 612)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	-
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	-
Wartość netto na początek okresu	31 409	32 357
Wartość netto na koniec okresu	30 219	31 409

5.3. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Polityka rachunkowości

Wartość firmy

Wartość firmy powstaje w momencie połączenia oddzielnych jednostek lub działalności w jedną jednostkę sporządzającą sprawozdania finansowe. W szczególności ma to miejsce w przypadku nabycia udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych lub współzależnych. Wszelkie łączenia jednostek niepowiązanych są ujmowane metodą nabycia.

Na dzień przejęcia, jednostka przejmująca ujmuje wartość firmy wycenioną jako różnica między łączną wartością:

- ✓ wartości godziwej na dzień przejęcia przekazanej zapłaty,
- ✓ wartości udziałów niekontrolujących wycenionych w wartości godziwej lub w wartości ich proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki przejmowanej,
- ✓ w przypadku połączenia jednostek realizowanych etapami, wartości godziwej uprzednio posiadanych udziałów jednostki przejmującej w jednostce przejmowanej na dzień przejęcia,

a wartością netto ustalonej na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań wycenionych do wartości godziwej.

Niekiedy Grupa dokonuje okazynego nabycia. Jest to połączenie jednostek, w ramach którego kwota netto ustalonej na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań wycenionych do wartości godziwej przewyższa łączną wartość wartości godziwej na dzień przejęcia przekazanej zapłaty, wartości udziałów niekontrolujących wycenionych w wartości godziwej lub w wartości ich proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki przejmowanej, i w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami, wartości godziwej uprzednio posiadanych udziałów jednostki przejmującej w jednostce przejmowanej na dzień przejęcia. W tej sytuacji należy ponownie ocenić, czy prawidłowo zostały zidentyfikowane i wycenione nabyte aktywa i przejęte zobowiązania, udziały niekontrolujące, przekazana zapłata, a w przypadku połączenia kilkuetapowego należą uprzednio do jednostki przejmującej udział kapitałowy w jednostce przejmowanej. Celem takiego przeglądu jest zapewnienie, że wycena odpowiednio odzwierciedla wszystkie informacje dostępne na dzień przejęcia. Jeżeli pomimo ponownej wyceny wyżej opisana nadwyżka nadal pozostaje, wówczas jednostka przejmująca ujmuje powstały zysk z tytułu okazynego nabycia w sprawozdaniu z zysków lub strat na dzień przejęcia (jako pozostałe przychody operacyjne).

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- ✓ odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze,
- ✓ nie jest większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 „Segmenty operacyjne”.

Wartość firmy jako aktywo o nieograniczonym okresie użytkowania podlega corocznym testom na utratę wartości. Wartość firmy testuje się co najmniej na poziomie segmentu.

Wartość firmy dotycząca podmiotów stowarzyszonych ujęta jest w wartości bilansowej tych podmiotów wykazywanej w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy. W związku z powyższym analiza utraty wartości dokonywana jest łącznie dla udziałów w jednostkach stowarzyszonych oraz związanej z nimi wartości firmy.

Pozostałe wartości niematerialne

Pozostałe wartości niematerialne nabyte przez Grupę wykazywane są w oparciu o ich cenę nabycia, pomniejszoną o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości. Wydatki poniesione na wewnętrznie wytworzoną wartość firmy lub marki handlowe rozpoznawane są w sprawozdaniu z zysków lub strat w momencie ich poniesienia.

Koszty związane z rejestracją substancji w systemie REACH, takie jak m.in.: udział w badaniach, usługi konsultacyjne związane bezpośrednio z konkretną rejestracją, koszty przygotowania dokumentacji rejestracyjnej i Raportów Bezpieczeństwa Chemicznego, opłaty rejestracyjne, autoryzacja – podlegają aktywowaniu jako nakłady na wartości niematerialne.

Późniejsze wydatki

Późniejsze wydatki na składniki istniejących wartości niematerialnych podlegają kapitalizacji tylko wtedy, gdy zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne związane z danym składnikiem. Pozostałe nakłady są ujmowane bezpośrednio w sprawozdaniu z zysków lub strat jako koszty.

Amortyzacja

Wartości niematerialne amortyzowane są metodą liniową przez okres ich ekonomicznej użyteczności. Grupa zakłada niższe okresy ekonomicznej użyteczności dla poszczególnych kategorii wartości niematerialnych:

Koszty rozwoju	2-5 lat
Patenty oraz licencje	2-10 lat
Pozostałe	2-12 lat

Okres amortyzacji oraz wartość końcowa podlegają weryfikacji na każdy dzień sprawozdawczy. Wszelkie, wynikające z przeprowadzonej weryfikacji zmiany ujmuje się jako zmianę wielkości szacunkowych, czyli prospektywnie.

Amortyzację wartości niematerialnych związaną z nakładami poniesionymi na rejestrację w systemie REACH należy rozpocząć w miesiącu następującym po miesiącu dokonania rejestracji właściwej danej substancji. Okres amortyzacji wynosi 12 lat. Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się w ciężar kosztu własnego sprzedaży.

Koszty zakończonych prac rozwojowych

Prace badawcze są nowatorskim i zaplanowanym poszukiwaniem rozwiązań podjętym z zamiarem zdobycia i przyswojenia nowej wiedzy naukowej i technicznej. Natomiast przez prace rozwojowe rozumie się praktyczne zastosowanie odkryć badawczych lub też osiągnięć innej wiedzy w planowaniu lub projektowaniu produkcji nowych lub znacznie udoskonalonych materiałów, urządzeń, produktów, procesów technologicznych, systemów lub usług, które ma miejsce przed rozpoczęciem produkcji seryjnej lub ich zastosowaniem.

Wszelkie koszty poniesione na etapie prac badawczych są odnoszone w ciężar sprawozdania z zysków lub strat okresu, w którym zostały poniesione. Jeśli dokonanie podziału procesu powstawania składnika aktywów na etap prac badawczych oraz etap prac rozwojowych nie jest możliwe, to Grupa traktuje nakłady na przedsięwzięcie prowadzące do wytworzenia składnika wartości niematerialnych, tak jakby zostały poniesione wyłącznie na etapie prac badawczych.

Składnik wartości niematerialnych powstały w wyniku prac rozwojowych powinien być ujęty wtedy i tylko wtedy, gdy Grupa jest w stanie udowodnić:

- ✓ możliwość ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży (ocena z technicznego punktu widzenia),
- ✓ zamiar ukończenia składnika oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- ✓ zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika,
- ✓ sposób, w jaki składnik będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne (m.in. Grupa powinna udowodnić istnienie rynku na produkty powstające dzięki składnikowi lub na sam składnik, lub - jeśli składnik ma być użytkowany przez Grupę - użyteczność składnika wartości niematerialnych),
- ✓ dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika oraz
- ✓ możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi.

Nie ujmuje się w sprawozdaniu finansowym wytworzonych we własnym zakresie znaków firmowych, tytułów czasopism, tytułów wydawniczych, wykazów odbiorców i innych pozycji o podobnym charakterze.

Okres dokonywania odpisów od aktywowanych kosztów prac rozwojowych powinien odzwierciedlać okres ich ekonomicznej użyteczności.

Dokonane osądy i oszacowania

Stawki amortyzacyjne. Ustalane są na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników wartości niematerialnych i podlegają corocznej weryfikacji. Wszelkie, wynikające z przeprowadzonej weryfikacji zmiany ujmuje się jako zmianę wielkości szacunkowych, czyli prospektywnie.

Odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych – szczegółowe zasady dotyczące szacowania odpisów zostały opisane w zasadach rachunkowości w nocy 3.4.

01.01.-31.12.2016	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Nabyte koncesje, patenty, licencje itp.	Wartości niematerialne w trakcie realizacji	Inne wartości niematerialne	RAZEM
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	15 246	475 352	100 247	15 687	133 884	740 416
Nabycie	-	-	1 068	1 068	-	2 136
Nakłady inwestycyjne	-	-	2	16 537	-	16 539
Reklasyfikacje	2 295	-	985	(4 515)	389	(846)
Różnice kursowe	-	16 713	108	-	3 395	20 216
Sprzedaż	-	-	(828)	-	-	(828)
Likwidacja	-	-	(5 977)	-	(519)	(6 496)
Umorzenie praw do emisji CO ₂	-	-	-	-	(22 739)	(22 739)
Pozostałe	-	-	-	(2 207)	-	(2 207)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	17 541	492 065	95 605	26 570	114 410	746 191
Umorzenie na początek okresu	(12 762)	-	(89 663)	-	(40 694)	(143 119)
Roczny odpis amortyzacyjny	(891)	-	(1 974)	-	(2 409)	(5 274)
Różnice kursowe	-	-	(80)	-	(1 442)	(1 522)
Sprzedaż	-	-	506	-	-	506
Likwidacja	-	-	5 895	-	519	6 414
Umorzenie na koniec okresu	(13 653)	-	(85 316)	-	(44 026)	(142 995)
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	(412 974)	(2 454)	-	(40 994)	(456 422)
Utworzenie	-	-	(911)	-	-	(911)
Różnice kursowe	-	(14 911)	-	-	(1 563)	(16 474)
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	(427 885)	(3 365)	-	(42 557)	(473 807)
Wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	2 484	62 378	8 130	15 687	52 196	140 875
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	3 888	64 180	6 924	26 570	27 827	129 389

01.01.-31.12.2015	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Nabyte koncesje, patenty, licencje itp.	Wartości niematerialne w trakcie realizacji	Inne wartości niematerialne	RAZEM
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	15 111	476 122	99 797	8 591	108 554	708 175
Nabycie	-	-	681	48 225	39 892	88 798
Reklasyfikacje	135	-	195	(41 067)	170	(40 567)
Różnice kursowe	-	(770)	(13)	-	(18)	(801)
Sprzedaż	-	-	-	-	(355)	(355)
Likwidacja	-	-	(414)	(71)	(1)	(486)
Umorzenie praw do emisji CO ₂	-	-	-	-	(14 360)	(14 360)
Pozostałe	-	-	1	9	2	12
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	15 246	475 352	100 247	15 687	133 884	740 416
Umorzenie na początek okresu	(11 596)	-	(84 790)	-	(38 082)	(134 468)
Roczny odpis amortyzacyjny	(1 166)	-	(5 343)	-	(2 667)	(9 176)
Różnice kursowe	-	-	5	-	(32)	(27)
Sprzedaż	-	-	-	-	89	89
Likwidacja	-	-	410	-	-	410
Pozostałe	-	-	55	-	(2)	53
Umorzenie na koniec okresu	(12 762)	-	(89 663)	-	(40 694)	(143 119)
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	(413 735)	(2 454)	-	(41 002)	(457 191)
Różnice kursowe	-	761	-	-	8	769
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	(412 974)	(2 454)	-	(40 994)	(456 422)
Wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	3 515	62 387	12 553	8 591	29 470	116 516
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	2 484	62 378	8 130	15 687	52 196	140 875

W pozycji „Inne wartości niematerialne” istotną pozycję wartości niematerialnych stanowi baza klientów (rozpoznana w momencie nabycia spółki) w Grupie SDC o wartości 9 034 tys. zł. Przedmiotem wyceny były relacje z największymi klientami spółki produkcyjnej CIECH Soda Deutschland S.A., wchodzącej w skład Grupy SDC – zidentyfikowanymi w oparciu o analizę danych dla lat 2005-2007, którzy wykazują stabilne oraz długoterminowe relacje ze spółką i pozostaną klientami CIECH Soda Deutschland S.A. również w przyszłości. Są to relacje dotyczące klientów, którzy w znacznym stopniu uzależnieni są od CIECH Soda Deutschland S.A., jako głównego lub drugiego w kolejności dostawcy surowca.

Pozostałe wartości niematerialne będące w posiadaniu Grupy CIECH to głównie systemy informatyczne, licencje i patenty, pozostałe oprogramowanie komputerowe, wytworzone we własnym zakresie prace rozwojowe oraz inne wartości niematerialne. Wszystkie pozycje wartości niematerialnych są własnością Grupy CIECH.

Amortyzacja wartości niematerialnych została ujęta w poniższych pozycjach skonsolidowanego sprawozdania z zysków lub strat:

ODPISY AMORTYZACYJNE WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Koszt własny sprzedaży	(2 848)	(5 639)
Koszty sprzedaży	(2 232)	(2 134)
Koszty ogólnego zarządu	(194)	(1 403)
RAZEM	(5 274)	(9 176)

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wszystkie wartości niematerialne w spółkach polskich (CIECH S.A., JANIKOSODA S.A., CIECH Nieruchomości S.A., CIECH Soda Polska S.A., CIECH Transclean S.A., CIECH Sarzyna S.A., CIECH Vitrosilicon S.A., CIECH Trading S.A., CIECH Pianki Sp. z o.o., CIECH Cerium Sp. z o.o. SK, Cerium Finance Sp. z o.o.) oraz Spółkach niemieckich (SDC GmbH, Sodawerk Holding Stassfurt GmbH, Sodawerk Stassfurt Verwaltungs-GmbH, CIECH Soda Deutschland GmbH & Co. KG, CIECH

Energy Deutschland GmbH) będących gwarantami obligacji krajowych oraz kredytu terminowego stanowią zabezpieczenie zobowiązań finansowych.

W bieżącym okresie zmiany szacunków księgowych nie wywierały istotnego wpływu oraz nie oczekuje się, że będą wywierały taki wpływ w przyszłych okresach.

Grupa CIECH nie posiada, za wyjątkiem wartości firmy, innych składników wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Dodatkowe informacje o wartości firmy zostały przedstawione w nocie 5.4.

Prace rozwojowe

Prace rozwojowe prowadzone przez Grupę CIECH ukierunkowane są na wzrost potencjału ekonomicznego, głównie dotyczą modernizacji procesów technologicznych, obniżenia kosztów wytworzenia produktów czy optymalizacji parametrów techniczno-technologicznych. Grupa kontynuuje rozwój obszaru R&D, który stanowi wsparcie w zakresie rozwoju produktów będących odpowiedzią na rosnące potrzeby rynku.

Wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Wartość brutto na początek okresu	23 782	17 514
Poniesione nakłady	14 848	6 268
Spisanie wartości niematerialnych	(2 215)	-
Wartość brutto na koniec okresu	36 415	23 782
Umorzenie - wartość na początek okresu	11 159	10 252
Umorzenie za okres	631	907
Umorzenie na koniec okresu	11 790	11 159
Wartość netto koniec okresu	24 625	12 623

5.4. BADANIE UTRATY WARTOŚCI W ODNIESIENIU DO WARTOŚCI FIRMY

Podczas sporządzania sprawozdania skonsolidowanego Grupy CIECH poddano testowi na utratę wartości ujęte w sprawozdaniu skonsolidowanym wartości firmy dotyczące spółki zależnej CIECH Sarzyna S.A. i niemieckiej Grupy SDC. Wartość odzyskiwalną oszacowano na podstawie wartości użytkowej. Wartość użytkowa została wyliczona na podstawie sporządzonych przez Grupę planów pięcioletnich. Zarówno, w przypadku Grupy SDC, jak i CIECH Sarzyna S.A. w 2016 roku utrata wartości firmy nie wystąpiła.

Dla przeprowadzonych testów na utratę wartości przyjęto następujące założenia:

- średnioważony koszt kapitału wyniósł dla CIECH Sarzyna S.A. dla przepływów w PLN 10,2%, dla przepływów w EUR 7,9%, dla przepływów w USD 10,4%,
- średnioważony koszt kapitału wyniósł dla Grupy SDC dla przepływów w EUR 6,9%,
- zastosowana stopa wzrostu wyniosła w okresie rezydualnym 2,0% zarówno dla Grupy SDC, jak też dla CIECH Sarzyna S.A.

Według szacunków Zarządu:

- w przypadku CIECH Sarzyna S.A. spadek średnioważonego kosztu kapitału o 0,6 p.p. dla każdej z walut bez zmiany pozostałych czynników doprowadziłby do wyrównania wartości odzyskiwanej z wartością bilansową.
- w przypadku Grupy SDC wzrost średnioważonego kosztu kapitału do poziomu 7,3% bez zmiany pozostałych czynników doprowadziłby do wyrównania wartości odzyskiwanej z wartością bilansową.

Wartość firmy stanowi największą pozycję wartości niematerialnych – jest ona wykazywana na poziomie Grupy CIECH oraz na poziomie grupy niższego szczebla – Grupy SDC. Wartości firmy prezentowane w sprawozdaniu skonsolidowanym zostały rozpoznane w wyniku rozliczenia połączenia spółek w 2006 i 2007 roku. Wykazywana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na dzień 31 grudnia 2016 rok wartość firmy wyniosła 64 180 tys. zł (segment sodowy 49 071 tys. zł, segment krzemiany i szkło 39 tys. zł oraz segment organiczny 15 070 tys. zł) i uległa zmianie w stosunku do 2015 roku o kwotę 1 802 tys. zł. Jest to skutek wzrostu wartości firmy ujętej w sprawozdaniu na poziomie grupy niższego szczebla, Grupy SDC w wyniku zmiany kursu EUR w 2016 roku.

5.5. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Polityka rachunkowości

Nieruchomości inwestycyjne są utrzymywane w celu uzyskiwania przychodów z czynszów dzierżawnych, z tytułu wzrostu ich wartości lub obu przyczyn. Nieruchomości inwestycyjne wyceniane są według wartości godziwej. Początkowa wartość nieruchomości inwestycyjnych wyceniana jest zgodnie z zasadami określonymi do wyceny rzeczowych aktywów trwałych, tj. wg cen nabycia lub kosztu wytworzenia. W kolejnych okresach sprawozdawczych zysk lub strata wynikająca ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych wpływa na zysk lub stratę netto w okresie, w którym nastąpiła zmiana i wykazywana jest w pozycji pozostałych kosztów/przychodów operacyjnych. W przypadku nieruchomości używanych na podstawie umowy leasingu operacyjnego Grupa może zdecydować czy ujmować je jako nieruchomości inwestycyjne, jeśli w innym wypadku nieruchomości spełniałyby definicję nieruchomości inwestycyjnej.

Dokonane osądy i oszacowania

Wycena nieruchomości inwestycyjnych. Grupa CIECH wykazuje nieruchomości inwestycyjne według wartości godziwej, ujmując zmiany wyceny do wartości godziwej w sprawozdaniu z zysków lub strat. Wycena nieruchomości inwestycyjnych jest dokonywana:

- ✓ metodą porównawczą w oparciu o obserwowalne dane rynkowe, obejmujące ceny porównywalnych nieruchomości inwestycyjnych skorygowane o czynniki specyficzne, takie jak charakter danej nieruchomości, lokalizację i jej stan techniczny, bądź
- ✓ metodą dochodową (opartą na modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych) w przypadku braku porównywalnych danych rynkowych.

NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Wartość na początek okresu	34 308	42 567
Zakup	-	706
Sprzedaż	(17 304)	(2 618)
Wycena wartości godziwej	14 347	(6 347)
Pozostałe	33	-
Wartość brutto na koniec okresu	31 384	34 308

Pozycję „Nieruchomości inwestycyjne” prezentowaną przez Grupę CIECH stanowią grunty, budynki i budowle, które zostały nabyte jedynie w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych z tytułu przychodów z czynszów dzierżawnych lub z tytułu przyrostu ich wartości. Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych została określona przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego metodą porównawczą i metodą dochodową.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku w Grupie CIECH występowały następujące nieruchomości inwestycyjne:

- CIECH Nieruchomości S.A. - W spółce CIECH Nieruchomości S.A. na dzień 31 grudnia 2016 roku w pozycji nieruchomości inwestycyjne ujęto grunt wraz z inwestycją związaną z budową kompleksu mieszkalno-biurowego, znajdujący się w Warszawie przy ul. Krasińskiego róg ul. Powązkowskiej. Spółka jest także właścicielem nieruchomości zlokalizowanych w Bydgoszczy, które zostały nabyte od spółki Infrastruktura Kapuściska S.A. w upadłości likwidacyjnej.
- CIECH Soda Polska S.A. - Budynki przejęte przez CIECH Soda Polska S.A. w wyniku połączenia ze spółką Soda Med. Sp. z o.o. Są to budynki wydierżawione na potrzeby działalności przychodni lekarskich, gabinetów pielęgniarstwa i zabiegowych, a także prywatnych gabinetów lekarskich i stomatologicznych.
- CIECH Sarzyna S.A. – 35 budynków i budowli zlokalizowanych na terenie CIECH Sarzyna S.A., w przeszłości wykorzystywanych przez spółkę dla własnych potrzeb, obecnie wynajmowanych w celu czerpania korzyści z tytułu przychodów z czynszów dzierżawnych.
- CIECH Trading Sp. z o.o. - spółka wykazuje jako nieruchomości grunty zlokalizowane w Bydgoszczy (są to obiekty nabyte od spółki Infrastruktura Kapuściska S.A. w upadłości likwidacyjnej).

	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Przychód z najmu nieruchomości inwestycyjnej	2 068	1 871
Koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnej, która w danym okresie przynosiła przychody z najmu	2 274	814

Na dzień 31 grudnia 2016 roku część nieruchomości inwestycyjnych spółki CIECH Nieruchomości S.A. oraz wszystkie nieruchomości inwestycyjne spółek CIECH Soda Polska S.A. oraz CIECH Sarzyna S.A. będących gwarantami obligacji krajowych oraz kredytu terminowego stanowią zabezpieczenie zobowiązań finansowych.

5.6. NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE

Polityka rachunkowości

Umowa o usługę budowlaną – należności z tytułu kawern.

W sytuacji, gdy jednostka (wykonawca) ponosi koszty z tytułu przyszłej działalności związanej z wykonaniem umowy, koszty te ujmuje się jako aktywa pod warunkiem, że istnieje prawdopodobieństwo ich odzyskania. Koszty te stanowią kwotę należną od zamawiającego i są ujmowane w sprawozdaniu finansowym jako należności.

NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE	31.12.2016	31.12.2015
Należności z tytułu kawern	99 106	89 453
Pozostałe	146	159
Należności długoterminowe netto	99 252	89 612
Należności długoterminowe brutto	99 252	89 612

5.7. DŁUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE

Polityka rachunkowości

Polityka rachunkowości dotycząca instrumentów finansowych została zaprezentowana w nocie 8.1.

DŁUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE	31.12.2016	31.12.2015
Udziały i akcje	11 271	11 271
Instrumenty pochodne	56 594	70 056
Instrumenty wbudowane	22 182	-
Pozostałe	88	122
RAZEM	90 135	81 449

ZMIANA STANU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH WARTOŚĆ DŁUGOTERMINOWYCH AKTYWÓW	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Stan na początek okresu	(1 343)	(23 131)
Utworzone	-	(1 011)
Przeniesienie z krótkoterminowych aktywów finansowych*	-	19 500
Pozostałe	-	3 299
Stan na koniec okresu	(1 343)	(1 343)

*Odpis aktualizujący wartość pożyczki dla spółki Infrastruktura Kapuściska S.A. w upadłości likwidacyjnej, pożyczka w 2015 roku została zreklasyfikowana do pozycji krótkoterminowych aktywów finansowych.

5.8. UDZIAŁY WE WSPÓLNYM PRZEDSIĘWZIĘCIU / INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH

Polityka rachunkowości

Jednostki stowarzyszone są to jednostki, na których politykę operacyjną i finansową Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz ich nie kontroluje. Wspólne przedsięwzięcie to ustalenia umowne, na mocy których dwie lub więcej strony podejmują działalność gospodarczą podlegającą współkontrolowi i obie strony mają prawo do aktywów netto wspólnego przedsięwzięcia.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera udział Grupy w zyskach lub stratach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć wykazywanych metodą praw własności, od momentu uzyskania znaczącego wpływu lub współkontroli do momentu jej wygaśnięcia. Grupa dokonuje również pomiaru utraty wartości udziałów w aktywach netto jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć i dokonuje odpowiednich odpisów aktualizujących. W przypadku, gdy udział Grupy w stratach przekracza wartość bilansową jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia wartość ta zostaje zredukowana do zera i zaprzestaje się rozpoznawania dalszych strat, jeśli Grupa nie ma obowiązku ich pokrycia.

Grupa CIECH posiada 50% udziałów w spółce Kaverngesellschaft Stassfurt mbH. Jest to spółka wspólnie kontrolowana i wyceniana metodą praw własności na poziomie grupy niższego szczebla – Grupy SDC (50% udział bezpośredni w Kaverngesellschaft Stassfurt mbH). Spółka ta nie jest notowana na giełdzie, dlatego też nie ma opublikowanej wartości godziwej tej inwestycji. Dni bilansowe oraz okresy sprawozdawcze spółki Kaverngesellschaft Stassfurt mbH są zgodne z przyjętymi przez Grupę.

Poniższa tabela przedstawia wartości inwestycji w jednostki stowarzyszone i współzależne wyceniane metodą praw własności:

INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH I WSPÓŁZALEŻNYCH	31.12.2016	31.12.2015
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i współzależnych	5 610	4 918
Udział w zyskach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	674	163

Poniższa tabela przedstawia skrócone informacje dotyczące inwestycji w spółki Kaverngesellschaft Stassfurt mbH:

Kaverngesellschaft Stassfurt mbH	31.12.2016	31.12.2015
Udział w kapitale	50,0%	50,0%
Aktywa trwałe	278	367
Aktywa obrotowe	6 869	4 679
Kapitał własny	4 044	2 878
Zobowiązania krótkoterminowe	3 103	2 168
Przychody ze sprzedaży	12 454	10 529
Zysk przed opodatkowaniem	1 858	464
Podatek dochodowy	(474)	(139)
Wynik netto	1 384	325

5.9. ZAPASY

Polityka rachunkowości

Składniki zapasów materiałów i towarów wycenia się w wysokości ceny nabycia stanowiącej cenę zakupu powiększoną o koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdadnego do użytkowania lub wprowadzenia do obrotu, nie wyższej od ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania.

Zapasy wyrobów gotowych oraz produkcji w toku wycenia się w wysokości kosztu wytworzenia obejmującego koszty bezpośrednio oraz uzasadnioną część kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem produktu, nie wyższej od ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania. Rozchód zapasów ustala się metodą FIFO (pierwsze weszło – pierwsze wyszło).

Dokonane osądy i oszacowania

Spółki Grupy CIECH tworzą odpisy do ceny sprzedaży netto zapasów w związku z utratą ich wartości na skutek uszkodzenia oraz dla zapasów trudno zbywalnych. Odpisy aktualizujące na zapasy tworzone są również dla zapasów, których wartość przewyższa możliwą do uzyskania cenę sprzedaży netto. Ich odwrócenie wynika z zużycia lub sprzedaży zapasów w toku prowadzenia działalności gospodarczej, natomiast wykorzystanie następuje na skutek likwidacji zapasów.

ZAPASY	31.12.2016	31.12.2015
Materiały	129 085	144 097
Półprodukty i produkty w toku	26 911	26 465
Produkty gotowe	113 406	95 314
Towary	29 863	27 755
RAZEM	299 265	293 631

ZMIANA STANU ODPISÓW DO CENY SPRZEDAŻY NETTO	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Stan na początek okresu	(38 215)	(44 393)
Utworzone	(4 323)	(4 840)
Odwrócone/rozwiązane	4 601	5 939
Wykorzystanie	-	5 003
Różnice kursowe	(281)	76
Stan na koniec okresu	(38 218)	(38 215)

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wszystkie zapasy w spółkach polskich (CIECH S.A., JANIKOSODA S.A., CIECH Nieruchomości S.A., CIECH Soda Polska S.A., CIECH Transclean S.A., CIECH Sarzyna S.A., CIECH Vitrosilicon S.A., CIECH Trading S.A., CIECH Pianki Sp. z o.o., CIECH Cerium Sp. z o.o. SK, Cerium Finance Sp. z o.o.) oraz spółkach niemieckich (SDC GmbH, Sodawerk Holding Stassfurt GmbH, Sodawerk Stassfurt Verwaltungs-GmbH, CIECH Soda Deutschland GmbH & Co. KG, CIECH Energy Deutschland GmbH) będących gwarantami obligacji krajowych oraz kredytu terminowego stanowią zabezpieczenie zobowiązań finansowych.

5.10. NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE

Polityka rachunkowości

Krótkoterminowe należności handlowe i pozostałe wyceniane są po początkowym ujęciu według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej oraz pomniejszane są o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Należności wyrażone w walutach obcych wykazywane są według średniego kursu NBP z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień dokonania operacji ustalonego dla danej waluty na ten dzień, chyba że w zgłoszeniu celnym lub innym wiążącym jednostkę dokumencie ustalony został inny kurs.

Na dzień sprawozdawczy należności wyrażone w walutach obcych wycenia się w oparciu o średni kurs ustalony dla danej waluty przez NBP na ten dzień za wyjątkiem sald przekazanych zaliczek na przyszłe dostawy. Pozycje te są wyceniane wg kursu sprzedaży banku z dnia dokonania zapłaty.

Faktoring

W spółkach Grupy występuje faktoring bez regresu. Faktor przekazuje na konto spółki zaliczki w wysokości 100% wartości faktur przyjętych do finansowania. Finansowanie przekazanych należności odbywa się w różnych terminach, w związku z tym na dzień bilansowy mogą występować należności oczekujące na sfinansowanie, które wykazywane są jako należności z tytułu faktoringu. Otrzymane zaliczki księgowane są jako zobowiązania z tytułu faktoringu. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej należności i zobowiązania z tytułu faktoringu są per saldowane do wysokości 90% wartości otrzymanych od faktora zaliczek (wartość 90% wynika z wielkości ubezpieczenia należności). Pozostałe 10% należności wykazywane jest jako należności z tytułu faktoringu, a 10% wartości otrzymanych zaliczek jako zobowiązanie z tytułu faktoringu.

Dokonane osądy i oszacowania

Odpisy aktualizujące tworzy się na należności odsetkowe od nieterminowo regulowanych należności, w wysokości 100% naliczonych odsetek. Odpisy te tworzone są w momencie naliczania, na dzień zapłaty lub dzień bilansowy w ciężar kosztów finansowych. Wartość należności jest aktualizowana przy uwzględnieniu stopnia prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego. Odpisów dokonuje się w odniesieniu do należności:

- ✓ od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości, do wysokości należności nie objętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu komisarzowi w postępowaniu upadłościowym,
- ✓ od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego- w pełnej wysokości należności,
- ✓ kwestionowanych przez dłużników (należności sporne) oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny jego sytuacji majątkowej i finansowej spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna - do wysokości roszczenia nie znajdującego pokrycia w gwarancji lub innym zabezpieczeniu,
- ✓ należności dochodzonych na drodze sądowej.

Ponadto dokonuje się odpisów aktualizujących należności, których termin wymagalności zapłaty na dzień bilansowy przekroczył 180 dni w wysokości 100%. Ustalona w wyniku w/w szacunków kwota odpisów może ulec zmniejszeniu w przypadku posiadania przez Zarząd wiarygodnych dokumentów, z których wynika, iż należności zostały zabezpieczone i ich zapłata jest wysoce prawdopodobna.

NALEŻNOŚCI HANDLOWE I POZOSTAŁE	31.12.2016	31.12.2015
Z tytułu dostaw i usług, w tym:	298 449	277 308
- do 12 miesięcy	298 004	276 952
- zaliczki na zapasy	445	356
Zaliczki na środki trwałe	16 980	40 946
Należności escrow	398	384
Należności z tytułu kawern	2 044	1 969
Należności publiczno-prawne (bez podatku dochodowego)	87 305	88 074
Należności ze sprzedaży energii	9 463	7 581
Ubezpieczenia	446	444
Koszty zakupu	3 721	3 488
Usługi obce	3 935	2 705
Należności z tytułu faktoringu	70 155	34 366
Pozostałe należności	9 104	12 387
NALEŻNOŚCI HANDLOWE I POZOSTAŁE NETTO	502 000	469 652
Odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług, w tym:	(38 049)	(27 382)
- utworzony w bieżącym okresie sprawozdawczym	(10 127)	(1 147)
Odpisy aktualizujące pozostałe należności krótkoterminowe, w tym:	(19 889)	(17 444)
- utworzony w bieżącym okresie sprawozdawczym	(2 753)	(1 056)
NALEŻNOŚCI HANDLOWE I POZOSTAŁE BRUTTO	559 938	514 478

Na dzień bilansowy wykazywane jest ciągle zaangażowanie z tytułu faktoringu. Obliczane jest jako iloczyn wartości otrzymanego finansowania, odsetek i maksymalnego okresu opóźnienia w płatnościach. Kwota aktywa z tytułu ciągłego zaangażowania na 31 grudnia 2016 roku wyniosła 1 404 tys. zł (prezentowana w linii pozostałe należności). Wartość należności przekazanych do faktora usuniętych ze sprawozdania z sytuacji finansowej wyniosła 279 721 tys. zł.

Wartość godziwa należności handlowych i pozostałych nie różni się istotnie od ich wartości bilansowej.

ZMIANA STANU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH WARTOŚĆ NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWYCH	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Stan na początek okresu	(44 826)	(51 619)
Utworzenie	(12 880)	(2 203)
Odwrócone	1 383	4 073
Wykorzystanie	2 133	6 666
Różnice kursowe	(3 221)	(1 688)
Pozostałe	(527)	(55)
Stan na koniec okresu	(57 938)	(44 826)

Odpisy aktualizujące wartość należności krótkoterminowych zostały utworzone na należności układowe, sporne, odsetkowe, przeterminowane, trudno ściągane oraz na należności od spółek postawionych w stan upadłości. Ich odwrócenie nastąpiło na skutek spłaty należności, a wykorzystanie nastąpiło na skutek spisania należności w związku z bezskuteczną egzekucją oraz w związku z upadłością spółek na których należności został utworzony odpis.

NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG PRZETERMINOWANE	31.12.2016	31.12.2015
Do 1 miesiąca	37 600	32 557
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	3 389	8 460
Powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	9 268	5 264
Powyżej 6 miesięcy do 1 roku	6 153	2 720
Powyżej 1 roku	30 227	21 036
Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane (brutto) razem	86 637	70 037
Odpisy aktualizujące wartość przeterminowanych należności z tytułu dostaw i usług	(36 507)	(23 296)
Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane (netto) razem	50 130	46 741

Warunki transakcji z jednostkami powiązanymi zostały przedstawione w nocie 9.3.

W kontraktach handlowych zawieranych przez Grupę CIECH stosowane są różne terminy płatności należności z tytułu dostaw i usług w zależności od rodzaju transakcji, charakterystyki rynku oraz warunków handlowych. Najczęściej stosowanymi terminami płatności są: 14, 30, 60 oraz 90 dni.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wszystkie należności (długo i krótkoterminowe) w spółkach polskich (CIECH S.A., JANIKOSODA S.A., CIECH Nieruchomości S.A., CIECH Soda Polska S.A., CIECH Transclean S.A., CIECH Sarzyna S.A., CIECH Vitrosilicon S.A., CIECH Trading S.A., CIECH Pianki Sp. z o.o., CIECH Cerium Sp. z o.o. SK, Cerium Finance Sp. z o.o.) oraz Spółkach niemieckich (SDC GmbH, Sodawerk Holding Stassfurt GmbH, Sodawerk Stassfurt Verwaltungs-GmbH, CIECH Soda Deutschland GmbH & Co. KG, CIECH Energy Deutschland GmbH) będących gwarantami obligacji krajowych oraz kredytu terminowego stanowią zabezpieczenie zobowiązań finansowych.

5.11. KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE

Polityka rachunkowości

Polityka rachunkowości dotycząca instrumentów finansowych została zaprezentowana w nocie 8.1.

KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE	31.12.2016	31.12.2015
Instrumenty pochodne	19 198	16 781
Instrumenty wbudowane	6 773	-
Pożyczki udzielone	34 000	34 000
Razem krótkoterminowe aktywa finansowe netto	59 971	50 781
Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych krótkoterminowych	(24 601)	(24 601)
Razem krótkoterminowe aktywa finansowe brutto	84 572	75 382

ZMIANA STANU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH WARTOŚĆ KRÓTKOTERMINOWYCH AKTYWÓW FINANSOWYCH	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Stan na początek okresu	(24 601)	(6 807)
Wykorzystanie	-	1 705
Reklasyfikacja z (do) krótkoterminowych aktywów finansowych*	-	(19 500)
Pozostałe	-	1
Stan na koniec okresu	(24 601)	(24 601)

*Odpis aktualizujący wartość pożyczki dla spółki Infrastruktura Kapuściska S.A. w upadłości likwidacyjnej, pożyczka w 2015 roku została zreklasyfikowana z pozycji długoterminowych aktywów finansowych.

5.12. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

Polityka rachunkowości

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie oraz depozyty bankowe na żądanie. Krótkoterminowe inwestycje, które nie podlegają istotnym zmianom wartości i które mogą być łatwo zamienione w określoną kwotę środków pieniężnych i stanowią część polityki zarządzania płynnością Grupy, są ujmowane jako środki pieniężne i ich ekwiwalenty dla celów sprawozdania z przepływów pieniężnych.

Na dzień sprawozdawczy waluty zgromadzone na rachunkach bankowych i w kasach dewizowych wyceniane są według kursu średniego ustalonego dla danej waluty przez Prezesa NBP.

ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	31.12.2016	31.12.2015
Rachunki bankowe	376 259	94 927
Lokaty krótkoterminowe	38 044	107 417
Środki pieniężne w kasie	65	336
Inne środki pieniężne	1	255
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty - wartość wykazana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	414 369	202 935
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty - wartość wykazana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	414 369	202 935

Wartość środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wszystkie środki pieniężne i ich ekwiwalenty w spółkach polskich (CIECH S.A., JANIKOSODA S.A., CIECH Nieruchomości S.A., CIECH Soda Polska S.A., CIECH Transclean S.A., CIECH Sarzyna S.A., CIECH Vitrosilicon S.A., CIECH Trading S.A., CIECH Pianki Sp. z o.o., CIECH Cerium Sp. z o.o. SK, Cerium Finance Sp. z o.o.) oraz Spółkach niemieckich (SDC GmbH, Sodawerk Holding Stassfurt GmbH, Sodawerk Stassfurt Verwaltungs-GmbH, CIECH Soda Deutschland GmbH & Co. KG, CIECH Energy Deutschland GmbH), spółce rumuńskiej CIECH Soda Romania S.A. oraz spółce szwedzkiej Ciech Group Financing AB będących gwarantami obligacji krajowych oraz kredytu terminowego stanowiły zabezpieczenie zobowiązań finansowych.

Na 31 grudnia 2016 roku stan środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania z tytułu depozytu środków pod transakcje w Domu Maklerskim PGE (instrumenty futures na zakup certyfikatów CO₂) wynosił 2 981 tys. zł (674 tys. EUR).

Na 31 grudnia 2015 roku w Grupie CIECH nie występowały środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania.

Efektywne stopy procentowe krótkoterminowych lokat bankowych są zbliżone do nominalnych stóp procentowych, a wartość godziwa krótkoterminowych lokat bankowych nie różni się znacząco od ich wartości bilansowej. Stopy procentowe oparte są o stawki WIBOR, EURIBOR oraz LIBOR.

5.13. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA ORAZ AKTYWA TRWAŁE I ZOBOWIĄZANIA ZWIĄZANE Z AKTYWAMI TRWAŁYMI PRZEZNACZONYMI DO SPRZEDAŻY

W prezentowanych okresach sprawozdawczych w Grupie CIECH nie wystąpiła działalność zaniechana.

Aktywa i zobowiązania zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Polityka rachunkowości

Aktywa trwałe klasyfikowane są jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa zostanie zrealizowana poprzez transakcję sprzedaży oraz gdy są one dostępne do sprzedaży w ich obecnym stanie przy występowaniu wysokiego prawdopodobieństwa dokonania transakcji sprzedaży.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku w Grupie CIECH w pozycji „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży” zostały wykazane poniższe aktywa:

- CIECH Vitrosilicon S.A. wykazała rzeczowe aktywa trwałe na kwotę 368 tys. zł (grunty własne położone w miejscowości Iłowa), które są zbędne z punktu widzenia przedsiębiorstwa i poszukuje się na nie potencjalnego nabywcy. Aktywa te zaliczane są do segmentu krzemiany i szkło.
- CIECH Trading S.A. wykazała instalację EPI nabytą od Infrastruktury Kapuściska S.A. w upadłości likwidacyjnej o wartości bilansowej w wysokości 2 315 tys. zł. Aktywa te zaliczane są do segmentu pozostała działalność.
- CIECH Transclean Sp. z o.o. wykazała nieruchomość o wartości bilansowej 567 tys. zł, położona w Bydgoszczy, na której znajduje się budynek administracyjny wraz z wyposażeniem. Aktywa te zaliczane są do segmentu transportowego.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku w Grupie CIECH w pozycji „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży” zostały wykazane poniższe aktywa:

- CIECH Vitrosilicon S.A. wykazała rzeczowe aktywa trwałe na kwotę 368 tys. zł (grunty własne położone w miejscowości Iłowa), które są zbędne z punktu widzenia przedsiębiorstwa i poszukuje się na nie potencjalnego nabywcy. Aktywa te zaliczane są do segmentu krzemiany i szkło.
- CIECH Trading S.A. wykazała instalację EPI nabytą od Infrastruktury Kapuściska S.A. w upadłości likwidacyjnej o wartości bilansowej w wysokości 3 015 tys. zł. Aktywa te zaliczane są do segmentu pozostała działalność.

6

KAPITAŁY

6.1. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Zarządzanie strukturą kapitału

Struktura kapitałowa Grupy obejmuje zadłużenie, na które składają się kredyt i obligacje szczegółowo opisane w nocie 7.1, środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej, w tym wyemitowane akcje, kapitały rezerwowe i zysk zatrzymany.

Grupa zarządza kapitałem tak, by zagwarantować, że należące do niej jednostki będą zdolne kontynuować działalność przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla interesariuszy dzięki optymalizacji relacji zadłużenia do kapitału własnego.

W latach 2015-2016 nie wprowadzono zmian do celów, zasad i procesów zarządzania kapitałem.

Grupa monitoruje efektywność i stabilność kapitałów przy pomocy wskaźnika zadłużenia liczonego w oparciu o wartość zadłużenia netto w stosunku do poziomu EBITDA. Skonsolidowane zadłużenie netto Grupy liczone jako suma zobowiązań długoterminowych i krótkoterminowych z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych (obligacje + leasing finansowy + zobowiązania z tytułu ujemnej wyceny netto instrumentów pochodnych liczona oddzielnie dla każdego instrumentu + zobowiązania z tytułu faktoringu odwrotnego + zobowiązania z tytułu faktoringu) pomniejszone o stan środków pieniężnych.

EBITDA obliczana jest jako zysk na działalności operacyjnej powiększony o amortyzację.

	31.12.2016	31.12.2015*
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych	1 506 818	1 514 584
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	23 693	26 883
Zobowiązania z faktoringu odwrotnego	-	18 998
Zobowiązania z tytułu faktoringu	27 502	-
Wycena netto zobowiązań z tytułu instrumentów pochodnych	52 854	3 782
Zobowiązania finansowe brutto	1 610 867	1 564 247
Środki pieniężne i ekwiwalenty	414 369	202 935
Zobowiązania finansowe netto	1 196 498	1 361 312
Zysk na działalności operacyjnej	660 320	489 816
Amortyzacja	223 474	217 722
EBITDA	883 794	707 538
Wskaźnik zadłużenia	1,4	1,9

* Dane przekształcone – zmiana prezentacji zobowiązań z tytułu instrumentów pochodnych – poprzednio ujmowano całe zobowiązanie z wyceny instrumentów pochodnych, obecnie prezentuje się wycenę netto obliczoną dla każdego instrumentu oddzielnie.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość wskaźnika zadłużenia netto wynosił 1,4, co określa się jako poziom bezpieczny.

6.2. SKONSOLIDOWANE KAPITAŁY

Polityka rachunkowości

Suma skonsolidowanego kapitału własnego razem obejmuje kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej oraz udziały niekontrolujące.

Kapitał zakładowy jednostki dominującej jest kapitałem zakładowym Grupy i wykazywany jest według wartości nominalnej skorygowanej o skutki hiperinflacji za lata od 1989 do 1996 roku.

Przyrost (spadek) kapitałów po dniu nabycia udziałów w części przypadającej jednostce dominującej zalicza się do kapitałów Grupy i jest wykazywany w odpowiednich pozycjach kapitałów własnych Grupy. Pozostałą część kapitału własnego jednostek konsolidowanych metodą pełną zalicza się do udziałów niekontrolujących, które zostały opisane poniżej.

Na dzień sprzedaży akcji (udziałów) jednostki objętej konsolidacją, różnice kursowe z przeliczenia związane z tą jednostką, podlegają odpisaniu w ciężar sprawozdania z zysków lub strat.

W przypadku zakupu akcji własnych (przez jednostkę dominującą bądź konsolidowaną jednostkę zależną), kwota zapłaty z tego tytułu wraz z kosztami bezpośrednimi transakcji, wykazywana jest w odrębnej pozycji jako zmiana w kapitale własnym. Zakupione akcje wykazywane są jako zmniejszenie kapitału własnego.

Dywidendy ujmuje się jako zobowiązania w okresie, w którym zostały uchwalone.

Dywidendy pochodzące z zysków wypracowanych przed nabyciem kontroli nie pomniejszają ceny nabycia udziałów, mogą natomiast stanowić przesłankę utraty wartości.

Skonsolidowany zysk (strata) netto prezentowany jest w kapitale własnym w pozycji zyski zatrzymane i jest sumą zysku (straty) netto jednostki dominującej, udziałów w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności, zysków (strat) netto jednostek konsolidowanych metodą pełną oraz zysków (strat) udziałów niekontrolujących.

Udziały niekontrolujące

Udziały niekontrolujące są to kapitały w jednostce zależnej, których nie można bezpośrednio lub pośrednio przyporządkować do jednostki dominującej.

Udziały niekontrolujące wycenia się:

- ✓ w wartości ich proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki zależnej lub
- ✓ w wartości godziwej,

dla każdej transakcji połączenia jednostek oddzielnie, na moment początkowego ujęcia.

Wartość udziałów niekontrolujących powinna być zgodna z ich wartością wyliczoną poprzez dodanie do wartości udziałów niekontrolujących na koniec poprzedniego okresu zmian ich wartości w bieżącym okresie. Zmiany te mogą wynikać ze:

- ✓ zmian w procencie udziałów posiadanych przez udziałowców niekontrolujących – na przykład zakup, sprzedaż, podwyższenie lub obniżenie kapitału podstawowego;
- ✓ zmian wartości kapitałów własnych nie związanych ze zmianami w procencie posiadanych udziałów – na przykład podwyższenie lub obniżenie kapitału nie zmieniające procentowych udziałów, dopłaty do kapitału wniesione przez udziałowców niekontrolujących, wynik roku bieżącego, transakcje ujęte bezpośrednio w innych całkowitych dochodach, wypłaty dywidendy.

Zyski i straty oraz każdy składnik innych całkowitych dochodów przypisuje się do właścicieli jednostki dominującej oraz udziałów niekontrolujących, nawet gdy w rezultacie tego przypisania udziały niekontrolujące przybierają wartość ujemną.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość bilansowa kapitału podstawowego jednostki dominującej CIECH S.A. wynosiła 287 614 tys. zł i obejmowała kapitał z wyemitowanych akcji oraz z korekty z tytułu hiperinflacji.

Akcje CIECH S.A. notowane są na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie oraz na Giełdzie Papierów Wartościowych we Frankfurcie. Kapitał zakładowy CIECH S.A. wynosi 263 500 965 zł i podzielony jest na 52 699 909 akcji o wartości nominalnej 5 zł każda, w tym:

- 20 816 akcji zwykłych na okaziciela serii A
- 19 775 200 akcji zwykłych na okaziciela serii B
- 8 203 984 akcji zwykłych na okaziciela serii C
- 23 000 000 akcji zwykłych na okaziciela serii D
- 1 699 909 akcji zwykłych na okaziciela serii E.

Akcje wszystkich serii są akcjami zwykłymi i nie wiążą się z nimi żadne dodatkowe prawa, uprzywilejowania, ani ograniczenia dotyczące podziału dywidend i zwrotu kapitału.

Struktura akcjonariatu CIECH S.A. na dzień zatwierdzenia sprawozdania (wg najlepszej wiedzy Spółki)

Akcjonariusz	Rodzaj akcji	Liczba Akcji	Liczba Głosów na WZ	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ	Udział w kapitale zakładowym (%)
KI Chemistry s. à r. l. z siedzibą w Luksemburgu*	Zwykłe na okaziciela	26 952 052	26 952 052	51,14%	51,14%
Fundusze TFI PZU**	Zwykłe na okaziciela	6 428 681	6 428 681	12,20 %	12,20%
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny***	Zwykłe na okaziciela	3 000 000	3 000 000	5,69%	5,69%
Pozostali	Zwykłe na okaziciela	16 319 176	16 319 176	30,97%	30,97%

* zgodnie z informacją z dnia 9 czerwca 2014 roku przekazaną przez Akcjonariusza na podstawie art. 77 ust. 7 oraz art. 69 ust. 1 pkt 1 Ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie (Rb 26/2014)

** zgodnie z informacją z dnia 28 lutego 2017 roku przekazaną przez Akcjonariusza na podstawie Art. 70 pkt 1 Ustawy o ofercie publicznej (...) - nabycie lub zbycie znacznego pakietu akcji (Rb 4/2017)

*** na podstawie listy akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% głosów na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu CIECH S.A. w dniu 16 czerwca 2016 roku, Rb 22/2016 sporządzony i przekazany do publicznej wiadomości na podstawie art. 70 pkt 3 Ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

Udział procentowy w kapitale zakładowym CIECH S.A. wyżej wymienionych akcjonariuszy odpowiada udziałowi procentowemu w liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu CIECH S.A.

Kapitał z emisji akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał z emisji akcji powyżej wartości nominalnej powstał z nadwyżki osiągniętej przy emisji akcji serii C, D i E powyżej ich nominalnej wartości.

Pozostałe kapitały rezerwowe

W poniższej tabeli zostały zaprezentowane salda pozostałych kapitałów rezerwowych, które składały się z następujących pozycji:

POZOSTAŁE KAPITAŁY REZERWOWE WEDŁUG CELU PRZEZNACZENIA	31.12.2016	31.12.2015
Fundusz na ryzyko handlowe	3 330	3 330
Fundusz na zakup spółek sodowych	15 200	15 200
Fundusz rozwoju	57 669	57 669
Pozostałe	2 322	2 322
RAZEM	78 521	78 521

Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń

Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń zawiera wycenę i rozliczenie instrumentów zabezpieczających objętych rachunkowością zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą

Saldo tej pozycji kapitału jest korygowane o różnice kursowe wynikające z przeliczenia sprawozdań finansowych zagranicznych jednostek zależnych tj. CIECH Soda Romania S.A., Grupa SDC oraz Ciech Group Financing AB.

Saldo tej pozycji kapitału prezentuje również zakumulowane różnice kursowe z tytułu wyceny inwestycji netto w jednostce działającej za granicą oraz efektywną część zysków lub strat z wyceny instrumentu zabezpieczającego udziały w aktywach netto podmiotów zagranicznych.

Udziały niekontrolujące

Zyski i straty oraz każdy składnik innych całkowitych dochodów przypisuje się do kapitału właścicieli jednostki dominującej oraz udziałów niekontrolujących, nawet gdy w rezultacie tego przypisania udziały niekontrolujące przybierają wartość ujemną.

6.3. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY

Zarząd CIECH S.A. nie przewiduje wypłaty dywidendy z zysku wypracowanego w okresie 2016 roku. Zarząd wnioskuje o przeniesienie wypracowanego w roku 2016 zysku na kapitał zapasowy.

16 czerwca 2016 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie CIECH S.A. podjęło uchwałę o podziale zysku netto Spółki za rok 2015 zgodnie z rekomendacją Rady Nadzorczej. Na dywidendę dla akcjonariuszy przeznaczono kwotę 150 195 tys. zł, czyli 2,85 zł na każdą akcję. Kwotę 181 384 tys. zł przeznaczono na kapitał zapasowy Spółki. Dzień dywidendy ustalono na 30 czerwca 2016, a jej wypłata nastąpiła 16 sierpnia 2016 roku.

6.4. POŁĄCZENIA PRZEDSIĘWZIĘĆ I NABYCIE UDZIAŁÓW NIEKONTROLUJĄCYCH

Zasady konsolidacji

Kapitał własny jednostek podporządkowanych w wysokości na dzień nabycia udziałów, w części odpowiadającej udziałowi Grupy w kapitale zakładowym tych jednostek, jest kompensowany z wartością nabycia udziałów ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jednostki dominującej na dzień nabycia. Korekty konsolidacyjne odnoszone są na odpowiednie pozycje kapitałów w zależności od charakteru korekt. Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. Jednostki zależne Grupy CIECH konsolidowane są metodą pełną od dnia objęcia kontroli do dnia utraty kontroli. Salda rozrachunków, przychody i koszty, niezrealizowane zyski lub straty wynikające z transakcji pomiędzy jednostkami zależnymi Grupy są eliminowane w trakcie procesu konsolidacji.

Zawiązanie nowych spółek

- 24 czerwca 2016 roku zawiązana została spółka (zarejestrowana przez Sąd 12 lipca 2016 roku) pod firmą Gamma Finanse Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (kapitał zakładowy w wysokości 50 tys. zł, który dzieli się na 1 000 udziałów o wartości nominalnej 50 zł za każdy udział). Udziały w kapitale zakładowym objęte zostały w następujący sposób:
 - 500 udziałów objęła CIECH S.A. w zamian za wkład pieniężny
 - 500 udziałów objęła CIECH Soda Polska S.A. w zamian za wkład pieniężny.
- 4 lipca 2016 roku została zawiązana spółka (zarejestrowana przez Sąd 13 lipca 2016 roku) pod firmą Beta Cerium Sp. z o.o. Spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie. Wspólnikami spółki są:
 - Cerium Sp. z o.o. (wkład pieniężny w wysokości 50 zł)
 - CIECH Soda Polska S.A. (wkład pieniężny wysokości 4 200 tys. zł)
 - CIECH Sarzyna S.A. (wkład niepieniężny o wartości 40 tys. zł)
 - CIECH Pianki Sp. z o.o. (wkład niepieniężny o wartości 3 955 tys. zł).
- 5 października 2016 roku zawiązana została spółka (zarejestrowana przez Sąd 24 października 2016 roku) pod firmą Vasco Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Wspólnikami spółki są:
 - CIECH S.A. (w zamian za wkład pieniężny objęła 900 udziałów o łącznej wartości nominalnej 45 tys. zł)
 - Osoba fizyczna (w zamian za wkład pieniężny objął 100 udziałów o łącznej wartości nominalnej 5 tys. zł).

Wygazanie działalności

1. W związku ze zmianą modelu zakupu usług transportowych i spedycyjnych, CIECH S.A. (działając jako 100% wspólnik Spółki) podjęła decyzję o zaprzestaniu przez CIECH Transclean Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy prowadzenia działalności operacyjnej i wygaszeniu jej działalności. Dalsze decyzje co do ewentualnej zmiany przedmiotu działalności tej spółki lub jej rozwiązania podjęte zostaną w terminie późniejszym.
2. 30 listopada 2016 spółka Polcommerce mbH (Polcommerce Handels- und Vertretungsgesellschaft m.b.H.) zakończyła działalność operacyjną, natomiast 31 grudnia 2016 roku otwarta została likwidacja Spółki. Likwidacja Spółki związana jest z planowanymi zmianami modelu biznesowego Grupy w obszarze sprzedaży. Rynki do tej pory obsługiwane przez spółkę Polcommerce m.b.H. będą obsługiwane bezpośrednio przez CIECH S.A.

Przekształcenie formy prawnej spółek

W związku z przyjętym planem przekształcenia sporządzonym 21 grudnia 2015 roku, zbadanym przez biegłego rewidenta wyznaczonego postanowieniem sądu rejestrowego, Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Cerium Sp. z o.o. S.K.A. 16 maja 2016 roku podjęło uchwałę w sprawie przekształcenia formy prawnej spółki w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Firma spółki przekształcanej brzmi Cerium Finance Sp. z o.o. Kapitał zakładowy spółki przekształcanej wynosi 1 439 tys. zł i dzieli się na 28 773 równych i niepodzielnych udziałów o wartości nominalnej 50 zł za każdy udział. Udziały zostały przydzielone w następujący sposób:

- Cerium Sp. z o.o., będącej jedynym komplementariuszem spółki, przyznany został 1 udział o wartości nominalnej 50 zł
- CIECH Soda Polska S.A., będącej akcjonariuszem spółki, przyznanych zostało 28 372 udziały o wartości nominalnej 50 zł każdy, o łącznej wartości nominalnej 1 419 tys. zł
- JANIKOSODA S.A., będącej akcjonariuszem spółki, przyznanych zostało 200 udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy, o łącznej wartości nominalnej 10 tys. zł
- CIECH S.A., będącej akcjonariuszem spółki, przyznanych zostało 200 udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy, o łącznej wartości nominalnej 10 tys. zł

Majątek spółki przekształcanej 1 czerwca 2016 roku (tj. z dniem rejestracji przekształcenia przez sąd rejestrowy) stał się majątkiem spółki przekształcanej i stał się wkładem poszczególnych wspólników do spółki przekształcanej, określonym w jej umowie. Nadwyżka wartości wkładów wspólników do spółki przekształcanej ponad wartość kapitału zakładowego tej spółki stanowi kapitał zapasowy spółki przekształcanej. Ponadto, na tym samym Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, wspólnicy spółki złożyli oświadczenia o uczestnictwie w spółce po przekształceniu jej formy prawnej w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.

Ponadto, w Grupie CIECH miały miejsce transakcje pod wspólną kontrolą opisane poniżej, których skutki zostały wyeliminowane w procesie konsolidacji.

Zmiany w kapitale zakładowym spółek

1. 24 czerwca 2016 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników w Cerium Finance Sp. z o.o. podjęło uchwały w następujących sprawach (Sąd Rejonowy zarejestrował zmianę 7 lipca 2016 roku):
 - Dobrowolnego umorzenia bez wynagrodzenia 200 udziałów spółki przysługujących JANIKOSODA S.A. i w związku z tym obniżenia kapitału zakładowego spółki. 24 czerwca 2016 roku JANIKOSODA S.A. przestała być wspólnikiem spółki. W związku z powyższym Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników obniżyło kapitał zakładowy spółki w drodze umorzenia 200 udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy udział, o łącznej wartości nominalnej 10 tys. zł, tj. z kwoty 1 439 tys. zł do kwoty 1 429 tys. zł.
 - Podwyższenia kapitału zakładowego z kwoty 1 429 tys. zł do kwoty 1 439 tys. zł, poprzez utworzenie 200 nowych udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy, o łącznej wartości nominalnej 10 tys. zł. Nowoutworzone udziały w podwyższonym kapitale zakładowym spółki zostały w całości przeznaczone do objęcia przez CIECH S.A. w zamian za wkład pieniężny w kwocie 10 tys. zł.
 - Wyrażenia zgody na zbycie przez Cerium Sp. z o.o. 1 udziału spółki o wartości nominalnej 50 zł na rzecz dotychczasowego wspólnika CIECH Soda Polska S.A. 24 czerwca 2016 roku Cerium Sp. z o.o. przestała być wspólnikiem Cerium Finance Sp. z o.o.

2. Wspólnicy Cerium Finance Sp. z o.o. 12 lipca 2016 roku wnieśli do Gamma Finance Sp. z o.o. wkład niepieniężny w postaci udziałów Cerium Finance Sp. z o.o. w zamian za udziały w podwyższonym kapitale zakładowym Gamma Finance Sp. z o.o., tj.:
 - CIECH Soda Polska S.A. wniosła 28 083 udziałów Cerium Finance Sp. z o.o. o łącznej wartości nominalnej 1 404 tys. zł (stanowiących 97,60% kapitału zakładowego)
 - CIECH S.A. wniosła 400 udziałów Cerium Finance Sp. z o.o. o łącznej wartości nominalnej 20 tys. zł (stanowiących 1,39% kapitału zakładowego).
3. CIECH S.A. od 12 lipca 2016 roku przestała być współnikiem Cerium Finance Sp. z o.o. Od 29 lipca 2016 roku, tj. dnia rejestracji przez Sąd podwyższenia kapitału zakładowego Gamma Finance Sp. z o.o., współnikami Cerium Finance Sp. z o.o. są:
 - Gamma Finance Sp. z o.o. (posiada 28 483 udziały stanowiące 98,99% kapitału zakładowego)
 - CIECH Soda Polska S.A. (posiada 290 udziałów stanowiących 1,01% kapitału zakładowego).

Pozostałe zmiany

Zebranie Wspólników CIECH Cerium Sp. z o.o. Sp. k. 12 lipca 2016 roku podjęło uchwałę w przedmiocie wyrażenia zgody na zbycie przez wspólników ogółu praw i obowiązków komandytariusza na rzecz CIECH S.A. W związku z tym, 12 lipca 2016 roku dotychczasowi Wspólnicy CIECH Cerium Sp. z o.o. Sp. k. (CIECH Sarzyna S.A., CIECH Vitrosilicon S.A., CIECH Pianki Sp. z o.o., CIECH Soda Polska S.A., CIECH Cargo Sp. z o.o.) zawarli z CIECH S.A. umowy sprzedaży ogółu praw i obowiązków komandytariusza. W wyniku zawarcia wyżej wymienionych umów CIECH S.A. 12 lipca 2016 roku stała się jedynym komandytariuszem CIECH Cerium Sp. z o.o. Sp. k.

Zebranie Wspólników CIECH Cerium Sp. z o.o. Sp. k. 12 lipca 2016 roku podjęło uchwałę w przedmiocie zmiany Umowy Spółki, zgodnie z którą do wspólników przyporządkowane są następujące wkłady:

- do komplementariusza: Cerium Sp. z o.o. - wkład pieniężny w wysokości 1 zł, który posiada udział w zyskach i stratach Spółki w proporcji 1/475.001
- do komandytariusza: CIECH S.A. - wkład pieniężny w wysokości 475 tys. zł, który posiada udział w zyskach i stratach Spółki w proporcji 475.000/475.001.

Nabycie akcji lub udziałów innych spółek

11 lipca 2016 roku CIECH S.A. sprzedała na rzecz CIECH FINANCE Sp. z o.o. 100% akcji CIECH Nieruchomości S.A. za kwotę 93 tys. zł.

23 grudnia 2016 roku CIECH Trading S.A. sprzedała na rzecz CIECH Finance Sp. z o.o. 100% akcji JANIKOSODA S.A. za kwotę 1 zł.

W 2016 roku Grupa CIECH nie zaniechała działalności w żadnym istotnym obszarze. Po dniu sprawozdawczym nie nastąpiły żadne zmiany w organizacji Grupy.

6.5. ISTOTNE JEDNOSTKI ZALEŻNE, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ UDZIAŁY NIEKONTROLUJĄCE

W 2016 oraz 2015 roku w Grupie CIECH w żadnej z istotnych spółek zależnych nie występowały znaczące udziały niekontrolujące.

6.6. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

Polityka rachunkowości

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za rok obrotowy przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu roku obrotowego.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za rok obrotowy przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu roku obrotowego wraz ze średnią ważoną liczbą akcji zwykłych, które byłyby wyemitowane przy zamianie rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych na akcje zwykłe.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które stanowią podstawę do wyliczenia podstawowego oraz rozwodnionego zysku na jedną akcję:

w zł	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Podstawowy i rozwodniony zysk / (strata) netto na jedną akcję z działalności kontynuowanej	11,26	6,51
Podstawowy i rozwodniony zysk / (strata) netto na jedną akcję z działalności zaniechanej	-	-

	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	593 513	342 987
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	-	-
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego oraz rozwodnionego zysku na jedną akcję	52 699 909	52 699 909

ZOBOWIĄZANIA, REZERWY, ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

7.1. INFORMACJE DOTYCZĄCE ISTOTNYCH ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH

Polityka rachunkowości

Zobowiązania finansowe stanowią zobowiązania jednostki do wydania aktywów finansowych albo do wymiany instrumentu finansowego z inną jednostką, na niekorzystnych warunkach. W momencie początkowego ujęcia składnika zobowiązania finansowego wycenianego jest przez jednostkę w wartości godziwej, powiększonej w przypadku składnika zobowiązania finansowego nieklasyfikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, o istotne koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika zobowiązania finansowego. Naliczone odsetki odnoszone są do kosztów finansowych lub, jeśli podlegają kapitalizacji, do rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych.

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW, POŻYCZEK ORAZ INNYCH INSTRUMENTÓW DŁUŻNYCH	31.12.2016	31.12.2015
DŁUGOTERMINOWE	1 345 973	1 494 775
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	1 345 973	1 335 349
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	159 426
KRÓTKOTERMINOWE	160 845	19 809
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	463	19 508
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	160 382	301
RAZEM	1 506 818	1 514 584

Finansowanie dłużne Grupy

Finansowanie dłużne Grupy w formie obligacji oraz kredytu zapewnione jest głównie poprzez:

- Obligacje krajowe wyemitowane przez CIECH S.A. – na dzień 31 grudnia 2016 roku zadłużenie nominalne wynosiło 160 000 tys. zł.
- Kredyty udostępniane CIECH S.A. na podstawie umowy kredytów z dnia 29 października 2015 roku:
 - kredyt terminowy w wysokości 1 045 031 tys. zł oraz 69 673 tys. EUR (łącznie kwota kredytu na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 1 353 264 tys. zł),
 - kredyt odnawialny udostępniany CIECH S.A. w wysokości do 250 000 tys. zł (kwota wykorzystanego kredytu na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 0 zł).

Szczegółowa informacja o zobowiązaniach z tytułu kredytów i obligacji została zaprezentowana w Sprawozdaniu Zarządu Grupy CIECH oraz CIECH S.A. za 2016 roku w punkcie 4.6.

Oprocentowanie:

Oprocentowanie Kredytów jest zmienne ustalane na bazie stawki bazowej WIBOR / EURIBOR plus marża, której poziom jest uzależniony od poziomu wskaźnika zadłużenia netto do wyniku operacyjnego powiększonego o amortyzację (EBITDA). Początkowa wysokość marży wynosiła 1,5%. Obecny poziom marży wynosi 1,25%.

Informacja o wskaźnikach zawartych w umowach kredytowych

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym żadna z umów kredytowych nie została postawiona w stan wymagalności ani też nie wystąpiły przypadki naruszenia terminów spłaty kapitału ani odsetek z tytułu zobowiązań finansowych wykazanych w bilansie. Na podstawie Umowy Kredytów z dn. 29.10.2015 roku CIECH S.A. oraz jego wybrane spółki zależne zobowiązani byli m.in. do utrzymania określonego w Umowie Kredytów poziomu wskaźnika dźwigni finansowej netto dla Grupy (stosunek skonsolidowanego zadłużenia netto Grupy CIECH do skonsolidowanego EBITDA Grupy CIECH liczonego według wytycznych w wysokości nie wyższej niż 4,0 mierzonego na koniec roku i półrocza). Wskaźnik ten na dzień bilansowy tj. 31 grudnia 2016 roku został spełniony i wyniósł 1,3.

7.2. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

Polityka rachunkowości

Polityka rachunkowości dotycząca instrumentów finansowych została zaprezentowana w nocie 8.1.

POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE	31.12.2016	31.12.2015
Dotacje	54 983	50 945
Zobowiązania z tytułu opcji PUT	8 848	8 523
Instrumenty pochodne	120 929	83 522
Zobowiązanie z tytułu pierwotnego ujęcia wyceny instrumentów wbudowanych	12 507	-
Pozostałe	471	12 189
RAZEM	197 738	155 179

7.3. ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE HANDLOWE I POZOSTAŁE

Polityka rachunkowości

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania dzieli się na zobowiązania długo i krótkoterminowe stosując kryteria:

- ✓ zobowiązania z tytułu dostaw i usług wykazuje się jako krótkoterminowe bez względu na termin zapłaty,
- ✓ pozostałe zobowiązania wymagające zapłaty w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego stanowią zobowiązania krótkoterminowe,
- ✓ pozostałe zobowiązania, nie spełniające kryteriów zaliczania do krótkoterminowych, stanowią zobowiązania długoterminowe.

Zobowiązania wyrażone w walutach obcych wykazywane są według średniego kursu NBP z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień dokonania operacji ustalonego dla danej waluty.

Na dzień sprawozdawczy zobowiązania wyrażone w walutach obcych wycenia się po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez NBP za wyjątkiem sald otrzymanych przedpłat. Różnice kursowe (zrealizowane) powstałe w wyniku zapłaty zobowiązania lub jego wyceny (niezrealizowane) prezentowane są jako przychody lub koszty finansowe. Otrzymane przedpłaty wyrażone w walutach obcych na przyszłe dostawy wyceniana są według kursu z dnia transakcji.

Dokonane osądy i oszacowania

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, wyceniane są na dzień sprawozdawczy według zamortyzowanego kosztu (tj. zdyskontowane przy użyciu efektywnej stopy procentowej) oraz powiększone o ewentualnie należne na dzień wyceny odsetki za zwłokę.

Odsetki za zwłokę z tytułu nieterminowego regulowania zobowiązań nie są naliczane w przypadku, gdy podmiot uprawniony (kontrahent) złoży pisemne oświadczenie o zaniechaniu ich naliczenia. W pozostałych przypadkach odsetki są naliczane i ewidencjonowane według poniższych zasad:

- ✓ bieżąco, na podstawie otrzymanych not odsetkowych,
- ✓ w oszacowanej wartości, przy czym szacunek jest oparty o dane historyczne odzwierciedlające kwoty naliczonych odsetek przez poszczególnych kontrahentów, w stosunku do stanu zadłużenia wobec nich.

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE HANDLOWE I POZOSTAŁE	31.12.2016	31.12.2015
Z tytułu dostaw i usług oraz zaliczki otrzymane na dostawy	368 937	273 332
- do 12 miesięcy	367 420	270 938
- zaliczki otrzymane na dostawy	1 517	2 394
Zobowiązania publiczno-prawne (bez podatku dochodowego)	24 854	22 835
Zobowiązania z tytułu zakupu rzeczowych aktywów trwałych	94 218	102 156
Zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych	6 006	2 468
Zobowiązania wobec pracowników	11 265	10 544
Wynagrodzenia	35 873	25 835
Rezerwa na urlopy	7 360	6 621

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE HANDLOWE I POZOSTAŁE	31.12.2016	31.12.2015
Podatki i opłaty	42 600	25 535
Zużycie materiałów i energii	25 270	24 973
Dotacje	37 352	39 902
Usługi obce	9 110	8 752
Opłaty za korzystanie ze środowiska	28 016	26 310
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia na rzecz pracowników	4 359	2 615
Koszty utrzymania magazynów	-	3 081
Zobowiązania z tytułu faktoringu	27 502	-
Zobowiązanie z tytułu pierwotnego ujęcia wyceny instrumentów wbudowanych	4 676	-
Pozostałe	16 081	10 260
RAZEM	743 479	585 219

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione zostały w nocie 9.3.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane. W kontraktach handlowych zawieranych przez Grupę CIECH stosowane są różne terminy płatności zobowiązań z tytułu dostaw i usług w zależności od rodzaju transakcji, charakterystyki rynku oraz warunków handlowych. Najczęściej stosowanymi terminami płatności są: 14, 30, 60 oraz 90 dni.

7.4. LEASING FINANSOWY

Polityka rachunkowości

Polityka rachunkowości w zakresie leasingu finansowego została opisana w nocie 5.1.

Grupa CIECH użytkuje na podstawie umów leasingu finansowego rzeczowe aktywa trwałe (głównie środki transportu oraz różnego rodzaju maszyny i urządzenia). W umowach występuje opcja zwrotu, przedłużenia umów lub wykupu całości lub części sprzętu po zakończeniu okresu leasingu. Wartość bilansowa leasingowanych rzeczowych aktywów trwałych wyniosła na dzień 31 grudnia 2016 roku 41 110 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2015 roku 33 137 tys. zł). Nie występują warunkowe zobowiązania z tytułu opłat leasingowych.

W 2016 i 2015 roku spółka CIECH Cargo Sp. z o.o. zawierała umowy leasingu finansowego, na podstawie których użytkuje dodatkowe wagony do przewozu mąki. W umowach obowiązują opcje wykupu po zakończeniu leasingu. Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosła 26 803 (na dzień 31 grudnia 2015 roku 26 609 tys. zł).

Wartość nominalna oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych przedstawiają się następująco:

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO	Wartość nominalna minimalnych opłat leasingowych	Przyszłe koszty finansowe z tytułu leasingu finansowego	Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych
31.12.2016			
Do roku	5 414	700	4 714
1 do 5 lat	15 095	1 822	13 273
Powyżej 5 lat	5 792	86	5 706
RAZEM	26 301	2 608	23 693
31.12.2015			
Do roku	5 769	770	4 999
1 do 5 lat	16 848	2 066	14 782
Powyżej 5 lat	7 373	271	7 102
RAZEM	29 990	3 107	26 883

7.5. LEASING OPERACYJNY

Polityka rachunkowości

Leasing operacyjny występuje wtedy, gdy ryzyko i korzyści związane z przedmiotem umowy (w tym umowy najmu i dzierżawy) pozostają u finansującego, wówczas spółka nie wykazuje go w swoich aktywach jako rzeczowego aktywa trwałego. Koszty wykazuje się w sprawozdaniu proporcjonalnie do okresu trwania umowy (metodą liniową), chyba że zastosowanie innej systematycznej metody lepiej odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie korzyści czerpanych przez użytkownika, nawet wówczas, gdy opłaty leasingowe dokonywane są w sposób nieodpowiadający tej metodzie. Wstępne koszty bezpośrednio, poniesione przed zawarciem umowy leasingu, jeżeli są znaczne rozlicza się w czasie, proporcjonalnie do wykazywanych w sprawozdaniu finansowym opłat z tytułu leasingu, albo też odpisuje się w ciężar kosztów okresu ich poniesienia, gdy są nieznaczne.

Specjalne oferty promocyjne dotyczące nowej lub przedłużanej umowy leasingu operacyjnego należy, niezależnie od ich charakteru, formy lub terminu płatności, ujmować jako integralną część zapłaty netto uzgodnionej z tytułu użytkowania przedmiotu leasingu.

Grupa w oparciu o metodę liniową ujmuje łączną korzyść płynącą ze specjalnych ofert promocyjnych jako zmniejszenie kosztów opłat z tytułu użytkowania przedmiotu leasingu w okresie leasingu, chyba że inna systematyczna metoda odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie uzyskiwania przez leasingobiorcę korzyści z tytułu użytkowania przedmiotu leasingu.

W Grupie CIECH największą pozycją stanowiącą przedmiot leasingu operacyjnego jest, zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości, uzyskane drogą przydziału administracyjnego prawa wieczystego użytkowania gruntów. Ponadto, Grupa SDC jako leasing operacyjny wykazuje długoterminową umowę na dzierżawę sieci wodociągowej obowiązującą do 2095 roku. Spółki Grupy wykazują również umowy najmu nieruchomości oraz rzeczowych aktywów trwałych o niskiej wartości, m.in. samochody. Leasing operacyjny jest leasingiem odnawialnym, który daje możliwość wykupu środka według szacowanej wartości rynkowej na koniec okresu użytkowania. Spółki nie mają obowiązku wykupu leasingowanego środka. W decyzjach administracyjnych dotyczących prawa wieczystego użytkowania gruntów nie określono warunków przedłużenia umowy lub możliwości zakupu przedmiotu leasingu. Indeksacja cen może nastąpić w związku z aktualizacją wyceny gruntu.

Łączne kwoty przyszłych minimalnych opłat leasingowych przedstawia poniższa tabela.

ŁĄCZNE KWOTY PRZYSZŁYCH MINIMALNYCH OPŁAT LEASINGU OPERACYJNEGO	31.12.2016	31.12.2015
Do roku	17 133	15 980
1 do 5 lat	27 094	25 617
Powyżej 5 lat	62 522	65 160
RAZEM	106 749	106 757

W roku 2016 koszty opłat leasingowych wyniosły 7 268 tys. zł (w porównywalnym okresie 6 464 tys. zł).

7.6. REZERWY NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

Polityka rachunkowości

Nagrody jubileuszowe oraz odprawy emerytalne i rentowe

Zgodnie z zakładowym regulaminem wynagrodzeń pracownicy spółek Grupy są uprawnieni do nagród jubileuszowych za długoletni staż pracy oraz do odpraw emerytalnych. Zobowiązania te wynikają z praw nabytych przez pracowników spółek Grupy w roku bieżącym, jak i w latach poprzednich.

Zobowiązania netto spółek w odniesieniu do programów emerytalnych określonych świadczeń są ustalane oddzielnie dla każdego z programów poprzez oszacowanie kwoty przyszłych świadczeń wypracowanych przez pracowników w bieżącym i poprzednich okresach sprawozdawczych (świadczenia te są zdyskontowane w celu określenia ich wartości bieżącej, a następnie pomniejszane o wartość godziwą aktywów programu). Stopa dyskontowa stanowi obowiązującą na dzień bilansowy stopę zwrotu z papierów wartościowych o niskim poziomie ryzyka z terminem zapadalności zbliżonym do terminu zobowiązań Grupy. Odpowiedni szacunek jest dokonywany przez uprawnionego aktuarusza przy zastosowaniu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych.

W sprawozdaniu z zysków lub strat prezentuje się:

- ✓ koszty bieżącego zatrudnienia – jest to zmiana rezerw wynikająca z narastania zobowiązań w ciągu okresu wynikająca z przyrastania stażów pracy oraz wieku pracowników;
- ✓ koszty przeszłego zatrudnienia, do których prawa zostały nabyte – związane ze zmianą zasad wypłacania świadczeń w ciągu ostatniego okresu;
- ✓ koszty odsetkowe – zmiana zobowiązań wynikająca z rozwijania dyskonta.

W sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów prezentuje się zyski lub straty aktuarialne, czyli zmiany wynikające z różnic pomiędzy przyjętymi założeniami, a ich realizacją oraz zmiany przyjętych do wyliczeń parametrów i założeń, zmianę stopy dyskontowej.

Dokonane osądy i oszacowania

Wysokość rezerw na świadczenia pracownicze określana jest na podstawie wycen aktuarialnych wykonywanych przez niezależne, profesjonalne firmy. Przy wycenach aktuarialnych dokonywane są szacunki dotyczące rotacji zatrudnienia, poziomu wzrostu płac, stóp dyskontowych oraz inflacji.

REZERWY NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	DŁUGOTERMINOWE		KRÓTKOTERMINOWE	
	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Stan na początek okresu	12 829	12 720	1 603	962
Utworzenie	678	1 357	797	1 449
Wykorzystanie i rozwiązanie	(1 353)	(1 164)	(1 350)	(900)
Różnice kursowe	212	(6)	-	-
Pozostałe	(1 614)	(78)	144	92
Stan na koniec okresu	10 752	12 829	1 194	1 603

W 2016 roku zmiana rezerwy w wartości 685 tys. zł została odniesiona do kapitału własnego (w porównywanym okresie 676 tys. zł).

Wycena świadczeń pracowniczych dokonywana jest na podstawie wycen aktuarialnych. W celu obliczenia bieżącej wartości przyszłych zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych przyjęto wysokość rocznej stopy dyskonta finansowego na poziomie 3,7%. Użyta stopa dyskontowa jest ustalona w wielkości nominalnej. Jednocześnie uwzględniono przyszłą inflację w wysokości 1,5% rocznie. Przewidywana nominalna stopa wzrostu wynagrodzeń została przyjęta na poziomie 1% rocznie. Dla okresu rezydualnego stopa wzrostu wynagrodzeń została przyjęta na poziomie 1%. Wskaźnik rotacji pracowników określany jest na podstawie danych historycznych, skorygowanych o plany restrukturyzacji zatrudnienia. Według szacunków Grupy zmiana założeń aktuarialnych nie będzie miała istotnego wpływu na wyniki finansowe.

7.7. POZOSTAŁE REZERWY

Polityka rachunkowości

Rezerwa zostaje rozpoznana w przypadku, gdy na Grupie ciąży obowiązek wynikający z przeszłych zdarzeń i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku wiązać się będzie z wypływem z Grupy korzyści ekonomicznych. W przypadku, kiedy efekt wartości pieniądza w czasie ma istotne znaczenie, rezerwy są ustalane poprzez dyskontowanie oczekiwanych przyszłych przepływów środków pieniężnych w oparciu o stopę przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżące szacunki rynkowe zmian wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane z danym składnikiem zobowiązań.

Rezerwa na ochronę środowiska

Zgodnie z opublikowaną i stosowaną polityką Grupy związaną z ochroną środowiska i stosownymi wymogami prawnymi, rozpoznaje się rezerwę na pokrycie kosztów rekultywacji gruntu w przypadku ich wystąpienia. Ujęcie rezerwy następuje w wartości zdyskontowanej planowanych kosztów na wykonanie koniecznych prac związanych z rekultywacją.

Dokonane osądy i oszacowania

Przy określaniu wartości rezerw wymagane jest dokonanie szacunków, przyjęcie założeń dotyczących stóp dyskontowych, przewidywanych kosztów oraz terminów płatności.

ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH REZERW DŁUGOTERMINOWYCH	Rezerwa na zobowiązania	Rezerwa na ochronę środowiska	RAZEM
01.01.-31.12.2016			
Stan na początek okresu	6 547	68 157	74 704
Różnice kursowe	-	2 212	2 212
Zmiana stopy dyskontowej	-	5 296	5 296
Pozostałe	-	2 072	2 072
Stan na koniec okresu	6 547	77 737	84 284
01.01.-31.12.2015			
Stan na początek okresu	6 789	68 455	75 244
Utworzenie	-	383	383
Wykorzystanie i rozwiązanie	(242)	(2 603)	(2 845)
Różnice kursowe	-	21	21
Zmiana stopy dyskontowej	-	4 019	4 019
Pozostałe	-	(2 118)	(2 118)
Stan na koniec okresu	6 547	68 157	74 704

ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH REZERW KRÓTKOTERMINOWYCH	Rezerwa na odszkodowania	Rezerwa na zobowiązania	Rezerwa na ochronę środowiska	Rezerwa na premie	Rezerwa na przewidywane straty	Pozostałe rezerwy	RAZEM
01.01.-31.12.2016							
Stan na początek okresu	8 368	37 020	2 236	1 146	30 887	437	80 094
Utworzenie	973	9 386	188	6 586	15 095	848	33 076
Wykorzystanie i rozwiązanie	(93)	(26 632)	(2 061)	(4 486)	-	(629)	(33 901)
Różnice kursowe	89	1 149	-	25	525	13	1 801
Reklasyfikacja ze zobowiązań	-	5 688	-	-	-	-	5 688
Pozostałe	-	(13)	2 028	390	-	(377)	2 028
Stan na koniec okresu	9 337	26 598	2 391	3 661	46 507	292	88 786
01.01.-31.12.2015							
Stan na początek okresu	5 749	33 612	2 205	-	19 363	439	61 368
Utworzenie	3 125	17 387	123	4 095	11 325	44	36 099
Wykorzystanie i rozwiązanie	(708)	(13 780)	(2 210)	(2 949)	-	(39)	(19 686)
Różnice kursowe	-	(200)	-	-	199	(4)	(5)
Pozostałe	202	1	2 118	-	-	(3)	2 318
Stan na koniec okresu	8 368	37 020	2 236	1 146	30 887	437	80 094

W Grupie CIECH istotną pozycję rezerw stanowią:

Rezerwy na odszkodowania

CIECH Soda Polska S.A. – krótkoterminowa rezerwa w kwocie 6 937 tys. zł związana z roszczeniem jednego z odbiorców w związku z wadliwą dostawą partii produktów i poniesionymi z tego tytułu stratami.

Rezerwy na zobowiązania

CIECH Soda Polska S.A. - rezerwa długoterminowa w kwocie 6 547 tys. zł z tytułu potencjalnych kar środowiskowych za przekroczenie dopuszczalnych emisji.

CIECH Soda Romania S.A. – spółka rozwiązała rezerwę na potencjalne kary umowne wynikające z rozwiązywanej umowy z CET Govora na dostawy pary na kwotę 20 214 tys. zł (20 734 tys. RON). 18 listopada 2016 roku została zawarta nowa umowa.

Rezerwy na przewidywane straty

CIECH S.A. - krótkoterminowa rezerwa na przewidywane straty w kwocie 28 066 tys. zł, związana z potencjalnymi roszczeniami (należność główna wraz ze zobowiązaniami odsetkowymi oraz kosztami postępowania sądowego) z tytułu spraw sądowych.

Grupa SDC - krótkoterminowa rezerwa w kwocie 11 940 tys. zł (2 699 tys. EUR) związana z ujemną wyceną kontraktu pomiędzy Grupą SDC, a EVZA dotyczącego dostaw pary technologicznej oraz energii elektrycznej.

CIECH Cargo Sp. z o.o. – w wyniku uszkodzenia dzierżawionej lokomotywy, infrastruktury kolejowej, sieci trakcyjnej oraz zniszczenia mienia i ładunku utworzono rezerwę w wysokości 6 500 tys. zł związaną z naprawą tych uszkodzeń oraz zapłatą kar umownych.

Rezerwy na ochronę środowiska

CIECH Soda Polska S.A. - rezerwa na koszty rekultywacji gruntów skalkulowana według planowanych nakładów do 2042 roku według przewidywanego wskaźnika inflacji: 1,5% skorygowanego o wskaźnik dyskonta liczonego jako średnia wskaźnika na początek i koniec każdego okresu rocznego. Wydatki z tego tytułu do 2042 roku kształtować się będą na poziomie ok. 700 tys. zł rocznie. Kwota ujętej w sprawozdaniu rezerwy z tego tytułu wynosi 7 846 tys. zł, z tego rezerwa krótkoterminowa to 708 tys. zł, a rezerwa długoterminowa to 7 138 tys. zł;

CIECH Sarzyna S.A. - rezerwa na koszty rekultywacji wód i gleby w wysokości 5 369 tys. zł. obejmująca rezerwę krótkoterminową w wysokości 1 683 tys. zł., oraz rezerwę długoterminową w wysokości 3 686 tys. zł. Rezerwę oszacowano na podstawie projektu rzeczowo – finansowego wraz z harmonogramem prac na lata 2008 - 2020 na przewidywane do poniesienia wydatki, oraz decyzji Marszałka Województwa Podkarpackiego, zdyskontowane o wskaźnik inflacji 1,5%.

Grupa SDC - długoterminowa rezerwa na ochronę środowiska w kwocie 66 913 tys. zł (15 125 tys. EUR) obejmująca m.in. rekultywację stawów osadowych w Unseburgu, działania rekultywacyjne w kopalni kamienia wapiennego, rekultywację pozostałości starych odkrywek kamienia wapiennego oraz zamknięcie kawern.

INSTRUMENTY FINANSOWE, ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM I UTRATA WARTOŚCI

8.1. INSTRUMENTY FINANSOWE

Polityka rachunkowości

Zasady wyceny po początkowym ujęciu / lub na koniec okresu sprawozdawczego i prezentacji w sprawozdaniu finansowym instrumentów finansowych

Grupa aktywów lub zobowiązań	Zasada wyceny	Zasady ujęcia w sprawozdaniu finansowym
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Według wartości godziwej	Różnica z wyceny ujmowana w wyniku finansowym bieżącego okresu sprawozdawczego w pozycji przychody finansowe lub koszty finansowe.
Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Według wartości godziwej	Różnica z wyceny ujmowana w wyniku finansowym bieżącego okresu sprawozdawczego w pozycji przychody finansowe lub koszty finansowe.
Pozostałe zobowiązania finansowe	Według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej (IRR)	Różnica z wyceny koryguje wartość wycenianego składnika zobowiązań oraz jest ujmowana w wyniku finansowym bieżącego okresu sprawozdawczego.
Pożyczki udzielone i należności	Według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej (IRR)	Różnica z wyceny koryguje wartość wycenianego składnika aktywów oraz jest ujmowana w wyniku finansowym bieżącego okresu sprawozdawczego.
Aktywa utrzymywane do terminu zapadalności	Według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej (IRR)	Różnica z wyceny koryguje wartość wycenianego składnika aktywów oraz jest ujmowana w wyniku finansowym bieżącego okresu sprawozdawczego.
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Według wartości godziwej	Różnica z wyceny do wartości godziwej ujmowana w innych całkowitych dochodach. W przypadku instrumentów dłużnych naliczone odsetki ujmuje się bezpośrednio w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Polityka rachunkowości

Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień sprawozdawczy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Odpisy z tytułu utraty wartości obniżają wartość bilansową składnika aktywów. Kwotę straty ujmuje się w zysku lub stracie.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

W szczególności w odniesieniu do należności handlowych od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości, od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, kwestionowanych przez dłużników (należności sporne) oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny jego sytuacji majątkowej i finansowej spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna i takich gdzie przeterminowanie wynosi 180 dni utrata wartości rozpoznawana jest w pełnej wysokości po uwzględnieniu zabezpieczeń, które Zarząd ocenia jako wysoce prawdopodobne.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z innych całkowitych dochodów i przekwalifikowana do zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

Aktywa finansowe wykazywane w cenie nabycia

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany lub musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Instrumenty pochodne wbudowane

Umowy z wbudowanym instrumentem pochodnym są to umowy, które zawierają warunki powodujące, iż część przepływów środków pieniężnych z tytułu umowy zmienia się w sposób zbliżony do przepływów wynikających z niezależnego instrumentu pochodnego. Instrumenty pochodne wbudowane podlegają wyłączeniu z instrumentu złożonego oraz odrębnej wycenie w wartości godziwej, jeżeli spełnione są wszystkie z następujących kryteriów:

- ✓ charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany,
- ✓ samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego,
- ✓ możliwe jest wiarygodne ustalenie wartości godziwej wbudowanego instrumentu pochodnego,
- ✓ instrument złożony nie jest wyceniany i wykazywany w sprawozdaniu finansowym w wartości godziwej.

Do ustalania kosztów z tytułu rozchodu instrumentów finansowych stosowana jest metoda FIFO (pierwsze weszło – pierwsze wyszło).

Do głównych instrumentów finansowych, które są wykazane w bilansie Grupy CIECH na dzień 31 grudnia 2016 roku należą:

Aktywa finansowe:

- udzielone pożyczki,
- instrumenty finansowe o dodatniej wycenie,
- instrumenty wbudowane o dodatniej wycenie,
- należności z tytułu dostaw i usług oraz należności z faktoringu,
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty.

Zobowiązania finansowe:

- zobowiązania z tytułu papierów dłużnych – obligacje krajowe,
- zobowiązania z tytułu kredytu terminowego, kredytu odnawialnego oraz kredytu w rachunku bieżącym,
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania z faktoringu,
- zobowiązania z tytułu faktoringu odwrotnego,
- umowy leasingu finansowego,
- instrumenty finansowe o ujemnej wycenie.

Wartość bilansowa instrumentów finansowych

Klasy instrumentów finansowych	nota	31.12.2016	31.12.2015	Kategorie instrumentów finansowych
Środki pieniężne i ekwiwalenty	5.12	414 369	202 935	Pożyczki i należności
Lokaty bankowe	5.7	-	34	Pożyczki i należności
Udzielone pożyczki	5.11	34 000	34 000	Pożyczki i należności
Należności z tytułu dostaw i usług	5.10	298 004	276 952	Pożyczki i należności
Należności z tytułu faktoringu	5.10	70 155	34 366	Pożyczki i należności
Instrumenty pochodne rozpoznane w aktywach finansowych wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające	5.7;5.11	75 792	86 837	Instrumenty zabezpieczające
Instrumenty wbudowane	5.7;5.11	28 955	-	Instrumenty zabezpieczające
AKTYWA		921 275	635 124	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	7.3	(367 420)	(270 938)	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
Kredyty i pożyczki	7.1	(1 346 436)	(1 354 857)	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
Dłużne papiery wartościowe - wyemitowane obligacje	7.1	(160 382)	(159 727)	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
Zobowiązania z tytułu faktoringu	7.3	(27 502)	-	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
Zobowiązania z tytułu faktoringu odwrotnego		-	(18 998)	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	7.4	(23 693)	(26 883)	Zobowiązanie finansowe wyłączone z zakresu MSR 39
Instrumenty pochodne rozpoznane w zobowiązaniach finansowych wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające	7.2;7.3	(126 935)	(85 990)	Instrumenty zabezpieczające
ZOBOWIĄZANIA		(2 052 368)	(1 917 393)	

W Grupie CIECH wybrane należności handlowe podlegają faktoringowi. Jest to faktoring z przejęciem ryzyka wypłacalności, na mocy której faktor przejmuje ryzyko należności do wysokości określonej w polisie ubezpieczenia.

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z zysków lub strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z zysków lub strat	01.01.- 31.12.2016	01.01.- 31.12.2015	Kategorie instrumentów finansowych
Przychody/(Koszty) z tytułu odsetek, w tym obliczone z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej	(35 301)	(198 334)	
	2 039	385	Pożyczki i należności
	(36 453)	(197 935)	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
	(887)	(784)	Zobowiązanie finansowe wyłączone z zakresy MSR 39
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	27 237	(4 355)	
	27 280	(2 950)	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
	(43)	(1 405)	Zobowiązanie finansowe wyłączone z zakresy MSR 39
Utworzenie odpisów aktualizujących	(12 435)	(1 941)	Pożyczki i należności
Odwrocenie odpisów aktualizujących	904	4 069	Pożyczki i należności
Przychody/koszty z tytułu stosowania pochodnych instrumentów finansowych	22 623	7 412	
	3 949	(1 862)	Aktywa/ Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZIS
	18 674	9 274	Instrumenty zabezpieczające
Zysk/(strata) ze zbycia instrumentów finansowych	(18)	-	Instrumenty zabezpieczające
RAZEM	3 010	(193 149)	

8.2. INSTRUMENTY FINANSOWE WYZNACZONE DO RACHUNKOWOŚCI ZABEZPIECZEŃ

Polityka rachunkowości

Rachunkowość zabezpieczeń ujmuje wpływające na sprawozdanie z zysków lub strat skutki kompensowania zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej.

Instrumenty pochodne takie jak opcje, forward, swap, mają zwykle na celu zabezpieczenie wartości godziwej aktywów lub zobowiązań bądź zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych. W odniesieniu do tych instrumentów pochodnych Jednostka może zastosować zasady rachunkowości zabezpieczeń tylko w przypadku spełnienia wszystkich warunków stosowania rachunkowości zabezpieczeń, tj.:

- ✓ w momencie ustanowienia zabezpieczenia sporządzono sformalizowaną dokumentację powiązania zabezpieczającego, w której określono przyjęty przez Grupę cel zarządzania ryzykiem oraz strategię zabezpieczania. W dokumentacji Grupa wyznacza instrument zabezpieczający, który zabezpiecza daną pozycję lub transakcję oraz określa rodzaj ryzyka, przed którym się zabezpiecza. Grupa określa sposób, w jaki oceniana będzie efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zmian przepływów środków pieniężnych z tytułu zabezpieczanej transakcji, w zakresie ograniczenia ryzyka, przed którym Grupa się zabezpiecza,
- ✓ Grupa przewiduje, że zabezpieczenie będzie odznaczało się wysoką skutecznością w równoważeniu zmian wartości godziwej lub przepływów środków pieniężnych, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- ✓ w przypadku rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych dotyczy planowanej transakcji, która jest wysoce prawdopodobna oraz jest narażona na ryzyko zmian przepływów środków pieniężnych wpływających na poziom wyniku finansowego,
- ✓ efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. można wiarygodnie wycenić wartość godziwą zabezpieczanej pozycji lub przepływy środków pieniężnych z niej pochodzące oraz wartość godziwą instrumentu zabezpieczającego,
- ✓ zabezpieczenie jest na bieżąco weryfikowane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Jeżeli powyższe warunki nie zostały spełnione to instrument pochodny podlega zasadom wyceny stosowanym dla instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych:

Jest to zabezpieczenie przed ryzykiem zmienności przepływów pieniężnych, które (i) można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją i które (ii) może wpływać na sprawozdanie z zysków lub strat.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmowane jest w następujący sposób:

- ✓ część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, które stanowią efektywne zabezpieczenie, ujmuje się w innych całkowitych dochodach i wykazuje w kapitale własnym, zaś nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat.
- ✓ jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach (efektywne zabezpieczenie), przenosi się do sprawozdania z zysków lub strat w tym samym okresie, albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na sprawozdanie z zysków lub strat.
- ✓ w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych innych niż powyższe, kwoty odniesione bezpośrednio do innych całkowitych dochodów (efektywne zabezpieczenie) ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat w tym samym okresie lub okresach, w których zabezpieczana planowana transakcja wywiera wpływ na sprawozdanie z zysków lub strat.

Zabezpieczenie udziałów w aktywach netto podmiotów zagranicznych:

Zabezpieczenie udziałów w aktywach netto podmiotów zagranicznych ujmowane jest w następujący sposób:

- ✓ jest to zabezpieczenie inwestycji netto w podmioty zagraniczne posiadające inną walutę funkcjonalną niż spółka matka za pomocą zaciągniętych instrumentów walutowych,
- ✓ rewaluacja walutowa instrumentów walutowych desygnowanych do rachunkowości zabezpieczeń trafia do innych całkowitych dochodów i kompensuje się z przeciwną rewaluacją inwestycji netto w podmioty zagraniczne w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

w przypadku częściowej lub całościowej sprzedaży udziałów w jednostce zagranicznej, kwota zakumulowana w innych całkowitych dochodach zostaje przeniesiona do sprawozdania z zysków lub strat.

Podsumowanie dla poszczególnych grup powiązań istniejących w 2016 roku, które były wyznaczone do zastosowania rachunkowości zabezpieczeń zaprezentowano poniżej:

Zabezpieczane ryzyko	Typ zabezpieczenia	Pozycja zabezpieczana	Instrument zabezpieczający
Ryzyko walutowe EUR/PLN	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Przyszłe przepływy pieniężne z tytułu realizacji przychodów ze sprzedaży denominowanych lub indeksowanych do kursu EUR	Seria transakcji forward EUR/PLN wydzielona poprzez dekompozycję transakcji CIRS; Forwardy walutowe EUR/PLN
Ryzyko walutowe USD/PLN	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Przyszłe przepływy pieniężne z tytułu realizacji przychodów ze sprzedaży denominowanych lub indeksowanych do kursu USD	Forwardy walutowe USD/PLN
Ryzyko walutowe USD/RON	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Przyszłe przepływy pieniężne z tytułu realizacji przychodów ze sprzedaży denominowanych lub indeksowanych do kursu USD	Forwardy walutowe USD/RON
Ryzyko stopy procentowej (zmiana WIBOR 6M)	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Płatności odsetkowe kredytu terminowego zaciągniętego przez CIECH S.A. o nominalne 1 045 mln PLN	Swap stopy procentowej WIBOR6M na stałą stopę (transakcja wydzielona poprzez dekompozycję transakcji CIRS)
Ryzyko stopy procentowej (zmiana WIBOR 6M)	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Płatności odsetkowe obligacji wyemitowanych przez CIECH S.A. (Seria 02) o nominalne 80 000 tys. PLN	Swap stopy procentowej WIBOR6M na stałą stopę

Zabezpieczane ryzyko	Typ zabezpieczenia	Pozycja zabezpieczana	Instrument zabezpieczający
Ryzyko stopy procentowej (zmiana EURIBOR 6M)	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Płatności odsetkowe kredytu terminowego zaciągniętego przez CIECH S.A. o nominale 69 673 tys. EUR	Swap stopy procentowej EURIBOR 6M na stałą stopę
Ryzyko zmian cen surowców	Zabezpieczenie kosztów nabycia jednostek CO ₂	Koszt nabycia jednostek CO ₂ w 2017 i 2018 roku	Kontrakty futures na zakup certyfikatów CO ₂
Ryzyko zmian cen surowców	Zabezpieczenie kosztów nabywanego gazu w latach 2016-2020	Koszt nabywanego gazu w latach 2016-2020	Nabyte opcje call wbudowane w kontrakt dostawy gazu
Ryzyko walutowe EUR/PLN	Zabezpieczenie inwestycji netto	Pozycję zabezpieczaną stanowi część udziałów w aktywach netto jednostki podporządkowanej	Wyemitowane obligacje denominowane w EUR; kredyt terminowy w EUR

Transakcje wyznaczone na instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń / zabezpieczane ryzyko	Wartość godziwa na dzień sprawozdawczy	Kwota ujęta w kapitale własnym (po uwzględnieniu podatku dochodowego) na dzień 31.12.2016	Kwota przeniesiona z kapitału własnego i ujęta w sprawozdaniu z zysków lub strat po uwzględnieniu podatku dochodowego) w okresie 01.01-31.12.2016	Niefektywność ujęta w sprawozdaniu z zysków lub strat	Przewidywany okres wystąpienia przepływów/ Oczekiwany termin wpływu na wynik finansowy
Ryzyko walutowe					
CIECH S.A. - zobowiązanie z tytułu obligacji	-	(18 197)	-	-	od 01.01.2020 do 31.12.2022
CIECH S.A. - seria transakcji forward EUR/PLN wydzielona poprzez dekompozycję transakcji CIRS	(60 187)	(48 751)	14 407	1 862	od 30.06.2017 do 25.11.2020
CIECH S.A. - Forward walutowy EUR/PLN	1 616	1 309	2 706	-	od 01.01.2017 do 31.12.2018
CIECH S.A. - Forward walutowy USD/PLN	-	-	(112)	-	Desygnacja zamknięta
CIECH S.A. - Forward walutowy USD/RON	(3 861)	(3 245)	-	-	od 01.01.2017 do 30.11.2018
CIECH Vitrosilicon S.A. - forward EUR/PLN	94	76	-	-	od 01.01.2017 do 31.12.2017
Ryzyko stopy procentowej					
CIECH S.A. - Swap stopy procentowej (IRS) 80 mln PLN	(1 241)	(1 005)	(1 070)	-	od 05.06.2017 do 05.12.2017
CIECH S.A. - Swap stopy procentowej (IRS) 70 mln EUR	(2 691)	(2 180)	(806)	-	od 30.06.2017 do 25.11.2020
CIECH S.A. - swap stopy procentowej (transakcja wydzielona poprzez dekompozycję transakcji CIRS)	15 127	12 253	271	-	od 30.06.2017 do 25.11.2020
Ryzyko cen surowców					
CIECH Soda Polska S.A. - kontrakty Futures na zakup certyfikatów CO ₂	5 012	5 012	-	-	od 01.01.2018 do 31.12.2018
Grupa SDC - wydzielone instrumenty opcyjne wbudowane w kontrakt dostawy gazu	11 772	9 422	2 087	-	od 01.01.2017 do 31.03.2020
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych razem	(34 359)	(45 306)	17 483	1 862	
CIECH S.A. - zobowiązanie z tytułu obligacji	-	(5 864)	-	-	W momencie sprzedaży akcji

Transakcje wyznaczone na instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń / zabezpieczane ryzyko	Wartość godziwa na dzień sprawozdawczy	Kwota ujęta w kapitale własnym (po uwzględnieniu podatku dochodowego) na dzień 31.12.2016	Kwota przeniesiona z kapitału własnego i ujęta w sprawozdaniu z zysków lub strat) po uwzględnieniu podatku dochodowego) w okresie 01.01-31.12.2016	Nieefektywność ujęta w sprawozdaniu z zysków lub strat	Przewidywany okres wystąpienia przepływów/ Oczekiwany termin wpływu na wynik finansowy
CIECH S.A. - zobowiązanie z tytułu kredytu terminowego	(308 233)	(8 736)	-	-	W momencie sprzedaży akcji
Zabezpieczenie inwestycji netto - ryzyko walutowe	(308 233)	(14 600)*	-	-	
RAZEM	(342 592)	(59 906)	17 483	1 862	

*Kwota ujęta w kapitale własnym pozycji „Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą”.

Transakcje wyznaczone na instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń / zabezpieczane ryzyko	Wartość godziwa na dzień sprawozdawczy	Kwota ujęta w kapitale własnym (po uwzględnieniu podatku dochodowego) na dzień 31.12.2015	Kwota przeniesiona z kapitału własnego i ujęta w sprawozdaniu z zysków lub strat) po uwzględnieniu podatku dochodowego) w okresie 01.01-31.12.2015	Nieefektywność ujęta w sprawozdaniu z zysków lub strat	Przewidywany okres wystąpienia przepływów/ Oczekiwany termin wpływu na wynik finansowy
Ryzyko walutowe					
CIECH S.A. - zobowiązanie z tytułu obligacji	-	(18 197)	-	-	od 01.01.2020 do 31.12.2022
CIECH S.A. - seria transakcji forward EUR/PLN wydzielona poprzez dekompozycję transakcji CIRS	(4 997)	(2 539)	1 379	(1 862)	od 30.06.2016 do 25.11.2020
CIECH S.A. - Forward walutowy EUR/PLN; USD/PLN	(972)	(788)	(6 133)	-	od 01.01.2016 do 31.12.2018
Ryzyko stopy procentowej					
CIECH S.A. - Swap stopy procentowej (IRS) 80 mln PLN	(2 810)	(2 277)	(988)	-	od 05.06.2016 do 05.12.2017
CIECH S.A. - Swap stopy procentowej (IRS) 70 mln EUR	901	730	(55)	-	od 30.06.2016 do 25.11.2020
CIECH S.A. - swap stopy procentowej (transakcja wydzielona poprzez dekompozycję transakcji CIRS)	8 724	7 067	43	-	od 30.06.2016 do 25.11.2020
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych razem	846	(16 004)	(5 754)	(1 862)	
CIECH S.A. - zobowiązanie z tytułu obligacji	-	(5 864)	-	-	W momencie sprzedaży akcji
CIECH S.A. - zobowiązanie z tytułu kredytu terminowego	(288 388)	435	-	-	W momencie sprzedaży akcji
Zabezpieczenie inwestycji netto - ryzyko walutowe	(288 388)	(5 429)*	-	-	
RAZEM	(287 542)	(21 433)	(5 754)	(1 862)	-

*Kwota ujęta w kapitale własnym pozycji „Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą”.

Celem Grupy przy podejmowaniu decyzji o wdrożeniu zasad rachunkowości zabezpieczeń było ograniczenie wpływu zmiany stopy procentowej, wpływu różnic kursowych z tytułu zaciągniętych zobowiązań (m.in. kredyty, obligacje) oraz wpływu zmiany cen surowców (gaz, certyfikaty CO₂) na sprawozdanie z zysków lub strat poprzez odzwierciedlenie ich zabezpieczającego charakteru w sprawozdaniach finansowych.

Wynik z rozliczenia części efektywnej instrumentów zabezpieczających jest odnoszony z pozycji kapitałów własnych do sprawozdania z zysków lub strat w momencie realizacji pozycji zabezpieczanej i jej wpływu na sprawozdanie z zysków lub strat.

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym nie wystąpił przypadek stwierdzenia braku możliwości realizacji przyszłej transakcji, w odniesieniu do której zastosowano rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Pozostałe powiązania (nie wymienione w powyższej tabeli) zostały rozwiązane i rozliczone w poprzednim okresie sprawozdawczym w związku z pojawieniem się pozycji zabezpieczanej.

Przychody ze sprzedaży wyznaczone do rachunkowości zabezpieczeń są określane jako wysoce prawdopodobne. Ich wystąpienie jest założone w długoterminowej projekcji finansowej Grupy. Dodatkowo w znacznej części są to transakcje z wieloletnimi klientami Spółek Grupy, co uwiarygodnia prawdopodobieństwo ich wystąpienia. Wpływ rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych oraz rachunkowości zabezpieczeń inwestycji netto w jednostkach zagranicznych w części efektywnej został zaprezentowany w skonsolidowanym sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów Grupy CIECH.

8.3. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Zasady zarządzania ryzykiem

Grupa CIECH aktywnie zarządza ryzykiem operacyjnym i finansowym, dążąc do redukcji zmienności przepływów pieniężnych oraz maksymalizowania wartości rynkowej spółek.

Polityka Grupy CIECH zakłada stosowanie naturalnego hedgingu przepływów importowych i eksportowych, oraz zabezpieczenie do 70% ekspozycji netto przed ryzykiem zmiany kursów walut przy wykorzystaniu instrumentów pochodnych oraz do 100% ekspozycji na ryzyko stopy procentowej.

W 2016 i 2015 roku były zawierane terminowe transakcje zabezpieczające ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej (transakcje forward, IRS i CIRS).

Zarządzanie środkami pieniężnymi

Grupa CIECH korzysta z usług banków o wysokiej wiarygodności, posiadających duże doświadczenie w obszarze zarządzania gotówką. Alokacja środków finansowych w spółkach Grupy realizowana jest m.in. poprzez wykorzystanie pożyczek wewnątrzgrupowych, wypłatę dywidend ze spółek zależnych, uczestnictwo w systemie zarządzania środkami pieniężnymi (cashpooling) oraz podniesienia kapitału spółek zależnych.

Informacje ilościowe i jakościowe na temat ryzyka finansowego

Grupa CIECH zarządza ryzykiem finansowym między innymi w oparciu o opracowaną i przyjętą do stosowania strategię zabezpieczania ryzyk rynkowych. Polityka zarządzania ryzykiem finansowym ma na celu wskazanie obszarów, co do których wymagane jest przeprowadzenie analizy ryzyka, przedstawienie środków umożliwiających wskazanie i pomiar ryzyka, określenie działań podjętych w związku ze wskazanymi obszarami ryzyka oraz przedstawienie rozwiązań organizacyjnych w odniesieniu do procesu zarządzania ryzykiem.

Grupa dąży do realizacji głównych celów, jednocześnie starając się unikać nadmiernej ekspozycji na ryzyko rynkowe. Wspomniany wyżej cel Grupa stara się osiągnąć poprzez wskazywanie, monitorowanie i zabezpieczanie ryzyka wahań przepływów pieniężnych oraz monitorowanie wielkości i kosztów zadłużenia. Dokonując oceny ryzyka, Grupa bierze pod uwagę efekt portfelowy ryzyka, będący wynikiem różnorodnego charakteru prowadzonej działalności. Skutki ryzyka znajdują odzwierciedlenie w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych, sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.

Zarządzanie ryzykiem finansowym obejmuje proces wskazania, pomiaru i określenia sposobu reakcji na to ryzyko, w tym procesy związane z wahaniami kursów walut i wahaniami stóp procentowych. Grupa monitoruje obszary ryzyka, które są najbardziej istotne z punktu widzenia prowadzonej działalności.

Ryzyko stopy procentowej

Grupa finansuje swoją działalność głównie kredytami terminowymi oraz obligacjami. Wysokość kosztów długu oprocentowanego posiadanego przez Grupę uzależniona jest od stopy referencyjnej. Dotyczy to kredytów terminowych, udostępnionych na podstawie umowy kredytów z dnia 29 października 2015 roku w kwocie 1 045 mln zł oraz 70 mln EUR, obligacji krajowych wyemitowanych w dniu 5 grudnia 2012 roku o łącznej wartości nominalnej 320 mln zł (aktualne zadłużenie wynosi 160 mln), kredytu rewalwingowego który jest udostępniany na podstawie umowy kredytów z 29 października 2015 roku w wysokości do 250 mln zł (zadłużenie na koniec 2016 roku wynosiło 0 zł), kredytów w rachunku bieżącym oraz części kontraktów leasingowych i faktoringowych.

Grupa jest zatem narażona na ryzyko zmian kosztów finansowych, wynikających ze zmiany oprocentowania istniejącego zadłużenia. Może to w efekcie prowadzić do wzrostu kosztów finansowych, a co za tym idzie pogorszenia wyników finansowych Grupy CIECH. Ryzyko to jest częściowo zredukowane przez posiadane przez Grupę CIECH aktywa (depozyty bankowe) oprocentowane według zmiennej stopy procentowej oraz przez zawierane transakcje zabezpieczające.

W 2016 roku Grupa CIECH korzystała z następujących transakcji zabezpieczających ryzyko stopy procentowej:

- transakcja typu interest rate swap w celu zabezpieczenia poziomu zmiennej stopy procentowej mającej zastosowanie dla naliczania odsetek od obligacji wyemitowanych w dniu 5 grudnia 2012 roku. Transakcja zabezpiecza zadłużenie o wartości nominalnej 80 mln zł i została zawarta w marcu 2013 roku,
- transakcja typu interest rate swap w celu zabezpieczenia poziomu zmiennej stopy procentowej mającej zastosowanie dla naliczania odsetek od kredytu terminowego udostępnionego w listopadzie 2015 roku. Transakcja zabezpiecza zadłużenie o wartości nominalnej 70 mln EUR i została zawarta w listopadzie 2015 roku oraz
- transakcje typu currency and interest rate swap w celu zabezpieczenia poziomu zmiennej stopy procentowej mającej zastosowanie dla naliczania odsetek od kredytu terminowego udostępnionego w listopadzie 2015 roku. Transakcja zabezpiecza zadłużenie o wartości nominalnej 1 045 mln zł i została zawarta w listopadzie 2015 roku.

Poniższa tabela przedstawia pozycje narażone na ryzyko stopy procentowej (bez instrumentów pochodnych):

Całkowita wartość bilansowa	31.12.2016	31.12.2015
Instrumenty na stałą stopę procentową	-	-
Aktywa finansowe	-	-
Zobowiązania finansowe	-	-
Instrumenty na zmienną stopę procentową	(1 116 142)	(1 338 498)
Aktywa finansowe	414 369	202 969
Zobowiązania finansowe*	1 530 511	1 541 467

*w tym 80 mln PLN zabezpieczone IRS, 70 mln EUR zabezpieczone IRS, 1 045 mln PLN zabezpieczone CIRS – transakcja IRS wydzielona w ramach dekompozycji CIRS

Poniższe zestawienie prezentuje skutki zmiany stopy procentowej o 100 punktów bazowych w stosunku do wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej pozycji instrumentów na zmienną stopę procentową.

	Sprawozdanie z zysków lub strat		Kapitał własny*	
	Wzrost o 100 bp	Spadek o 100 bp	Wzrost o 100 bp	Spadek o 100 bp
31.12.2016				
Instrumenty na zmienną stopę procentową	(11 161)	11 161	-	-
Transakcje zamiany stopy procentowej*	-	-	37 506	(39 426)
Wrażliwość przepływów pieniężnych (netto)	(11 161)	11 161	37 506	(39 426)
31.12.2015				
Instrumenty na zmienną stopę procentową	(13 385)	13 385	-	-
Transakcje zamiany stopy procentowej*	-	-	50 449	(53 497)
Wrażliwość przepływów pieniężnych (netto)	(13 385)	13 385	50 449	(53 497)

* Nie uwzględnia się wpływu wyniku finansowego na kapitał.

Ryzyko zmian kursów walutowych

Ryzyko walutowe jest nieuchronnym elementem prowadzenia działalności handlowej denominowanej w walutach obcych. Grupa CIECH ze względu na charakter przeprowadzanych operacji importowo-eksportowych posiada ekspozycję walutową związaną ze znaczną przewagą działalności eksportowej nad importową. Źródłami ryzyka walutowego, na jakie narażone były Spółki Grupy CIECH w 2016 roku były: transakcje zakupu surowców, sprzedaży produktów, zaciągnięte kredyty oraz środki pieniężne w walutach obcych. Niekorzystne zmiany kursów walutowych mogą prowadzić do pogorszenia się wyników finansowych Grupy CIECH.

Analiza ryzyka kursowego koncentruje się na poziomie operacyjnych przepływów pieniężnych dla Grupy CIECH bez Grupy SDC, która została wyłączona z analizy, gdyż jej walutą funkcjonalną jest EUR, w której dokonywane są wszystkie raportowane przepływy operacyjne tej spółki.

W 2016 roku Grupa CIECH używała kontraktów zabezpieczających typu forward w celu częściowego zabezpieczenia ryzyka walutowego. Grupa CIECH dąży do naturalnego zabezpieczenia ekspozycji walutowej, włączając w to dopasowanie przepływów w danej walucie wynikających ze sprzedaży i zakupów oraz strategiczne denominowanie zadłużenia w EUR, w celu dopasowania go do przewidywanej ekspozycji na ryzyko walutowe w działalności operacyjnej.

Poniższe zestawienie zawiera szacunek bilansowej ekspozycji walutowej Grupy CIECH w EUR (z wyłączeniem danych Grupy SDC) oraz w USD na dzień 31 grudnia 2016 oraz 2015 roku z tytułu instrumentów finansowych.

Ekspozycja na ryzyko walutowe w EUR ('000)	31.12.2016	31.12.2015	Wpływ na sprawozdanie z zysków lub strat	Wpływ na sprawozdanie z innych całkowitych dochodów*
Aktywa				
Udzielone pożyczki wrażliwe na zmianę kursu	49 726	52 795	x	
Należności z tytułu dostaw i usług i inne	18 290	15 674	x	
Środki pieniężne, w tym lokaty bankowe	26 459	7 332	x	
Pasywa				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne	(18 874)	(12 933)	x	
Zobowiązania z tytułu kredytu terminowego oraz pożyczek	(69 773)	(69 773)		x
Instrumenty Zabezpieczające: Forward	(60 400)	(19 500)		x
Instrumenty zabezpieczające: CIRS (transakcje forward wydzielone w ramach dekompozycji CIRS)	(246 781)	(246 909)		x
Pozycja całkowita	(301 353)	(273 314)		

*Wycena instrumentów finansowych desygnowanych do rachunkowości zabezpieczeń odnoszona jest do innych całkowitych dochodów, nieefektywność rozpoznawana jest w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Ekspozycja na ryzyko walutowe w USD ('000)	31.12.2016	31.12.2015	Wpływ na sprawozdanie z zysków lub strat	Wpływ na sprawozdanie z innych całkowitych dochodów*
Aktywa				
Należności z tytułu dostaw i usług i inne	17 298	11 644	x	
Środki pieniężne, w tym lokaty bankowe	3 065	367	x	
Pasywa				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne	(4 558)	(1 482)	x	
Instrumenty Zabezpieczające: Forward	(33 800)	(1 600)		x
Pozycja całkowita	(17 995)	8 929		

*Wycena instrumentów finansowych desygnowanych do rachunkowości zabezpieczeń odnoszona jest do innych całkowitych dochodów, nieefektywność rozpoznawana jest w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Tabela zawiera analizę wrażliwości poszczególnych pozycji bilansu na zmiany kursów walutowych na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe EUR	('000 PLN)*	Wpływ na sprawozdanie z zysków lub strat	Wpływ na sprawozdanie z innych całkowitych dochodów
31.12.2016			
Walutowe pozycje bilansowe	58	756	(698)
Instrumenty Zabezpieczające: Forward oraz CIRS	(3 072)	-	(3 072)
31.12.2015			
Walutowe pozycje bilansowe	(69)	629	(698)
Instrumenty Zabezpieczające: Forward	(2 664)	-	(2 664)

* Wzrost kursu EUR/PLN o 1 grosz.

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe USD	('000 PLN)*	Wpływ na sprawozdanie z zysków lub strat	Wpływ na sprawozdanie z innych całkowitych dochodów
31.12.2016			
Walutowe pozycje bilansowe	158	158	-
Instrumenty Zabezpieczające: Forward	(338)	-	(338)
31.12.2015			
Walutowe pozycje bilansowe	105	105	-
Instrumenty Zabezpieczające: Forward	(16)	-	(16)

* Wzrost USD/PLN o 1 grosz.

Ryzyko zmian cen surowców

W ramach działalności Grupy CIECH istotną część transakcji stanowi import, jak i eksport surowców chemicznych. Rynki surowcowe charakteryzują się dużą cyklicznością związaną z wahaniami koniunktury w gospodarce światowej. Rosnące ceny surowców powodują z jednej strony obniżkę marż pośredników handlowych, słabnący popyt u odbiorców. Z drugiej strony malejące ceny są najczęściej oznaką słabnącego popytu i początków dekonunktury. Na rynku krajowym, surowce podlegają podobnym tendencjom. Utrzymanie stabilnego tempa wzrostu i stabilnych cen surowców chemicznych będzie miało pozytywny skutek w zakresie działalności handlowej Grupy CIECH. Znaczne wahania popytu i cen spowodowane bądź szybkim wzrostem gospodarczym, bądź stagnacją gospodarczą będą negatywnie oddziaływać na działalność w zakresie obrotu surowcami chemicznymi przez Grupę CIECH.

Grupa CIECH redukuje ryzyko cenowe poprzez zawieranie umów z dostawcami z odpowiednią formułą cenową.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe oznacza niebezpieczeństwo, iż kontrahent nie wypełni zobowiązań umownych narażając kredytodawcę na straty finansowe.

Z punktu widzenia Grupy CIECH ryzyko kredytowe związane jest z:

- należnościami handlowymi od kontrahentów,
- środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi.

Grupa CIECH jest narażona na ryzyko kredytowe związane z wiarygodnością kredytową klientów, z którymi zawierane są transakcje sprzedaży produktów i towarów. Ryzyko to ograniczane jest poprzez stosowanie wewnętrznych procedur ustalania wielkości limitów kredytowych dla odbiorców oraz zarządzania należnościami handlowymi (grupa stosuje zabezpieczenia w postaci akredytów, gwarancji bankowych, hipotek, ubezpieczenia należności oraz factoringu bez regresu). Istotne znaczenie w działalności kredytowej odbiorców ma ocena ich wiarygodności oraz uzyskanie odpowiednich zabezpieczeń od kredytobiorcy, pozwalających na zredukowanie strat w przypadku niespłacenia przez niego zadłużenia. Ocena ryzyka kredytowego odbiorcy następuje przed zawarciem umowy oraz cyklicznie przy kolejnych dostawach towarów zgodnie z obowiązującymi procedurami. Ocena ryzyka portfela należności dokonywana jest cotygodniowo. Na wybranych rynkach, na których zwyczajowo stosowane są bardziej ryzykowne terminy płatności spółki Grupy korzystają z usług wyspecjalizowanych firm ubezpieczających należności.

Ryzyko kredytowe związane z posiadanymi na rachunkach środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi jest niskie, ponieważ Grupa CIECH zawiera transakcje z bankami o wysokim ratingu i ustabilizowanej pozycji rynkowej.

Zdaniem Spółek Grupy CIECH aktywa nieprzeterminowane i nieobjęte odpisem mają wysoką jakość kredytową.

Na koniec okresu sprawozdawczego w Grupie występowała pożyczka zewnętrzna udzielona przez CIECH Trading S.A. do spółki Infrastruktura Kapuściska S.A. w upadłości likwidacyjnej w wysokości 34 000 tys. zł. Wartość bilansowa pożyczki odpowiada wartości posiadanego przez spółkę zabezpieczenia, głównie w postaci hipotek.

Poniższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję narażoną na ryzyko kredytowe dla aktywów finansowych na koniec okresu sprawozdawczego.

	31.12.2016	31.12.2015
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	414 369	202 935
Pożyczki i należności	402 159	345 352
Aktywa finansowe z wyceny instrumentów pochodnych	75 792	86 837
Instrumenty wbudowane	28 955	-
RAZEM	921 275	635 124

Grupa CIECH nie posiada istotnych pozycji, które na dzień sprawozdawczy były nieściągalne, a nie objęte odpisem aktualizującym. Poniżej klasyfikacja należności z tytułu dostaw i usług wg długości okresu przeterminowania.

	31.12.2016		31.12.2015	
	Należności z tytułu dostaw i usług oraz należności z faktoringu (brutto)	Odpis z tytułu utraty wartości	Należności z tytułu dostaw i usług oraz należności z faktoringu (brutto)	Odpis z tytułu utraty wartości
Bez przeterminowania	319 398	(1 379)	266 428	(2 096)
Do 1 miesiąca	37 610	(609)	32 866	(280)
1-3 miesięcy	3 390	(92)	8 430	(44)
3-6 miesięcy	9 268	(2 269)	5 245	(147)
6-12 miesięcy	6 152	(4 095)	2 716	(2 068)
Powyżej roku	30 226	(29 441)	23 015	(22 747)
RAZEM	406 044	(37 885)	338 700	(27 382)

	Należności z tytułu dostaw i usług oraz należności z faktoringu		Pożyczki udzielone	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Segment sodowy	234 136	218 551	-	-
Segment organiczny	102 633	73 594	-	-
Segment krzemiany i szkło	29 184	18 104	-	-
Segment transportowy	17 126	17 329	-	-
Pozostała działalność	24 729	18 514	34 000	34 000
Korekty konsolidacyjne	(39 649)	(34 774)	-	-
RAZEM	368 159	311 318	34 000	34 000

	31.12.2016		31.12.2015	
	Należności z tytułu dostaw i usług oraz należności z faktoringu	Pożyczki udzielone	Należności z tytułu dostaw i usług oraz należności z faktoringu	Pożyczki udzielone
Polska	132 198	34 000	138 209	34 000
Unia Europejska (bez Polski)	157 353	-	123 686	-
Pozostała Europa	23 326	-	20 858	-
Ameryka Północna	506	-	689	-
Ameryka Południowa	1 374	-	167	-
Afryka	2 852	-	8 628	-
Azja	50 550	-	19 081	-
RAZEM	368 159	34 000	311 318	34 000

Ryzyko związane z płynnością

Grupa CIECH jest narażona na ryzyko związane z utrzymaniem płynności ze względu na relatywnie wysoki udział finansowania zewnętrznego (wynikającego z wyemitowanych obligacji, kredytu obrotowego oraz umów leasingowych) w stosunku do osiągniętych wyników operacyjnych, ograniczone możliwości pozyskania nowego finansowania ze względu na istniejący wysoki poziom zadłużenia oraz ryzyko nie utrzymania istniejącego finansowania długoterminowego w wyniku naruszenia zobowiązań określonych w warunkach emisji obligacji i umowach kredytowych.

W celu ograniczenia ryzyka związanego z płynnością, stosowane są następujące środki:

- bieżące monitorowanie płynności spółek Grupy CIECH,
- monitorowanie i optymalizacja poziomu kapitału obrotowego,
- dostosowanie poziomu i harmonogramu nakładów inwestycyjnych,
- pożyczki wewnątrzgrupowe oraz poręczenia zobowiązań spółek Grupy,
- monitorowanie wykonania zobowiązań wynikających z warunków umów dotyczących zadłużenia.

Finansowanie dłużne Grupy zapewniane jest poprzez kredyty terminowe oraz obligacje o 5-letnim (obligacje polskie) terminie zapadalności w 2017 roku. Ponadto Grupie udostępniony został kredyt rewalwingowy w wysokości 250 mln zł, stanowiący dodatkowe źródło płynności bieżącej i finansowania kapitału obrotowego (kwota wykorzystanego kredytu na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 0).

Poniższa tabela przedstawia zestawienie zobowiązań finansowych w podziale na terminy zapadalności w wartościach nominalnych.

31.12.2016	Wartość bilansowa	Kontraktowe przepływy pieniężne	Poniżej 6 miesięcy	do 12 miesięcy	1-2 lata	3-5 lat	Powyżej 5 lat
Pozostałe zobowiązania finansowe:	(1 901 740)	(2 039 902)	(417 013)	(182 843)	(469 286)	(970 760)	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(367 420)	(367 420)	(367 420)	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki	(1 346 436)	(1 475 144)	(17 549)	(17 549)	(469 286)	(970 760)	-
Obligacje	(160 382)	(169 836)	(4 542)	(165 294)	-	-	-
Faktoring	(27 502)	(27 502)	(27 502)	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(23 693)	(26 301)	(2 635)	(2 630)	(6 487)	(8 757)	(5 792)
Instrumenty pochodne rozpoznane w zobowiązaniach finansowych wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające	(126 935)	(136 184)	(2 888)	(2 674)	(14 119)	(116 503)	-
RAZEM	(2 052 368)	(2 202 387)	(422 536)	(188 147)	(489 892)	(1 096 020)	(5 792)

31.12.2015	Wartość bilansowa	Kontraktowe przepływy pieniężne	Poniżej 6 miesięcy	do 12 miesięcy	1-2 lata	3-5 lat	Powyżej 5 lat
Pozostałe zobowiązania finansowe	(1 804 520)	(1 989 611)	(333 924)	(22 925)	(205 702)	(1 427 060)	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(270 938)	(270 938)	(270 938)	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki	(1 354 857)	(1 518 938)	(39 370)	(17 542)	(34 966)	(1 427 060)	-
Obligacje	(159 727)	(180 737)	(4 618)	(5 383)	(170 736)	-	-
Faktoring odwrotny	(18 998)	(18 998)	(18 998)	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(26 883)	(29 990)	(2 896)	(2 873)	(5 901)	(10 947)	(7 373)
Instrumenty pochodne rozpoznane w zobowiązaniach finansowych wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające	(85 990)	(94 056)	(2 014)	(1 062)	(2 042)	(88 938)	-
RAZEM	(1 917 393)	(2 113 657)	(338 834)	(26 860)	(213 645)	(1 526 945)	(7 373)

Szczegółowe informacje dotyczące przychodów oraz kosztów związanych z instrumentami finansowymi ujętych w sprawozdaniu z zysków lub strat przedstawione zostały w nocie 8.1.

8.4. USTALENIE WARTOŚCI GODZIWEJ

Poniższa tabela przedstawia wartość godziwą instrumentów finansowych.

	31.12.2016		31.12.2015	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	414 369	414 369	202 935	202 935
Udzielone pożyczki	34 000	34 000	34 000	34 000
Należności z tytułu dostaw i usług	298 004	298 004	276 952	276 952
Aktywa finansowe z wyceny instrumentów pochodnych	75 792	75 792	86 837	86 837
Aktywa z tytułu wyceny instrumentów wbudowanych	28 955	28 955	-	-
Lokaty długoterminowe	-	-	34	34
Należności z tytułu faktoringu	70 155	70 155	34 366	34 366
AKTYWA	921 275	921 275	635 124	635 124
Kredyty i pożyczki	(1 346 436)	(1 353 264)	(1 354 857)	(1 362 879)
Dłużne papiery wartościowe	(160 382)	(160 000)	(159 727)	(160 000)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(367 420)	(367 420)	(270 938)	(270 938)
Zobowiązania z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	(126 935)	(126 935)	(85 990)	(85 990)

	31.12.2016		31.12.2015	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(23 693)	(23 693)	(26 883)	(26 883)
Zobowiązania z tytułu faktoringu odwrotnego	-	-	(18 998)	(18 998)
Zobowiązania z tytułu faktoringu	(27 502)	(27 502)	-	-
ZOBOWIĄZANIA	(2 052 368)	(2 058 814)	(1 917 393)	(1 925 688)

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych odpowiada kwotom, za które można by wymienić te instrumenty w ramach transakcji rynkowej pomiędzy dobrze poinformowanymi stronami. Do oszacowania wartości godziwej przyjęto poniższe założenia:

- wartości środków pieniężnych, należności z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązań z tytułu dostaw i usług nie są wyceniane do wartości godziwej – przyjmuje się wartość bilansową jako najbardziej zbliżoną do wartości godziwej ze względu na krótkie terminy zapadalności tych instrumentów,
- wartość godziwą aktywów i zobowiązań finansowych ujmowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według zamortyzowanego kosztu, dla których nie istnieje aktywny rynek, ustalono jako wartość bieżącą przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych rynkową stopą procentową.

Wycena do wartości godziwej pogrupowana jest według trzystopniowej hierarchii:

- **Poziom 1** – wartość godziwa oparta jest o notowania rynkowe, ceny giełdowe (niekorygowane), oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach.
- **Poziom 2** - Grupa CIECH wycenia instrumenty pochodne do wartości godziwej z zastosowaniem modeli wyceny instrumentów finansowych, przy wykorzystaniu ogólnie dostępnych stóp procentowych, kursów walutowych.
- **Poziom 3** – wartość godziwa ustalana jest na bazie różnych technik wyceny, nie opierających się jednak o obserwowalne dane rynkowe.

Aktywa i zobowiązania wyceniane do wartości godziwej

	31.12.2016			31.12.2015		
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
AKTYWA	5 012	104 747	31 384	-	86 837	34 308
Nieruchomości inwestycyjne	-	-	31 384	-	-	34 308
Instrumenty zabezpieczające	-	75 792	-	-	86 837	-
Kontrakty Futures	5 012	-	-	-	-	-
Instrumenty wbudowane	-	28 955	-	-	-	-
ZOBOWIĄZANIA	-	126 935	-	-	85 990	-
Instrumenty zabezpieczające	-	126 935	-	-	85 990	-
RAZEM	5 012	231 682	31 384	-	172 827	34 308

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa CIECH posiadała następujące typy instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej:

- zawarte przez CIECH Soda Polska S.A. kontrakty futures na zakup certyfikatów CO₂, zabezpieczające koszt nabycia jednostek CO₂ w 2017 i 2018 roku - według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 1,
- zawarte przez jednostkę dominującą CIECH S.A.: kontrakty zabezpieczające stopę procentową (interest rate swap), forward walutowy EUR/PLN, kontrakt CIRS (currency and interest rate swap) EUR/PLN - według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 2,
- zawarte przez CIECH Vitrosilicon S.A. forward walutowy EUR/PLN - według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 2,
- wydzielone instrumenty opcyjne (nabyte opcje typu call) wbudowane w kontrakt dostawy gazu zawarty przez CIECH Energy Deutschland GmbH w dniu 1 sierpnia 2016 roku, zabezpieczające koszt nabywanego gazu w latach 2016-2020 - według hierarchii jest to Poziom 2.
- zawarte przez CIECH S.A. forwardy walutowy EUR/PLN, USD/RON - według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 2.

W ciągu 2016 roku nie nastąpiły transfery instrumentów wycenianych w wartości godziwej w hierarchii wartości godziwej. Nie nastąpiły również zmiany w klasyfikacji instrumentów finansowych, ani zmiany warunków prowadzenia działalności gospodarczej, które mogłyby mieć wpływ na wartość godziwą aktywów i zobowiązań finansowych.

Wartość godziwa zawartych instrumentów wyznaczana jest następująco:

- wartość godziwa kontraktu zabezpieczającego stopę procentową ustalana jest jako różnica zdyskontowanych odsetkowych przepływów pieniężnych (przepływów pieniężnych opartych o zmienną stopę tzw. floating leg oraz o stałą stopę procentową tzw. fixed leg). Danymi wejściowymi są dane rynkowe dotyczące stóp procentowych z serwisu Reuters.
- wartość godziwa kontraktu CIRS ustalana jest jako różnica zdyskontowanych odsetkowych oraz kapitałowych przepływów pieniężnych. Danymi wejściowymi są dane rynkowe dotyczące stóp procentowych oraz notowania cross currency basis-swaps wg serwisu Reuters.
- wartość godziwa forwardu walutowego ustalana jest jako różnica pomiędzy kursem transakcyjnym, a kursem forward na dzień wyceny, przemnożona przez wartość nominalną kontraktu w walucie obcej. Danymi wejściowymi do wyceny są dane rynkowe dotyczące stóp procentowych oraz kursów walutowych spot z serwisu Reuters, na podstawie których wyliczany jest kurs forward.
- kontrakty futures CO₂ rozliczane są dziennie do cen rozliczeniowych kontraktów wg notowań giełd ICE oraz EEX.
- nabyte opcje typu call, wbudowane w kontrakt dostawy gazu, wyceniane są przy wykorzystaniu modelu wyceny opcji Blacka-Scholes'a przy uwzględnieniu terminowych cen gazu określonych na podstawie notowań kontraktów na giełdach ICE oraz EEX oraz implikowanych zmienności cen gazu określonych na podstawie notowań giełdowych opcji na gaz.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych oraz wbudowanych	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Długoterminowe aktywa finansowe	Krótkoterminowe aktywa finansowe	Pozostałe zobowiązania długoterminowe	Zobowiązania handlowe i pozostałe	RAZEM
31.12.2016						
IRS PLN	-	-	-	-	(1 241)	(1 241)
IRS EUR	-	58	-	(1 506)	(1 243)	(2 691)
CIRS	-	55 569	18 454	(119 083)	-	(45 060)
Forward EUR/PLN	-	967	743	-	-	1 710
Forward USD /RON	-	-	-	(340)	(3 521)	(3 861)
Instrumenty wbudowane	-	22 182	6 773	-	-	28 955
Kontrakty futures	5 012	-	-	-	-	5 012
RAZEM	5 012	78 776	25 970	(120 929)	(6 005)	(17 176)
31.12.2015						
IRS PLN	-	-	-	(1 380)	(1 430)	(2 810)
IRS EUR	-	2 362	-	(679)	(782)	901
CIRS	-	67 694	16 781	(80 747)	-	3 728
Forward EUR/PLN	-	-	-	-	(718)	(718)
Forward USD/PLN	-	-	-	-	(254)	(254)
RAZEM	-	70 056	16 781	(82 806)	(3 184)	847

Pozycją wycenianą do wartości godziwej w sprawozdaniu finansowym są też nieruchomości inwestycyjne. Według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 3. Portfel nieruchomości inwestycyjnych wyceniany jest przez zewnętrznego, niezależnego rzeczoznawcę majątkowego. W wycenie wartości godziwej gruntów położonych w Warszawie stanowiących własność oraz w Bydgoszczy użytkownych na podstawie prawa wieczystego użytkowania zastosowano podejście porównawcze. Podejście to oznacza pomiar wartości poprzez analizę niedawnych transakcji sprzedaży lub ofert, porównywalnych aktywów. Transakcje te lub oferty są odpowiednio korygowane tak, aby uwzględnić różnice w aktywach wycenianych i aktywach porównywalnych w dniu ich sprzedaży, np. data sprzedaży, lokalizacja, powierzchnia, stan techniczny i inne. Zgodnie z metodą korygowania

ceny średniej, szacowanie wartości nieruchomości będącej przedmiotem wyceny polega na korekcie średniej ceny nieruchomości podobnych, tworzących bazę do porównania przez współczynniki korygujące odpowiadające poszczególnym cechom tych nieruchomości. Podstawą obliczeń jest baza nieruchomości porównawczych, opisana za pomocą atrybutów kształtujących poziom cen nieruchomości oraz cen transakcyjnych tych nieruchomości.

Do wyceny budynków znajdujących się w Bydgoszczy zastosowana została metoda dochodowa (podejście inwestycyjne) jako najlepiej oddającą inwestycyjny charakter nieruchomości.

Wycena grupy środków trwałych określonych jako infrastruktura techniczna (obejmująca aktywa, które są niezbędne do funkcjonowania nieruchomości, jednak nie stanowią przedmiotu obrotu na wtórnym rynku i – nie mogąc być odrębnie wydzielanymi – nie przynoszą dochodu) jest syntetycznie zawarta w wartości nieruchomości wycenianej podejściem dochodowym. Dla celów księgowych wartość tej grupy aktywów została określona przede wszystkim przy zastosowaniu metody ekonomicznej żywotności (biorąc pod uwagę ich charakterystykę, przy założeniu kontynuacji działania). Zastosowano odpowiednie współczynniki utraty wartości użytkowych i ekonomicznych. Tak określone wartości aktywów stanowiły podstawę do oszacowania wartości rynkowej, w przypadku gdy dalsze użytkowanie (zgodne z przeznaczeniem nieruchomości) może być uznane za uzasadnione. W ostatecznym bilansie pomniejszono wartość budynków o te z nich, które nie wnosiły wartości dodanej, a jedynie określały standard i użyteczność budynku; pozostałe środki podnosiły wartość nieruchomości.

Przy wycenie według wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych nie uwzględnia się kosztów transakcji, które jednostka mogłaby dodatkowo ponieść, przyszłych nakładów inwestycyjnych w związku z ulepszeniem lub udoskonaleniem nieruchomości, a także przyszłych korzyści z tytułu poniesienia tychże nakładów.

Weryfikację ujętej wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych przeprowadza się i ujmuje nie rzadziej niż raz w roku na dzień bilansowy kończący rok obrotowy.

Instrumenty finansowe niewyceniane do wartości godziwej

Grupa CIECH posiada wyemitowane obligacje krajowe, których wartość księgowa na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi 160 382 tys. zł, a wartość godziwa 160 000 tys. zł (poziom 2 hierarchii wartości godziwej). Spółka uznała, że wartość godziwa wyemitowanych obligacji nie różni się w sposób istotny od jej wartości nominalnej ze względu na fakt, iż obligacje są oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej.

Grupa CIECH posiada zaciągnięte kredyty terminowe oraz obrotowe, których wartość księgowa na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi 1 346 436 tys. zł, a wartość godziwa 1 353 264 tys. zł (poziom 2 hierarchii wartości godziwej). Spółka uznała, że wartość godziwa zaciągniętych kredytów nie różni się w sposób istotny od ich wartości nominalnej ze względu na fakt, iż są oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej.

Dla pozostałych instrumentów finansowych posiadanych przez Grupę CIECH (klasyfikowanych głównie jako środki pieniężne i ich ekwiwalenty, pożyczki i należności, inne niż kredyty i obligacje zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu oraz zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSR 39) wartość godziwa jest zbliżona do wartości księgowej.

9.1. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Poniższe zestawienia prezentują przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami niektórych pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami wynikającymi ze skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych:

	31.12.2016	31.12.2015
Zmiana stanu zapasów zaprezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	5 634	35 861
Inne	(1 761)	139
Zmiana stanu zapasów w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(3 873)	(36 000)

	31.12.2016	31.12.2015
Zmiana stanu rezerw zaprezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	15 785	18 938
Reklasyfikacja rezerw z / na zobowiązania	(6 837)	-
Inne	(3 983)	355
Zmiana stanu rezerw w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	4 965	19 293

	31.12.2016	31.12.2015
Zmiana stanu należności zaprezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	25 986	101 473
Zmiana stanu należności inwestycyjnych	23 892	(42 593)
Zmiana stanu należności z tytułu podatku dochodowego	16 003	(4 436)
Zmiana należności z tytułu kawern	(9 715)	(11 347)
Pozostałe	(17 796)	15 783
Zmiana stanu należności w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(38 369)	(58 880)

	31.12.2016	31.12.2015
Zmiana stanu zobowiązań zaprezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	159 713	384 435
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych	7 937	(34 052)
Zmiana stanu zobowiązań finansowych	(42 799)	(341 323)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu podatku dochodowego	11 151	(20 207)
Pozostałe	(1 531)	(10 319)
Zmiana stanu zobowiązań w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	134 471	(21 467)

9.2. INFORMACJA O ZMIANACH ZOBOWIĄZAŃ WARUNKOWYCH LUB AKTYWÓW WARUNKOWYCH ORAZ INNE ZAGADNIENIA

Polityka rachunkowości

Aktywa warunkowe zazwyczaj powstają w wyniku nieplanowanych lub innych nieoczekiwanych zdarzeń, które rodzą możliwość wystąpienia wpływu do Grupy środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. Przykładem może być roszczenie, którego Grupa dochodzi na drodze postępowania sądowego, a którego wyniki są niepewne. Aktywów warunkowych nie ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ponieważ mogłoby to prowadzić do ujęcia przychodu, który nigdy nie zostanie osiągnięty.

Za zobowiązania warunkowe Grupa uznaje potencjalny przyszły obowiązek do wykonania świadczeń wynikający z przeszłych zdarzeń, których powstanie jest uzależnione od zaistnienia określonych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy. Mogą to być też zobowiązania, które powstały na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie są ujęte w sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty obowiązku nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie. Zobowiązania te nie są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Istotne zobowiązania sporne Grupy CIECH

Łączna wartość istotnych spornych zobowiązań CIECH S.A. i spółek zależnych od CIECH S.A. na dzień 31 grudnia 2016 roku, dochodzonych we wszelkiego rodzaju postępowaniach przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej stanowi mniej niż 10% kapitału własnego CIECH S.A.

Istotne wierzycelności sporne Grupy CIECH

Łączna wartość istotnych spornych wierzycelności CIECH S.A. i spółek zależnych CIECH S.A. na dzień 31 grudnia 2016 roku, dochodzonych we wszelkiego rodzaju postępowaniach przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej stanowi mniej niż 10% kapitału własnego CIECH S.A.

Aktywa warunkowe i zobowiązania warunkowe, w tym gwarancje i poręczenia

	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa warunkowe	18 864	18 864
Pozostałe należności warunkowe*	18 864	18 864
Zobowiązania warunkowe	632 527	634 322
Udzielone gwarancje i poręczenia**	533 056	528 601
Inne***	99 471	105 721

*Aktywo warunkowe w wysokości 18 864 tys. zł związane z pozwem przeciwko GZNF „FOSFOR” Sp. z o.o. o zapłatę z tytułu odszkodowania za złożenie przez GZNF „FOSFOR” Sp. z o.o. rzekomo nieprawdziwych oświadczeń wobec CIECH S.A. o stanie spółki Agrochem Człuchów Sp. z o.o. z siedzibą w Człuchowie.

** W tym:

- gwarancja udzielona do wysokości 155% zobowiązań związanych z emisją obligacji krajowych w kwocie 160 000 tys. zł – kwota zobowiązania warunkowego to 88 000 tys. zł,
- gwarancja udzielona do wysokości 125% zobowiązania z tytułu kredytu terminowego w kwocie 1 045 031 tys. zł oraz kredytu rewalwingowego w kwocie 250 000 tys. zł - kwota zobowiązania warunkowego to 323 758 tys. zł,
- gwarancja udzielona do wysokości 125% zobowiązania z tytułu kredytu terminowego w wysokości 69 673 tys. EUR – kwota zobowiązania warunkowego to 77 058 tys. zł,
- gwarancja za określone zobowiązania i zapewnienia złożone przez Infrastruktura Kapuściska S.A. w upadłości likwidacyjnej w ramach umowy sprzedaży i przeniesienia aktywów TDI na BASF - kwota zobowiązania warunkowego to 44 240 tys. zł (10 000 tys. EUR). Gwarancja wygasła 12 marca 2017 roku.

*** W tym głównie:

- w Grupie SDC zobowiązanie warunkowe związane z ochroną środowiska w kwocie 16 112 tys. zł (3 642 tys. EUR),
- zobowiązanie warunkowe z tytułu kar środowiskowych na skutek awarii kotłów w CIECH Soda Polska S.A. w wysokości 30 974 tys. zł,
- zobowiązania warunkowe w CIECH Soda Polska S.A. z tytułu podpisanych weksli: in blanco na rzecz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska z tytułu otrzymanych dotacji na wypadek ewentualnej korekty finansowej w wysokości 33 483 tys. zł, w związku z otrzymaną dotacją do projektu „Rozbudowa węzła dekantacji i filtracji szlamów podestylacyjnych w Inowrocławiu” w wysokości 10 930 tys. zł, w związku z dotacją do projektu „Redukcja emisji pyłu w EC Inowrocław – modernizacja elektrofiltrów kotłów OP 110 nr 2 i 4” w wysokości 882 tys. zł, w związku z dotacją do projektu „Redukcja emisji pyłu w EC Inowrocław – modernizacja elektrofiltrów kotłów OP 110 nr 1 i 3” w wysokości 98 tys. zł,
- potencjalne zobowiązanie w CIECH S.A. z tytułu roszczeń pracowniczych w kwocie 5 660 tys. zł.

Wartość zobowiązań warunkowych na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosła 632 527 tys. zł i spadła w stosunku do poziomu z dnia 31 grudnia 2015 roku o 1 795 tys. zł. Zmiana wynikała głównie z tytułu usunięcia zobowiązania związanego z pozwem złożonym przez pracowników spółki CIECH Soda Romania S.A. (na koniec 2015 roku kwota 20 374 tys. zł), otrzymania trzech dotacji przez CIECH Soda Polska S.A. łącznie na kwotę 11 910 tys. zł, wzrostu potencjalnych zobowiązań z tytułu roszczeń pracowniczych w kwocie 1 443 tys. zł oraz wzrostu wartości pozostałych zobowiązań warunkowych z tytułu różnic kursowych w kwocie 5 047 tys. zł.

Poręczenia i gwarancje udzielone na dzień 31 grudnia 2016 roku

Nazwa podmiotu któremu udzielono gwarancji i poręczeń	łączna kwota zobowiązań, które w całości lub określonej części zostały poręczone i gwarantowane		Warunki finansowe na jakich udzielono gwarancji własnych, z uwzględnieniem wynagrodzenia spółki za udzielone gwarancje; okres na jaki udzielono gwarancji	Podmiot, za którego zobowiązania udzielona została gwarancja
	waluta	zł		
CIECH S.A.				
Anwil S.A.	15 000 tys. zł	15 000 tys.	Prowizja 1,5% p.a. od wartości gwarantowanego zobowiązania; zabezpieczenie płatności wierzytelności; 30.06.2017	CIECH Trading S.A. (spółka zależna)
BASF Polska Sp. z o.o., BASF SE	10 000 tys. EUR	44 240 tys.	Gwarancja za określone zobowiązania i zapewnienia złożone przez Infrastruktura Kapuściska S.A. w upadłości likwidacyjnej w ramach umowy sprzedaży i przeniesienia aktywów TDI na BASF; wygasła 12.03.2017	Infrastruktura Kapuściska S.A. w upadłości likwidacyjnej (spółka niepowiązana)
BZ WBK Faktor Sp. z o.o.	18 000 tys. zł	18 000 tys.	Prowizja 1,5% p.a. od wartości gwarantowanego zobowiązania; zabezpieczenie płatności wierzytelności; bezterminowo	CIECH Trading S.A. (spółka zależna)
Spolana a.s.	1 500 tys. EUR	6 636 tys.	Prowizja 1,5% p.a. od wartości gwarantowanego zobowiązania; zabezpieczenie płatności wierzytelności; Zobowiązania powstałe i nierozliczone do 31.12.2017	CIECH Trading S.A. (spółka zależna)
Siemens Industrial Turbo- machinery s.r.o	1 753 tys. EUR	7 755 tys.	Prowizja 0,4% p.a. od wartości gwarantowanego zobowiązania; raty leasingu nierozliczone do 30.04.2019	CIECH Energy Deuschalnd GmbH (spółka zależna)
VITROBUDOWA Sp. z o.o.	67 035 tys. zł	67 035 tys.	Prowizja 1,5% p.a. od wartości gwarantowanego zobowiązania; 90 dni kalendarzowych od dnia podpisania Protokołu Odbioru Końcowego	CIECH Vitrosilicon S.A. (spółka zależna)
Razem kwota udzielonych gwarancji i poręczeń				158 666 tys. zł
Wybrane spółki zależne w Polsce, w Niemczech i w Rumunii				
Obligatariusze obligacji krajowych Serii 02	248 000 tys. zł (gwarancja udzielona do wysokości 155% zobowiązań związanych z emisją obligacji krajowych w kwocie 160 000 tys. zł)	248 000 tys.	Prowizja 0,55% od różnicy pomiędzy limitem gwarancji zabezpieczonej aktywami, a nadwyżką limitu gwarancji; 05.12.2017	CIECH S.A. (jednostka dominująca)
Banki: Bank Handlowy w Warszawie S.A., Bank Millennium S.A., BZWBK S.A., Bank PKO BP S.A., Credit Agricole Bank Polska S.a., HSBC Bank Polska S.A., ICBC (Europe) S.A. oddział w Polsce	1 618 789 tys. zł (gwarancja udzielona do wysokości 125% zobowiązania z tytułu kredytu terminowego w kwocie 1 045 031 tys. zł oraz kredytu rewolwingowego w kwocie 250 000 tys. zł) 87 091 tys. EUR (gwarancja udzielona do wysokości 125% zobowiązania z tytułu kredytu terminowego w wysokości 69 673 tys. EUR)	2 004 080 tys.	Prowizja 0,55% od różnicy pomiędzy limitem gwarancji zabezpieczonej aktywami, a nadwyżką limitu gwarancji; 31.12.2023	CIECH S.A. (jednostka dominująca)
Razem kwota udzielonych gwarancji i poręczeń				2 252 080 tys. zł

W 2016 roku spółki Grupy CIECH nie otrzymały żadnych gwarancji, ani poręczeń od jednostek zewnętrznych.

Listy patronackie

Na dzień 31 grudnia 2016 roku, CIECH S.A. był stroną zobowiązaną Listu patronackiego (Patronatserklärung) w odniesieniu do CIECH Soda Deutschland GmbH&Co. KG z siedzibą w Staßfurt (CSD), którego beneficjentem jest RWE Gasspeicher GmbH („RWE”), dotyczący zobowiązań CSD wynikających z umowy z dnia 5 maja 2009 roku o wykonanie kawern solnych w celu przechowywania gazu ziemnego na polu górniczym Staßfurt, na podstawie której CSD otrzymała do dnia 31 grudnia 2016 roku płatności od RWE w wysokości 34,8 mln EUR. W liście patronackim CIECH S.A. zobowiązał się m.in. zapewnić, że CSD będzie wyposażona w niezbędne środki finansowe, aby być w stanie wykonywać wobec RWE wszelkie zobowiązania wynikające z w/w umowy.

Kontrole podatkowe

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego trzy spółki Grupy CIECH były przedmiotem kontroli podatkowych (w 2017 roku w kolejnych dwóch spółkach rozpoczęła się kontrola podatkowa). Przedmiotem kontroli jest ocena rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczenia i wpłacenia podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2015 lub za rok 2013. W przypadku trzech spółek kontrola jest w toku i na dzień publikacji sprawozdania nie jest znany wynik zakończenia tych kontroli. Dwie z kontrolowanych spółek otrzymały Protokoły z kontroli. W protokołach kontrolujący podnoszą m.in., że spółki zniżyły przychody w związku z rozliczeniem wyniku z tytułu posiadanych udziałów w spółce osobowej na łączną kwotę 69 mln zł. Jednocześnie w podsumowaniu Protokołów Kontrolujący podnoszą, iż spółki zaniżyły zobowiązanie podatkowe za 2015 rok na łączną kwotę 6,6 mln zł. Protokół z kontroli nie rozstrzyga sprawy. Niemniej jednak w przypadku przyjęcia całości ustaleń z Protokołów przez Naczelnika Urzędu Skarbowego może powstać obowiązek uiszczenia przez każdą ze spółek oszacowanej przez kontrolujących zaległości podatkowej w łącznej kwocie 6,6 mln zł wraz z odsetkami za zwłokę od dnia 1 kwietnia 2016 roku. Zarządy Spółek oraz ich doradcy podatkowi nie zgadzają się w znacznej części z ustaleniami Protokołów. Spółki złożyły lub zamierzają złożyć zastrzeżenia do Protokołów lub ich części.

9.3. INFORMACJE O TRANSAKcjACH Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

9.3.1. ŁĄCZNE KWOTY TRANSAKcjI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Transakcje pomiędzy jednostką dominującą CIECH S.A. oraz wszystkimi podmiotami powiązаныmi objętymi procesem konsolidacji zostały wyeliminowane w trakcie konsolidacji i nie wykazano ich w niniejszej notcie.

Szczegółowe informacje o transakcjach pomiędzy Grupą CIECH, a pozostałymi jednostkami powiązаныmi (tj. spółkami kontrolowanymi przez jednostkę dominującą najwyższego szczebla w stosunku do CIECH S.A. - Kulczyk Investments S.A. oraz spółkami zależnymi w Grupie CIECH, niekonsolidowanymi ze względu na nieistotność) zostały przedstawione poniżej.

TRANSAKcjE JEDNOSTEK KONSOLIDOWANYCH Z POZOSTAŁYMI JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI	01.01.-31.12.2016	01.01.-31.12.2015
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	7 334	2 601
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	92 989	62 426
Pozostałe przychody operacyjne	9	9
Przychody finansowe	951	528
Zakupy produktów, towarów i materiałów, w tym:	1 048	18 537
<i>Kulczyk Holding S.A.</i>	698	1 184
Zakupy usług	38 715	37 985
Pozostałe koszty operacyjne	532	5
Koszty finansowe	16	17
	31.12.2016	31.12.2015
Należności, w tym:	15 691	7 561
<i>Kulczyk Holding S.A.</i>	180	630
Zobowiązania, w tym:	6 647	8 965
<i>Kulczyk Holding S.A.</i>	858	1 425

Warunki transakcji z jednostkami powiązаныmi

Istotne sprzedaże na rzecz oraz zakupy od podmiotów powiązanych dokonywane były na warunkach rynkowych. Zaległe zobowiązania i należności są niezabezpieczone i rozliczane gotówkowo lub przez kompensatę. W ciągu 2016 roku nie wystąpiły istotne transakcje zawarte z podmiotami powiązаныmi niebędące transakcjami typowymi i rutynowymi. Należności od jednostek powiązanych nie zostały objęte żadnymi udzielonymi lub otrzymanymi gwarancjami innymi niż opisane w nocie 9.2.

W prezentowanym okresie kluczowy personel kierowniczy CIECH S.A. nie zawierał istotnych transakcji z podmiotami powiązаныmi.

9.3.2. INFORMACJE O TRANSAKCIACH ZAWARTYCH PRZEZ SPÓŁKI LUB JEDNOSTKI ZALEŻNE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI NA WARUNKACH INNYCH NIŻ RYNKOWE

W 2016 roku w Grupie CIECH nie wystąpiły transakcje zawarte z podmiotami powiązаныmi na warunkach innych niż rynkowe.

9.3.3. OPIS ISTOTNYCH NIERUTYNOWYCH TRANSAKCI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

4 lipca 2016 roku na mocy aktu notarialnego została utworzona spółka pod nazwą Beta Cerium sp. z o.o. spółka komandytowa. Siedzibą Spółki jest Warszawa. Wspólnikiem odpowiadającym za zobowiązania jest spółka pod firmą Cerium sp. z o.o., natomiast wspólnikami odpowiadającymi za zobowiązania Spółki do wysokości sumy komandytowej (Komandytariuszami) są spółki CIECH Sarzyna S.A., CIECH Pianki sp. z o.o. i CIECH Soda Polska S.A.

Wspólnicy wnieśli do Spółki następujące wkłady:

- 1) Cerium sp. z o.o. wniosła wkład pieniężny w wysokości 50 zł,
- 2) CIECH Soda Polska S.A. wniosła wkład pieniężny w wysokości 4 200 tys. zł,
- 3) CIECH Sarzyna S. A. wniosła wkład niepieniężny o wartości 40 tys. zł,
- 4) CIECH Pianki sp. z o.o. wniosła wkład niepieniężny w wysokości 3 955 tys. zł.

Udziały Wspólników w majątku Spółki dzielą się proporcjonalnie do wniesionych wkładów. Uprawnionym do reprezentacji i prowadzenia spraw Spółki jest Komplementariusz.

Pozostałe informacje o transakcjach z podmiotami powiązаныmi zostały przedstawione w nocie 6.4 niniejszego sprawozdania.

9.3.4. TRANSAKcje Z UDZIAŁEM KLUCZOWEGO PERSONELU KIEROWNICZEGO

Kluczowy personel kierowniczy stanowią osoby posiadające uprawnienia i odpowiedzialność za planowanie, kierowanie i kontrolowanie czynności spółki CIECH S.A. w sposób bezpośredni lub pośredni.

Wynagrodzenie Zarządu CIECH S.A.

W tabeli poniżej przedstawiono wysokość wynagrodzenia oraz świadczeń dodatkowych otrzymanych lub należnych przez poszczególnych Członków Zarządu w 2016 roku oraz w okresie porównywalnym. W latach 2015-2016 osoby wchodzące w skład Zarządu CIECH S.A. nie pobierały wynagrodzenia z tytułu zasiadania w Radach Nadzorczych oraz innych pełnionych funkcji w Spółkach Grupy CIECH.

	2016	2015
Maciej Tybura	3 701	1 987
Artur Król	1 375	245
Artur Osuchowski	2 805	2 750
Dariusz Krawczyk	5 003	3 875
Andrzej Kopeć	-	246
RAZEM	12 884	9 103

Członkowie Zarządu zatrudnieni są na podstawie umów o pracę. Zgodnie z Uchwałą Rady Nadzorczej CIECH S.A. Członkom Zarządu przysługuje:

- wynagrodzenie miesięczne określone w indywidualnych umowach o pracę,
- premia uznaniowa przyznawana przez Radę Nadzorczą CIECH S.A.,
- premia roczna określona w indywidualnych umowach o pracę.

Wynagrodzenia Rady Nadzorczej CIECH S.A.

	Wynagrodzenie otrzymane od CIECH S.A. w 2016	Wynagrodzenie otrzymane od CIECH S.A. w 2015
Sebastian Kulczyk	38*	46
Piotr Augustyniak	102	98
Dominik Libicki	83	-
Tomasz Mikołajczak	128	123
Mariusz Nowak	102	98
Artur Olech	102	98
Wojciech Stramski	19	98
RAZEM	574	561

* Od dnia 1 kwietnia 2016 roku Przewodniczący Rady Nadzorczej, p. Sebastian Kulczyk nie pobiera wynagrodzenia, w związku ze zrzeczeniem się roszczenia o wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji Przewodniczącego Rady Nadzorczej.

Członkom Rady Nadzorczej zgodnie z Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy wypłacane jest wynagrodzenie miesięczne w następującej wysokości:

- Przewodniczący Rady Nadzorczej - 300%,
- Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej - 250%,
- Pozostali Członkowie Rady Nadzorczej - 200% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw z wypłatami z zysku za miesiąc poprzedzający naliczenie.

9.4. INFORMACJA O ZAWARTYCH UMOWACH Z PODMIOTEM UPRAWNIONYM DO BADANIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GRUPY CIECH

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych za okres sprawozdawczy od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku był PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. W dniu 25 czerwca 2015 roku CIECH S.A. podpisał umowę z PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. na przegląd półrocznych oraz badanie rocznych sprawozdań finansowych za lata 2015, 2016 i 2017.

W 2016 roku firma PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. i spółki zagraniczne z sieci PricewaterhouseCoopers były również audytorem największych konsolidowanych spółek/grup zależnych od CIECH S.A. m.in. CIECH Soda Polska S.A., Grupa SDC, CIECH Soda Romania S.A., Grupa CIECH Sarzyna, CIECH Vitrosilicon S.A., CIECH Pianki Sp. z o.o., Ciech Group Financing AB.

Wartość umów zawartych z PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. oraz spółkami z sieci PricewaterhouseCoopers:

CIECH S.A.	2016*	2015*
Badanie rocznego sprawozdania finansowego	97	106
Przegląd sprawozdania półrocznego	83	335
Inne usługi poświadczające	1	537
Usługi doradztwa podatkowego	328	720
Pozostałe usługi	3 269	6
RAZEM	3 778	1 704
Konsolidowane spółki zależne Grupy CIECH		
Badanie rocznego sprawozdania finansowego	1 038	931
Przegląd sprawozdania półrocznego	82	76
Inne usługi poświadczające	14	253
Usługi doradztwa podatkowego	75	-
Pozostałe usługi	275	245
RAZEM	1 484	1 505

*Wynagrodzenie zawiera koszty dodatkowe jak koszty podróży, wyżywienia, noclegów.

9.5. SKŁAD GRUPY

Polityka rachunkowości – Zasady konsolidacji

Jednostkami zależnymi są podmioty kontrolowane przez jednostkę dominującą. Kontrola ma miejsce wtedy, gdy Grupa posiada zdolność kierowania bezpośrednio lub pośrednio polityką finansową i operacyjną danej jednostki, w celu uzyskiwania korzyści płynących z jej działalności. Przy ocenie stopnia kontroli bierze się pod uwagę wpływ istniejących i potencjalnych praw głosu, które na dzień sprawozdawczy mogą zostać zrealizowane lub mogą podlegać konwersji. Sprawozdania finansowe spółek zależnych uwzględniane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym począwszy od dnia uzyskania nad nimi kontroli, aż do momentu jej utraty.

Przy wyborze jednostek do konsolidacji Zarząd jednostki dominującej kierował się kryterium istotności ich danych finansowych (zgodnie z założeniami koncepcyjnymi MSSF) dla realizacji obowiązku prawdziwego i rzetelnego obrazu sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego Grupy.

Poniższe zestawienie zawiera wykaz spółek konsolidowanych metodą pełną oraz spółek wycenianych metodą praw własności:

Nazwa spółki	Siedziba	Segment	Przedmiot działalności	Udział w kapitale na 31.12.2016 roku / % głosów na WZ	Udział w kapitale na 31.12.2015 roku / % głosów na WZ
Jednostka dominująca					
CIECH S.A.	Warszawa	Sodowy, organiczny, krzemiany i szkło, transportowy, pozostały	Sprzedaż wyrobów chemicznych produkowanych w Grupie CIECH, sprzedaż towarów chemicznych nabywanych od producentów spoza Grupy, działalność holdingowa, zarządzanie portfelem spółek zależnych, świadczenie usług wsparcia (w obszarze sprzedaży, produkcji, zakupów, finansów, IT, HR i obszarze prawnym) dla wybranych spółek ze swojej grupy kapitałowej, działalność finansową w postaci bezpośredniego udzielania pożyczek na rzecz spółek Grupy.	-	-
Jednostki zależne (bezpośrednio lub pośrednio) konsolidowane metodą pełną					
CIECH R&D Sp. z o.o.	Warszawa	Pozostały	Udzielanie licencji spółkom Grupy CIECH na korzystanie ze znaków towarowych: „Ciech”, „Ciech Trading” i „Sól Kujawska naturalna czysta” dla celów związanych z działalnością gospodarczą, działalność badawczo-rozwojowa.	100%	100%
CIECH Trading S.A.	Warszawa	Sodowy, pozostały	Sprzedaż hurtowa i dystrybucja chemikaliów nieorganicznych stałych i organicznych stałych, sprzedaż hurtowa i dystrybucja surowców do chemii gospodarczej, sprzedaż hurtowa i dystrybucja surowców kosmetycznych i farmaceutycznych, sprzedaż hurtowa i dystrybucja wypełniaczy, pigmentów, surowców do farb i lakierów, sprzedaż hurtowa i dystrybucja dodatków do żywności i pasz, sprzedaż hurtowa i dystrybucja kwasów, zasad i innych chemikaliów płynnych.	100%	100%
CIECH Soda Romania S.A.	Ramnicu Valcea, Rumunia	Sodowy, Krzemiany i Szkło	Produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów nieorganicznych, sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych.	98,74%	98,74%

Nazwa spółki	Siedziba	Segment	Przedmiot działalności	Udział w kapitale na 31.12.2016 roku / % głosów na WZ	Udział w kapitale na 31.12.2015 roku / % głosów na WZ
CIECH Vitrosilicon S.A.*	Iłowa	Krzemiany i Szkło	Produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów nieorganicznych, produkcja szkła gospodarczego i technicznego, produkcja opakowań z tworzyw sztucznych, produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych.	100%	100%
CIECH Transclean Sp. z o.o.	Bydgoszcz	Transportowy	Transport międzynarodowy płynnych chemikaliów.	100%	100%
CIECH Pianki Sp. z o.o.	Bydgoszcz	Organiczny	Produkcja chemikaliów organicznych i nieorganicznych pozostałych.	100%	100%
Ciech Group Financing AB	Sztokholm, Szwecja	Pozostały	Działalność finansowa.	100%	100%
Verbis ETA Sp. z o.o.	Warszawa	Pozostały	Komplementariusz Verbis ETA Sp. z o.o. SKA.	100%	100%
Verbis ETA Sp. z o.o. SKA	Warszawa	Pozostały	Działalność finansowa, bezpośrednie udzielanie pożyczek na rzecz spółek Grupy CIECH.	100%	100%
CIECH Cerium Sp. z o.o. SK	Warszawa	Pozostały	Działalność finansowa.	100%	100%
Beta Cerium Sp. z o.o. Sp. k.**	Warszawa	Pozostały	Działalność finansowa, leasingowanie środków trwałych na rzecz spółek Grupy CIECH.	100%	-
Vasco Polska Sp. z o.o.	Inowrocław	Pozostały	Zagospodarowywanie wapna posodowego do rekultywacji terenów zdegradowanych.	90%	-
Grupa CIECH Finance					
CIECH Finance Sp. z o.o.	Warszawa	Pozostały	Prowadzenie projektów dezinwestycyjnych dotyczących zbędnego majątku trwałego (nieruchomości) i aktywów finansowych (akcji i udziałów spółek kapitałowych), realizacja zakupów wybranych surowców.	100%	100%
CIECH Nieruchomości S.A.	Warszawa	Pozostały	Pośrednictwo w obrocie nieruchomościami, zarządzanie nieruchomościami.	100%	100%
JANIKOSODA S.A.	Warszawa	Pozostały	Działalność usługowa związana z administracyjną obsługą biura, pozostałe pozaszkolne formy edukacji.	100%	100%
Grupa CIECH Soda Polska					
CIECH Soda Polska S.A.	Inowrocław	Sodowy	Produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów nieorganicznych, sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych, wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej.	100%	100%
CIECH Cargo Sp. z o.o.	Inowrocław	Transportowy	Usługi transportowe w zakresie przewozów towarowych.	100%	100%
Cerium Sp. z o.o.	Warszawa	Pozostały	Komplementariusz CIECH Cerium Sp. z o.o. SKA.	100%	100%
Gamma Finance Sp. z o.o.***	Warszawa	Pozostały	Działalność finansowa.	100%	-
Cerium Finance Sp. z o.o.	Warszawa	Pozostały	Prowadzenie działalności finansowej, w szczególności w ramach bezpośredniego udzielania pożyczek oraz leasingowania środków trwałych na rzecz spółek Grupy CIECH.	100%	100%
Grupa CIECH Sarzyna					
CIECH Sarzyna S.A.	Nowa Sarzyna	Organiczny	Produkcja tworzyw sztucznych, produkcja pestycydów i pozostałych środków chemicznych.	100%	100%
Verbis KAPPA Sp. z o.o.	Nowa Sarzyna	Organiczny	Komplementariusz Verbis KAPPA Sp. z o.o. SKA, pozostałe pośrednictwo pieniężne.	100%	100%
Verbis KAPPA Sp. z o.o. SKA	Nowa Sarzyna	Organiczny	Pozostałe pośrednictwo pieniężne.	100%	100%

Nazwa spółki	Siedziba	Segment	Przedmiot działalności	Udział w kapitale na 31.12.2016 roku / % głosów na WZ	Udział w kapitale na 31.12.2015 roku / % głosów na WZ
Algete Sp. z o.o.	Nowa Sarzyna	Organiczny	Udzielanie licencji spółkom Grupy CIECH Sarzyna na korzystanie ze znaku towarowego „Chwastox” dla celów związanych z działalnością gospodarczą.	100%	100%
Grupa SDC					
SDC GmbH	Stassfurt, Niemcy	Sodowy	Produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów nieorganicznych, sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych, wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej.	100%	100%
CIECH Soda Deutschland GmbH&Co. KG	Stassfurt, Niemcy	Sodowy		100%	100%
Sodawerk Holding Stassfurt GmbH	Stassfurt, Niemcy	Sodowy		100%	100%
Sodawerk Stassfurt Verwaltungs GmbH	Stassfurt, Niemcy	Sodowy		100%	100%
CIECH Energy Deutschland GmbH	Stassfurt, Niemcy	Sodowy		100%	100%
Kavernengesellschaft Stassfurt GbmH****	Stassfurt, Niemcy	Sodowy		50%	50%

*Liczba akcji/głosów na WZ przypadających bezpośrednio CIECH S.A. 83,03%, pozostałe 16,97% udział pośredni przez CIECH Soda Polska S.A.

** Komandytariuszami spółki są: CIECH Pianki Sp. z o.o., CIECH Sarzyna S.A., CIECH Soda Polska S.A.

***Udziały w kapitale zakładowym zostały objęte przez CIECH S.A. 1,4% i CIECH Soda Polska S.A. 98,6%.

****Spółka współkontrolowana wyceniana metodą praw własności.

9.6. ZDARZENIA NASTĘPUJĄCE PO DNIU BILANSOWYM

23 lutego 2017 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki Cerium Finance Sp. z o.o. podjęło uchwałę w przedmiocie dobrowolnego umorzenia za wynagrodzeniem 28 483 udziałów tej Spółki posiadanych przez Gamma Finance Sp. z o.o. o wartości nominalnej 50 zł każdy udział, o łącznej wartości nominalnej 1 424 tys. zł, stanowiących 98,99% kapitału zakładowego spółki Cerium Finance Sp. z o.o. Wartość rynkowa wszystkich umarzanych udziałów została określona na podstawie wyceny niezależnego rzeczoznawcy na kwotę 206 757 tys. zł. W wyniku umorzenia kapitał zakładowy Cerium Finance Sp. z o.o. obniżył się z kwoty 1 439 tys. zł do kwoty 15 tys. zł, tj. o kwotę 1 424 tys. zł.

OŚWIADCZENIE ZARZĄDU

Niniejsze Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy CIECH za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 roku zostało zatwierdzone przez Zarząd Spółki w jej siedzibie w dniu 20 marca 2017 roku.

Warszawa, 20 marca 2017 roku.

Maciej Tybura - Prezes Zarządu CIECH Spółka Akcyjna

Artur Król – Członek Zarządu CIECH Spółka Akcyjna

Artur Osuchowski – Członek Zarządu CIECH Spółka Akcyjna

Katarzyna Rybacka – Główny Księgowy CIECH Spółka Akcyjna